MONTEFIOR

MONTEFIORE
MS.
444
HA No. 407
LIBRARY

LJS BIBLIOTHECA SCHOENBERGENSIS
SCHOENBERG DATABASE OF MANUSCRIPTS LJS
468

4° 407

Amina

4° 407.

fico zi pezi co 4
anchi pe la ... 8

407

ff fico et alti 5

36
14
50

ff ancho cotinear
rocia ...

ספר מעשה לשון·נ·

הגיע לחלקי בגורל [illegible] לר' יונה

[illegible] מן החולים [illegible]
כפי מספר ימי החדש

מי שנחלה ביום ראשון [illegible]
[illegible] ירפא [illegible]

וביום השני [illegible] ירפא
וביום השלישי ירפא מהר בלי סכנה.
וביום הרביעי [illegible] ירפא
וביום החמישי [illegible] ירפא
וביום הששי [illegible]
וביום השביעי ירפא ~~[illegible]~~
וביום השמיני [illegible] למות
וביום התשיעי [illegible] ירפא
וביום העשירי [illegible] וימות
וביום אחד עשר מהרה ירפא
וביום שנים עשר [illegible] ימות [illegible]
וביום שלשה עשר [illegible] ירפא
וביום ארבעה עשר [illegible] ירפא
וביום חמשה עשר [illegible]
וביום ששה עשר [illegible] ירפא
וביום שבעה עשר [illegible] ירפא
וביום שמנה עשר ירפא מהר
וביום תשעה עשר [illegible] ירפא [illegible]
וביום עשרים [illegible] וימות
וביום שנים ועשרים [illegible] ירפא
וביום שלש ועשרים [illegible] ירפא.
וביום ארבעה ועשרים [illegible]
וביום חמשה ועשרים [illegible]
וביום ששה ועשרים [illegible]
וביום שבעה ועשרים [illegible]
וביום שמנה ועשרים [illegible]
וביום תשעה ועשרים ירפא [illegible]
וביום שלשים [illegible]

ונשלם [illegible] תהלה לאל [illegible]

ב״ה

הימים המסוכנים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

אלו הימים האסורים שאסור להקיז דם מפני [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
יום ה׳ של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
יום ה׳ של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
יום ה׳ של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
יום ה׳ של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ובאלו הימים [illegible] המקיז דם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] עד
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ימים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שיעורי ההקזה

ראשונה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ב[illegible] קטן צריך להקיז [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] נורידים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

על [illegible] [illegible] נורידים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

בעקב [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] להקיז לאדם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
בין [illegible] [illegible] [illegible] נורידים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
להקיז [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

ב[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] להקיז [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 407

3

+

לכתוב [illegible] כל [illegible] המחברים

6

8

[illegible]

ורה לקיים [illegible]

כסל אסט

ספר מקיץ נרדמים :

ז״ר כמה מבואר ואמת כי התרופות לזמנים יועילו ולזמנים יזיקו :

Temporibꝫ medicina valet · et data tēpore prosunt ·
Et data nō apto · Tempore vina nocent ·

ז״ר כולל החולאים המתדבקים ·

Febris acuta · ptisis · pedicon · Scabies · Sacer ignis ·
Antrax · lipa · lepra nobis Contagia prestant ·

ז״ר כמה המות כי אין שלטון ביום המות ··

Contra vim mortis · Non est medicamē ī ortis ·

בית [illegible] התורה [illegible]

בה

אמר יוסף הכהן במהר׳ יהושע הכהן ז״ל בר׳ מאיר בר׳ יהודה
בר׳ יהושע בר׳ יהודה בר׳ דוד בר׳ משה הכהנים ז״ל ·

אנה האלהים לידי החבור הזה בלשון ספרדי בהיותי עליו בביתי · והאמ׳
כי בלי ספק אין בו דבר של חדוש בשני יודעי מלאכת הרפואה ·
להיותו כטפה בים · ראיתי להעתיקו בלשון הקודש ולכתוב בכל
דבר ודבר הריסיטה בלט״ין להאיר עיני התלמידים ולהדריכם במלאכה
רחבת הידים הלזו · כדי שיוכלו לבאר ולבא מאליהם · וקן לחכם
ויחכם עוד · וראיתי עוד להוסיף עליו כהנה וכהנה · ולבסוף אם
ירצה ה׳ אכתוב הרפואות הנהוגות לעת כזאת בחולי תרסקי להיותם
דברים לא שערום אבותינו ואבות אבותינו למען עשות כיום
הזה להחיות עם רב · ולמען ידעו בשערים את החבור הלזה
קראתיו · מקיץ נרדמים · ואל אל ארחנן יגילני משגיאה ויאיר
עיני בכל אשר ידבט לבי להעתיק ולהוסיף אמן ·· ואשא משלי ואומר

הרפואות בחונות · למאיר נגודים · ורופא ומשחה · ובקי ביניין :
ועושה פלאות · ברפוי אנשים · וילדים ונשים · בשר טוב בשמין :

הרקה טובה להריק האדומה והלבנה והשחורה ·
ומנקה הדם ויקדק הרוחות ויעבר
הבטן ויסיר הקלה בות הכבד ·
ותריק הישב בלי מכאובים
ויקמנה מי שירצה
בבקר קודם
האוכל ∴

ריסיפי מאררא באקארה ריאוברבארי משקל אחד א׳ דראמה
ותבי · וורדים משקל כלם · מסוקאר א׳ אוקיאה

יאובקו היטב והעבירם בנפה · וקלוש ביין ושירופו של [illegible]
ומי וורדים · ויקח ממנה בבקרים ב׳ דראמאש עם מין איירבורי
כשלש אוקי׳ · ויאכל קודם לקיחתו מעט · אחר יאכל קרנגוליס
או גדי מבושלים וישתה יין לבן מזוג ∴

℞ Aasara bachara reubarbari an ʒ j · s · rosar
ad pondus omniu zucari ʒ j · puluerigent subtiliter
et passent p sedatiu deinde fiat ex istis massa cu uino
et Julep rosato · de qua capiat omi mane ʒ ij · cu ʒ iij
suci siserbari · et i precedenti cibo parum comedat ∴
utatur pulis et carne capreti elixatis et uino albo tempato
co aqua cocta

מרקחת להאיר הראות ·

ריסיפי זרע מורטה הוא הדס · גאריאופילאריס · גאלינגאר ·
שורש איריאוש הוא שושן הכלתי · מכל אחד חצי אוקי׳ ·
מירבולאנוס קיבולורוס · איטבליקורוס · ובליריקורוס · מכל
אחד ג׳ אוקיאה · אבסינטיאו · פלפל ארוך · מא ב׳ דראמאש ·
אוריגאנו · זרע אפיאו · זרע פינוגיאו · מכל אחד א׳ אוקיאה ·
לימאטורה קאליביש · הוא אזירו · חבילית · חמאה בקר ו׳ אוקיאה ·
קברה הלימאטורה ט׳ ימים בחומץ חזק · והחליפנו משלשה לשלשה
ימים אחר הבשלנו בא׳ ליט׳ יין טוב עד יבושת היין והשאר
הלימאטורה שרופה היטב אחרי כן הלושנה עם החמאה היטב עד
שיתערבו יחד · ויהיו הסמנים דקים מאד ומעורבים עמו וקלוש
והערב הכל יחד היטב עם דבש נקי והעשה אליקטואריאו
ממנה יאכל כמות א׳ שקד בערב ובבוקר ∴ // ∴ // ∴

H·

℞ seminis murte · gariofilorum · galenga radicis
ireos ana ʒ s · mirabolanorum Kebulorum eblicorum et
bliricorum ana ʒ j · absitij piperis longi ana ʒ ij origani
seminis apij seminis feniculi ana ʒ j · limatura calibis
ʒ vj · butiri ʒ vj · infunde limatura in aceto forti
per noue dies · mutando acetum de tribus in tribus diebus
deinde decoquatur in lib j vini boni ad consumptionem
vini · et remaneat limatura bene usta · deinde
impastetur cum butiro et ducatur diu · deinde
adantur supra scripta pulverizata et cum mele
fiat electuarium de quo capiat ad quantitatem
unius amigdale mane et sero

רסיפי

חוקן לכאבים בחשים וקוליקה ·
זורש יאלבאבישקו ומסילגאה מכא ב׳ אגודי · קאמומילה ·
אניטי · פוליפודיאו · מכא א׳ אוקי׳ · רודה א׳ אגודה ··
סירפינו · אופופונאקו · מכא ב׳ דראמאש · ייירה פיגרה חצי אוקי׳
או א׳ אוקי׳ · שמן אירייאוס הוא שמן הפלקיי ג׳ אוקי׳ ותעשה חוקן :

℞ radicis ireos bletarum ana manipulos ij ·
camomile anetj polipodij ana ʒ j rute manipulum
j · fiat decoctio in qua disolue melis rosatj
ʒ iij serafinj opoponacis ana ʒ ij · yere
pigre galenj ʒ s · vel j olej florum ireos
ʒ iij fiat clistere

למועלת הראות לסבה חמה ולחה

יחפף ראשו במסרק אל שן · ירחץ עיניו בבוקר במים קרים ·
לא יישן אחר המאכל · לא יסתכל בשמש ולכל דבר זך · ולא יקרא
באותיות דקות · לא יאכל מלוחים · ומיני קטניות וכרוב ·
יאכל לפעמים הרבה מבושלים היטב ויאכל צלי · לא יסתפק יין
אדום · לא יוקז · לא יאכל גבנים ·· יגיס בכל בקר בשיניו ·
דבש טוב ומי פינוצ׳אן זה בזה · ולפעמים יגיס בשיניו
דס עגל חס קודם המאכל · ויכחול עיניו במרק הפולטור
קודם המאכל · ודע כי כל המררות טובות לכחול העינים
ולהאיר הראות ··

כחול טוב

· מיץ רמון חמץ יבושל עד ישאר חציו ·
ויגיס בקנקנו דבש טוב בד בבד · ובכל
אוקיאה ממנו הגיס משקל ב׳ איסקרופולי מאלואי ועריב ה
היטב וגיס בכלי זכוכית וממנו תכחול לבקרים · יאכל מעט
ויסתפק קמעא :

℞ suci granatorum acrorum ℥ vj buliat
ad consuptione medietatis cui adat ℥ iij
melis bonj et pro singula ℥ ade ʒ ij
aloes et fiat Coliru quo vtatr

לחוי שאינו יכול לישן ·

קח קולאנדרו שיקו · הוא קוליאנדרי · ב׳ אוקי׳ וראוי שיהיה
פירפאראטו רל׳ ויניגן · רמוני שרוי בחומץ חזק · זרע פ
פינוקי א׳ אוקי׳ · מאסים · אגוז מושקאטה · גארי אופילי · זרע
פאפאבירי לבן מכ״א א׳ אוקי׳ אסוקארו לבן ד׳ אוקי׳ יאובק הכל ·
ויקח בכל לילה כף אחת בלכתו לישן ⁖ אמ׳ יוסף הכהן ידעתי

נאמנה

נאמנה בזה יועיל מאד אמנם תוכל לקח לו ב' אוקי' מסירופו די
פאפאבירי : וקמשח צדעיו ונחיריו מביאך ומחון מאונגואינטו
פופוליאון עוד תוכל לקח לו א' דראמה מהרקחת ריקויאייס
ניקולאי :

℞ seminis Culiandri preparati ℥ ij .s. feniculi
℥ j macis nucis muscate gariofilorum .s.
papaueris albi ana ℥ j zucari albi ℥ iiij
fiat puluis de qua Capiat Coclearium vnū
eundo dormitum
Itē da sibi ℥ ij sirupi de papauere
Itē vngant tempora et nasus cū vnguento
populeone ℞
Itē Capiat eundo dormitū ℥ j requies nicolaj :

לפלגול עם יציאת הדם וכאביו :

קח תרנגול זקן ומלאהו מקאמומילה ומליטו בד בבד ובשלהו היטב
מזה המרק קח חצי ליט' והתך בו א' אוקי' בדיליאו וא' אוקי'
וחצי מהשומן הלוקח מעצמות שוקי הפרה רצוני המידולה בלע"ז וב'
אוקי' מיץ ליאנטין הוא פלאנטאג'ינו ועשה ממנו חוקן וכן תעשה ב'
או ג' פעמים ביום : ועם ב' חלמוני ביצה בלי מלח במקום ליאנטין מיץ
טאבאסי בארבאטי :

℞ galum antiquū repleat Camomila et meliloto et
aneto ana buliat fortiter de quo brodio ℞ ℥ vj
in quo disolue bedelij ℥ j medule Cruris vaccine
℥ j .s. suci plantaginis et loco eius suci tausj
barbati aut suci portulace ℥ ij vitelorum ouorum numero
ij fiat Clistere sine sale ℞

משיחה לחולי היונק ..

קח קאמומילה א' אוקי' בידיליאו חצי אוקי' שעוה א' אוקי' שמן
אלג'נג'ולין ג' אוקי' ועשה משיחה ומשח בו הטבעת בחוץ ·
ויקח בכל בוקר ד' אוקי' חלב עזים שכבו בו האסארו ז' או ח' פ'
פעמים :

℞ Camomile ℥ j bedelij ℥ s. Cere ℥ j . olej
sisaminj ℥ iiij fiat unguentũ de quo vngatur .
Itẽ ~~vtat~~ lacte Caprino Calibado de quo Capiat
℥ iiij singula vice

לכאב הכבד מרוחיות ..

וזהו דון מאיר לעשות שקיש מקאמומילה · ומינטראסטרו · דבר
דבר : משיחה לכאב הכבד עד קדחת: קח ויאוליטה מאלוואבישקו
מכל א' דראמה · פארינה די אורדיאו · קאמומילה · מיליליטו ·
מכל ב' דראמאש · שמן ויאולאטו ג' אוקי' · חמאת בקר בלתי מלוח
שומן תרנגולת מכל א' אוקי' · ועשה משיחה ומשח הכבד :

℞ Camomile Calamendj ana fiat Saculus
Itẽ violarum altee ana ℥ j farine ordej Camomile
meliloti ana ℥ ij olej violati ℥ iiij butirj nõ salatj
asungie galine ana ℥ j fiat vnguẽtũ quo
ungatur vbi est doloror ·

אמר יוסף הכהן הילך משיחה טובה היונה · קח שמן שקדים שמן
ליליאו שמן אניטו מכל א' אוק' אונגואינטו דיאלטיאה חצי
אוקי' עם מעט שעוה ועשה משיחה ..

℞ olej amigdolarum dulciũ olej liliorum olej anetj ana ℥ j vnguẽtj
altee ℥ s. Cũ Cera fiat vnguendũ pro dolore :

ודע שאם קרא לבקר החולה בג׳ ימים הראשוני׳ בכאב הצד אמיתי

טרם הספק הליחה אל הצד הכואב שראוי להקיזו מוורד הכבד

מהסך הצד וקוטיא ד׳ או ח׳ אוק׳ דם ומחוק ויותר כפי המלוי והכח

והזמן · ויתן לו המשקי׳ המבשלי׳ כמשקה ויאולאטו ומשקה ליקואיריסיאה

ודומיהם עם בשול פיקטורל ונעשה מליקואיריסיאה ומי יוובי׳ הם

בשולם והמים יבשים והמוקים ואורדיאו והקנפי׳ חמי׳ ומאכלם

ומשקם יהיו חמים בשועל ··

משקים ℞ sir vio^ti^ ex infusione ℥ j sir de ligridia ℥ s·
decoctionis pectoralis ℥ iij misce
Itē ordej Juiubarum ana ℞ aqua Cocta Cū Julep vi^do^ :
שקיד Itē Camomile meliloti foenu greci ·s· lini ana m j ℞
saculo et Calidus aplicetur
הרקה Itē de^ms^ pectoralis ·q·s· in qua disolue pulpe Casie
℥ vj diafeniconis ℥ iij sir vio^ti^ solutivi ℥ j fiat
posio detur ī aurora
Itē diadragandi ℥ iij vdatur cōtinue

מרקחת טוב לחזק ולחמם האסטומכא ··

קח זרע אניס · זרע פינוקי · קומינוס הוא כימון · מכל א׳ אוק׳ ·
גארואופילי · גאלינגאר · פלפל ארוך · מאסיס מא׳ ב׳ דרהמים ·
אוריגאנו · יב׳ אוק׳ · אגוז מוסקאטה חצי אוק׳ · יאובקו ויעורבו עם דבש
נקי ונעשה מרקחת יקח ממנו כאגוז בכל פעם ··

℞ ·s· apij ·s· feniculi Cimini ana ℥ ij gariofilorum galengae
pipis longi macis ana ℥ s· origani ℥ iij nucis muschate
℥ j pulverizentur et cū mele depurato fiat electuariū
de quo Capiat ad quantitatē nucis singula vice :

לנגעי הפה

קח מירה · איסטוראסיס קלאמיטי · מכל א' דראמה · לאודאנו
שעוה מכל ב' דראמאש · ויודקו הדברים המתאבקים דק הדקים ·
וילושו עם השעוה והלאודאנו · ויעשה מזה עוגות קטנות כדינאר ·
ויניח מהם על לשונו עוגה אחת בכל פעם · אם לא יתעב ט
טעמה ··

℞ mirri storacis calamite ana ʒ j laudanj cere
ana ʒ ij pulverizanda pulverizentur et fiat masa
de qua fiant trociscj parvj de quibus teneat sup
linguam vel sub lingua · si nō aborruerit saporē :

אמ' יוסף הכהן ושוב שירחץ פיו מזה פעמים רבות לשכך החדוד
והחום ··

℞ aque plantaginis ʒ iij dia moronis ʒ j·s· misce
abluatur cōtinue

נס יקשור אלו הזרעונים בטלה דקה ויעשה כעין צררים ויצרה
במים ויתניקם בפיו בזה אחר זה · ושובים נ"ב למוקדחי ונ:

℞ seminis psilij et citoniorum ana ʒ ij fiant bugatine in
della subtilj :

לעצור דם הנדות המופלג ··

לאשה דוה בנדתה בהפלגה צוה דון מאיר אלגואדיש ז"ל זה המרקחת ··
קח נארי מוסילי · גאלינגאר · מאסיס · אגוז מושקאטה · לבונה ·
מכל ב' דראמאש · קוראל אדום בין אלבו אין רוביאו · מכל
א' דראמה · קרן צבי שרוף בגף קלעת שני שרוף · וורדיש ארומיש

מכל א' דראמה ·
ומחצי ·

מכל א׳ דרהמה וחצי · גאליאה מוסקאטה · מאסטיסיס · סינאמומי ·
קאלאמו ארומאטיקו · מכל א׳ דרהמה · אסוקאר לבן י״ב אוקי׳ יו
עשה ממנו מרקחת · ותקח האשה בכל בוקר חצי אוקי׳ : ל ו

℞ gariofilorum · galengar · macis · nucis muscate
turis ana ʒ ij Coralorum rubeorum · ben albi et rubej
ana ʒ ij Cornu Cervj vstj · pannj de scarlata ustj ·
rosarum rubearum ana ʒ j · s · galie muscate · masticis ·
cinamomj Calamj aromaticj · ana ʒ j Zucarj
albj lib j fiat electuarium disoluto zucaro cum
aqua plantaginis ·

אמ׳ יוסף הכהן · בזבוב כזה זכור אל תשכח מלהקיזה פעם או
פעמים מזרוע הימיני מוורד הכבד · ובזה תריק · ותמשוך
הדם להפך הכד · ויעמוד הדם מזעפו ומרתיחתו · ומשח
שדרה עם אונגואינטום קומיטיסי · בבקר ובערב ·· חק

℞ vnguentj Comitisse ʒ j abluatur in aqua aut sucho
plantaginis · de quo vngantur renes · mane et
sero :

עוד למחבר תשקה האשה יין גאלעטריקו · ובספרי גאליין קריסטה ·
עוד לו קח אלאנבארי והוא שעורים ממנו שנקים לגרגרות הנשים ·
ומאסטיסים · וורדים שלא נפתחו עדיין · ווירדי יבשים בר בבר
והדק לעפר ועשה יחד וממנו תקח פעם אחר פעם במרק של
איסקרופלו : עוד קח צפרדע ושרפנו ועשה עפר וש״פ כשקלקין ··
ותשים בין ירכיה · ותתרפא : ואם תרצה לבחון תקבור עוד זה בתוך
תרנגולת ג׳ ימים ושתנה ולא תניח דמה ·· ן

מרקחת לבלבול עם יציאת המעי ודם

קח מינטה ג׳ מעלי · מליסה · גריאופילאטה מכ״א א׳ מנ׳דה ·
ותחתוך העשבי׳ ותבשלם בדבש · אחר כך קח מאשטיסים ·
לבונה · גאריאופילי מכ״א ב׳ דראמאש ויודקו וילושו עם העשבי׳
והדבש · ועשה מרקחת · ממנו יקח בכל בוקר כמות אגוז ··

℞ mente · melise · gariofilate ana · m · j incidantur
et decoquantur cum sufiendi quantitate melis depurati
deinde ℞ masticis turis gariofilorum ana ʒ ij
pulverizentur et misceantur cum herbis et mele et
fiat electuarium de quo capiat quantitatem vnius
nucis singula vice mane

עוד לבלבול כזה לחזק הכחות הטבעיים ··

קח גאריאופילי · גאלנגאר · גאליאה מושקאדה · מאסיש · ליני
אלואיס זרע הדס · זרע אפייו · מכ״א ב׳ דראמאש · לבונה
מאשטיסים · אישפודיאו · מכ״א א׳ דראמה · קוראל אדום בין אדום
ולבן · בגד קולור שני שרוף מכ״א א׳ דראמה זרע ליאמ׳ין · גומה ארביקה
מכ״א א׳ דראמה ומחצי · אסוקר לבן א׳ ליט׳ · עשה מהם אליקטואריאו ·
עם מי וורדים · יקח בכל בוקר ב׳ דראמאש ׃

℞ gariofilorum galegan galge muschate · macis · ligni
aloes · s · murte · s · apij ana ʒ ij turis masticis spodij ·
coralorum rubeorum · ben albi et rubei · pani scarlate
usti ana ʒ ij : s · liante gume arabice ana ʒ j · s ·
zucari albi lib j · fiat electuarium cum aqua rosarum
capiat ʒ ij omni mane :

עוד לבלבול

עוד לבלבול ויציאת המעי׃

קח אגוזי סיפריס א׳ אונ׳ ׃ ירתחו ויבושלו עם אבוקה
אחת יין טוב ׃ ויסונן ומחמו פושר ירחץ פי הטבעת׳
אחר ישימו עליו בגדים טבולים ביין הזה כשהוא פושר אחר
שנסחטו מעט ׃ וכן יעשה פעמים הרבה ׃׃

℞ nucũ Cupressi ℥ j buliant ĩ bocale vno
vini boni · Coletur et ex dicto vino tepido
lauetur anum · et pecie madefacte ĩ
dicto vino supponantur · fiat pluries :

אמ׳ יוסף הכהן בזה הבשול ראוי להוסיף שאבצי
בארבאטי ׃ ובאלוסטיאם ׃ והס פרחי הרמונים
וקליפתם ׃ ועלי הדס ׃ וזרעו ׃ ושושנים אדומים
יבשים ׃ ונספולי והעלה שלהם ׃ ומעט קאמומילה
להשקיט הכאב ׃ ומעט לבונה ׃

Itẽ adatur ĩ dicta decoctione · dausi barbati
balaustiarum · Corticũ granatorum · seminis
et foliorum murte · rusarum rubearum sicarum
nespilorum et foliorum eius · Camomile ana
manipulũ j · turis ℥ s · misce et simul
buliant /

ובחולי. נחוץ קיבל לעשות בשול זה במים והחם עד
שמן וורדים ג' אוקי' · וב' חלמוני ביצים ומסוקאר
ודבש וורדים מכל א' אוקי' · ויעשה תוקן עד א'
אוקי' שמן או חלב של עז ··
גם קיבל לשים על בטנו בגדים טבולים בזה הבשול ··
והשקה מים שכבו בו מטבעות הרבה האסטרו · עם
שירופו של חבושים · de citonijs · ויאכלו של·
מה עם מעט מי וורדים כשעולים אותו ··
ויקח לו אלו המשקים ··

℞ sir mirtinj · sir de citonijs sir rosatj
de rosis sicis ana ℥ s · aquarum plantaginis
rosarum et endiuie ana ℥ j misce

והמאכל והמשקה יהיה קר בפועל
ובכח :

של לזה בעל
כא׳ · ויצב׳

משיחה לפאראליטיקי ··

קח שמן סינאפים הוא חרדל ב׳ אוקי׳ שמן קוסטינוס · שמן ק
קאסטוריאו מכא׳ ג׳ אוקי׳ יעורבו יחד · ותעשה מהם הקירוטי ·
והאבר העלול אשר עבר החוש והתנועה או כל הגוף ההוא או כל
גופו אם יצטרך · ותהיה המשיחה חמה · ויאכלהו תרנגולי׳ ויונים
טלויים · ובשר כבש עם חרדל ובכל מאכליו קניל קאנילה · ופלפל ·
לא ישתה יין · רק מים מבושלי׳ עם דבש ועלי שאלויאה · או יקח
קדרה גדולה ותמלאנה מים ושים בתוכה ב׳ ליט׳ דבש : ותתי׳ ליט׳
פלפל ותרתיחנה עד שתחסר השליש · וממנה ישתה : לא יאכל
פירות לחות : רק מעט שבביס והאגוזים שנקבצו בכבר : עוד
יקח מינטראסטרו ובשלם במים ואחר שיסחטו היטב קטיפוס
על ראשו בלילה :

℞ olej de sinapi ℥ ij olej costinj et olej de castoreo ana
℥ iiij misce et cū cera fiat vnguētū de quo calido
ungatur nucha et tota particula patiens ac totū
corpus si necesse fuerit :

Itē melis lib j : foliorū saluie et florū roris marinj ana
m · ij ℞ aqua cocta qua vtatur locho vinj ··

Aqua℞ melis lib ij pipis lib s aque lib x buliant simul
ad consuptionem tercie partis de qua bibat
Vtatur galinis et columbis et carne castradj assis
cū sinapi · vtatur canela et pipe in omib' cibis ·
caueat a fructib' omib' :

עוד יקחו במים הארטמיסיאה · ואיבה אריסטולקיה · וביטוניקה ·
או יבשלם וישתה בשולם · או קוניא מימם באלמבקו · וטובה
גם לחולי הנופל :

משיחה לכאב הירך הוא סיאטיקה : שלנה [illegible] יח·

קח אונגואינטו אגריפה · ונק׳ כן על שם מלך אגריפה שנעשה
בבבילו · חצי אוקי׳ משיחת דיאלטיאה א׳ אוקי׳ אישטוראסיס
קלאמיטי חצי אוקי׳ ארמוניאסי ב׳ דראמאש · בידיליאו א׳ דראמה ·
קשרה הגומאש בחומץ ואחר תערבם עם המשיחה ותוסיף עוד דברי
אלו רסוני שמן קאמומילה א׳ אוקי׳ שמן ליריאו א׳ אוקי׳ שמן זית זך
ד׳ אוקי׳ חמאת בקר ב׳ אוקי׳ · שומן היוצא מתוך עצמות העגלים
והשורים ג׳ אוקי׳ שומן הדוב · שומן פרד · שומן חמור מכל א׳ ב׳ אוקי׳
שומן תרנגולת שומן אווז · שומן אנאדה מכל א׳ אוקי׳ · שעוה ד׳ אוקי׳
ונעשה מכל אלה משיחה באש נח · ותסנן החומץ מכל אלה ותשמרנו ·
ומזה תמשח כל העצבי׳ והאברי׳ הנכאבי׳ מקודקדו ועד רגליו בנחת
ותשמרנו מהקור ·· ואם לא יוכל לעשות צרכיו כראוי יעשה אלו
הפתילות: קח שער ארנבת וצואת עכבר ומעט מלח ומעט אפר
כירה · ודבש · ומעט יין מבושל היטב עד שיתעבה כדבש · ונק׳
מוסטו ומבושל תעשה פתילות ותשימם בפי הטבעת ::

℞ vnguentj agripe ℥ s· vng. altee ℥ j storacis calamite ℥ s·
armoniaci ʒ ij bedelij ʒ j infundantur gume in aceto cuj
ade olej camomile et lilij ana ℥ j olej comunis mundj ℥ j
butiri ℥ ij medule vitulj ℥ iij asungie vrsi mulj et asinj
ana ℥ ij asungie galine ansaris et anatis ana ℥ j cere ℥ iiij
fiat unguentum lento igne et coletur et vsuj reseruetur :
Item pilorum leporis stercoris muris salis comunis et cineris
ana partes melis et sape siue mustj coctj ana · q · s · fiant
supositoria : אמ׳ יוסף הכהן · והמנהג היה להריק וזה הנזכרו
℞ melis rosatj sir. de sticados ana ℥ ij aq. aqua salvie et edivie ana ℥ j s·
Item pilularum de hermodactilis et agregatiuarum ana ℈ ij
fiat pilule vij :

לכאב הזן

יו

של לוה בעצ
ה׳: וסב: וקא:

לכאב השן

קח אבסינטיאו · זינזיבארי · פֿוצידאנו · מבושלים ביין
והרחץ עמו השנים והלסתות ..

℞ absĩtij · m · ij · gingiberis ℥ ij · faucedanj ℥ ij ·
buliant in ĩ vino de quo ablue gingiuas :·:

לעבן שבעין

יז

קח אבן מרת השור או הפרה והמתנה היטב בדבש או אסוקאר
קאנדידו ומחלב אשה ועשה ממנו קולירייאו ותשים
בקצה העין מצד החוטם · הוא הנקרא לאקרימאל ..
עוד לחדד הראות · קח טוטיאה שנכבה ביין סילידוניאה חמשה
פעמים .. ואם לא תמצא סילידוניאה תכבה ביין
ישן לבן · ותיבשנה ותדקנה · ותשים ממנה בעין עם מי
פֿיניקולי או איאופרזיאה או בשתיהן ..

℞ lapidũ felis taurj vel vacę numero j pistetur
et ĩcorporetur cũ mele vel zucaro et lacte
mulieris et fiat coliriũ de pone ĩ lacrimalj &
Itẽ ~~℞~~ tutie ignite et quinquies extincte ĩ sucho
cilidonie aut ĩ vino antiquo ℥ j desicetur et
subtiliter pulverizetur et cũ aquis feniculi et
eufragie ana · q · s · fiat coliriũ de quo pone ĩ
oculis mane cũ pena

להשקיט כל כאב בכל מקום שיהיה :

קח פאפאוליש (הוא פאפאביר אדום) ועשה שמן מהפרח
כמשפט שאר השמן ושמנו קמצת בהפך הנד באופן שאשר
יהיה הכאב על הכבד קמצת החזה ואם בחזה קמצת מאחוריו
ואם יימין קמצת השמאל ובהפך והוא טוב לכאב הנד · ולקוליקה ·
ולכאבי הכסלים והכליות · ולכל כאב :

℞ flor*um* papaueris rubej · q · s · fiat ex eis oleum
sicut fit oleū rosatū · de rosis et vsuj reserua

עוד להשקיט הכאב בכל מקום :

קח מיץ קוקומירו אסינינו הם קשואי החמור ושמן זית ·
ושומן סוס · וחתול · ושועל · ויבושלו יחד עד ישאר
שליש ושמרו קמצה :

℞ suci Cucumeris asinini asungie equi · Cati ·
et vulpis [illegible] buliant simul ad Cōsuptionē duar*um*
partiū :

לכאבי הכליות

קח כליות השור לזכר וכליות הפרה לנקבה ויבשלו בקדרה ויהיו
לפחות עד במספר · ומבשולם והמים היוצא מהם עשה
חוקנים ויסיר הכאב בפליאה · או קח עשר כליות והוציא המים
הנוזל מהם בחזקה ושמרו ועשה חוקן ולפעמים עשה חוקנים
אחרים אחרים חמים :

℞ renū bouis p*ro* masulis et renū vace p*ro* mulierib*us*
· n · xv · decoquant*ur* aut asent*ur* et ex eor*um* espresione
fiant Clisteria pluries :

חוקן לכאב
הסיאטיקה ·

עולה בעל׳ יב׳ :

חוקן לכאב הסיאטיקה :

קח זרע פשתן זרע פין גריקו מכא א׳ אוקי׳ מאלבאש א׳
אגודה · זרע אניטו · ופרח קאמומילה מכא א׳ אוקי׳
זרע קומינוש · פוליפודיאו · אוריגאנו · מכא א׳ אוקי׳ · רוטה
סלבאייק א׳ אגודה · אירמודאקטילש · וקליפות אגאריקו
מכא ד׳ דראמאש · מין מסילגאש מרק סובין מכא י׳ אוקי׳ ·
שמן קאמומילה ג׳ אוקי׳ דבש ב׳ אוקי׳ מלח ב׳ דראמאש · קאסיאה
נקיה ב׳ אוקי׳ שיראפינו ב׳ דראמי׳ ועשה חוקן · ואחר ע׳
שבועה ב׳ או ג׳ חוקני׳ אם לא ישקיט הכאב קח לו גלולים
וזה קומרס : קח שיראפינו ב׳ דראמי׳ אגאריקו א׳ דראמא ומ׳
שקדים מרים ב׳ דראמי׳ · דיאגרידיאו טוב ד׳ דראמי׳ · עשה
מהם עסה ביין לבן ועשה גלולי׳ כגרעיני׳ ויקח מהם ·
ואחר קבוצת מלקח מהם יותר מספר כמספר הסמני׳ אשר
שבירתה נקבין לספר הגלולי׳ וכאשר יקח הגלולי׳ יקח א׳
מחריהם זה הבשול : קח פוליקולי שיני מכא אוקי׳ · אירמודאקטילי
ב׳ דראמאש · אסוקאר א׳ אוקי׳ עשה מהם בשול ו׳ אוקי׳
ויקחנו :

℞ s· lini et foenu grecj · Camomile ciminj polipodij
origanii ana ℥ j · maluarum rute agrestis ana ·m·j ·
hermodactilorum · Corticum agaricj ana ℥ iiij · suci
bletarum brodij furfuris ana ℥ x · olej Camomile ℥ iij
melis ℥ ij salis ʒ ij Casie ℥ ij serapini ʒ ij fiat clistere bis aut t
℞ serapini ʒ ij agaricj ʒ j·s· amigdolarum amarum ʒ ij diagredij
iiij fiat massa Cum uino albo et fiat pilule ad ma-
gnitudinem cicerorum
℞ foliculorum sene ℥ ·s· hermodactilorum ʒ ij zucarj ℥ j fiat decoctio
Capiat post

משיחה לסיאטיקה ולכאב הפרקים ״

קח שמן קאמומילה שמן אניטו מכ״א ג׳ אוקי׳ קאשטוריאו איאופורביאו
מכ״א ב׳ דרהמאש · שעוה לבנה חצי אוקי׳ ועשה משיחה
וממנו ימשח היטב לפני האש אולשמש ובימי הסתיו קשור
מהקור והרוח · ונזר בקין ״ ויאכל מעט בשר ולא ישתה יין
חמוץ · ואם ישתה יין יהיה מהול במים ויהיה יין אדום · ובסוף
האוכל ישתה קמעא ״

℞ olej Camomile olej aneti ana ℥ iij Castorej euforbij
ana ℥ ij Cere pars fiat vnguentũ

ואם לא ירצה להניח יין ישתה מי בשול אגרימוניאה וזרע פינוג ·
וממנה נ״ב ימזגו היין · ויזהר מהחמוצים ומלוחים ומירקו׳ מכך
ב׳ חדשים · ויתרפא מחלין אם ירצה הא-ל ״

לחולי הטחול ולסקירו״

קח ארמוניאקו והשרנו בחומץ לילה אחת ובבוקר תבשלנו
לאש נח והסירנו מהאש · והשימנו כמין רטיה בבגד
פשתן ונשים על הטחול · ויש מוסיפי׳ שמן קאפאריס ושעוה
ושומן חזיר ואווז וחמאה ומעט קולופוניאה וטירמינטינה ״

℞ armoniaci ĩfusj ĩ aceto ꝑ nocte deinde buliat
lento igne donec gescat et estendatur sup
pannũ lini ad modũ Cerotj / et aliq adũ
oleũ de Ceparis et Cere pars et asũgin porcj
et anseris et budirũ et pars Colofonie et pars
terebẽtine et sic formatur Cerodũ secũdũ
artẽ :

עוד לקושי השתול וסקותו ··

קח קמח לינוסה וקמח חרדל וקמח שעורים מכל א׳
אוקי׳ וקלוסר בחומץ ושמן קאמומילה ועשה משיחה
והדביקנו על הבגד ושים על השתול ··

℞ farine .s. linj farine sinapis et ordej ana ʒ j
acetj olej Camomile ana .q.s. fiat emplastr[um]
et aplicet[ur] :

עוד לשתול וקושיו ··

קח צואת עזים גדיה בחומץ חזק לילה אחת ובבוקר ק׳
קלופנה היטב ושימנה בבגד משיחה ושים עליו ··
עוד קח לחם צרוי בחומץ חזק לילה אחת ולמחר יאכלנה·
וכן יעשה ג׳ ימים רצופים ויתרפא מסקותו אם ירצה האל :
עוד קח שמן אלוניליון ומין עשב הנק׳ [illegible] ומעט חומץ·
ומשנו ומשח על השתול ג׳ ימים וירפא בה׳ ··

Ite[m] fiat e[m]plastr[um] de stercore Caprino Cu[m] aceto et
aplicet[ur] / aut Comedat mica[m] panis infusa[m]
in aceto p[er] nocte[m] / et hoc p[er] tres dies et
liberabit[ur] date deo :

לעליק׳

תשים מעט חומץ בנחיריו ומעט קמח חרדל בחומץ ו
ויתעורר מעלופו : או תקח [illegible] מין צנון הוא ראבאנו

℞ aceti boni ʒ ij sinapis ~~pulverizat~~ par[um] fiat Caput
purgiu[m] / aut da sibi ad bibe[n]du[m] par[um] de sucho
rafani et escitabit[ur] si deo placuerit :

ע׳ לוה בעלה
נט׳:

לקדחת רביעית ״

קח צואת הכלב ועצמי אדם והדק לעפר והשקהו בלי׳
ידועה עם יין לבן · וכן תעשה ג׳ פעמי׳ בעת הקדחת
הקור וירפא

עוד לובן ביצה צלויה ועם זרע קוליאנדרי יבש שחוק
היטב וישקהו ט׳ ימים רצופי׳ ויבן עליו וירפא בה׳ י״ן:

℞ Stercoris Canis et ossis humanj ana pulverizetur
subtiliter et detur in pom cum vino albo et
liberabitur et hoc fiat tribus vicibus :—:—
Aut Capiat albumen ovj asatum cum semine Culiandrj
mane per spacium noue dierum :—:—:

לבטול נוגן

תמשח החבורה בשומן תרנגול בלתי מלוח · או באונגואינטו
פיקטוראל · וישקה מי בשול ליקואיריסיא׳ ו
ורגוני׳ אדומי׳ כוס אחד בלילה עד חצות אוסקאר וכן יעשה
ט׳ ימי׳ · ואם יצטרך יותר ״

עוד יקח בגד הבשול חצי אוקי׳ קאסיאה ויקחנה בלילה · וחצי
אוקי׳ בבוקר · ולא יאכל כי אם בשר תרנגול · ולא יגע בשום
דבר · וקודם לקיחת הקאסיאה יקבל ה׳ או ו׳ חוקניס קומוני׳ ·
אחד ליום ·· ובימים האלה יאכל מי בשול גרעונים ו
וצמח עקרים ·· או קרדין הם בלי׳שי · וביצים צלוים —
וישקה מהמים הנז׳ · ויאכל מעט בערב ומאכלים קלי׳ —
הבשול והעכול · ולא יאכל שמן זית ולא אגוזים ולוזים ו
וכדומה ולא יאכל בצלים ושומים · ויש׳ מעט צמח עקרים
בנמירין ״

℞ vnguenti —

19

℞ vnguẽdi pectoralis ℥ j p̱ pectore
Itẽ vngatur cũ oleo amigdolar̃ dulciũ :
Itẽ ligiridie rase et ciceror̃ rubeor̃ ana p̱
aqua cocta de qua beperet vinũ
Itẽ de[nis] predicte · q · s · ĩ qua disolue pulpe
casie ℥ iiij capiat sero eũdo dormitũ
et tantudem mane · et perseuerabit
pluribꝫ vicibꝫ :

קואר החוקים

Itẽ melis rosati olej violati ana ℥ iij diacasie
et zucari ana ℥ j · cũ decoctione maluar̃
violar̃ furfuris fiat clistere cũ vitelo ouj
et par̃ salis :
Itẽ vngant nares cũ oleo amigdolar̃ dulciũ

אמ׳ יוסף הכהן · והולך מרקחת כהוגן אתלי טוב מאד · ויקח
כאגוז קטן פעמי׳ הרבה :

℞ radicis altee ℥ iiij buliat in aqua et cũ
zucari · q · s · fiat electuarium cui ade
penidi[er] ℥ j spe[ci]e[r] diadraganti ℥ iij vel vj
misce

לנזילה או ריאומטיזמו

יחמם השוקים ביום ובלילה · ויאכל שומים צלויים ·
ויכסה היטב ראשו וגופו · ויתעשן בלבונה לבן
עם לבונה וישמר מהקור והרוח ··
עוד ילבן לבנה אחת וישים עליה יין טוב ריחני ויקבל העשן
ויכסה היטב ולאלתר יישן ··

קומר גרגרים למלוי הראש וסתום הנחירים ··

קח זרע פינוקי · זרע אפיאו · אגוז מושקאדה · מירה ·
איסטוראסיס קלאמיטי · מכא״א א׳ דרהמה · סארקוקולה ·
ב׳ דרהמי · איספיסי · איסקואינאנטי · פלפל · מכא״א ב׳ דרהמי
אלואיס א׳ אוקי · תלוש עם דבש המספיק ועשה גרגרים:
ויקחם בחמש פעמים ··
אמ׳ יוסף הכהן · בעיני יפלא להקח כל המורכבה בחמש
פעמים ::

℞ s. feniculi et apij · nucis muscate · mirre
· storacis Calamite ana ℥i · sarcacole ʒii
spice · esquinanti · piperis · aloes epatici ana
ʒi · melis quantu[m] suficit · fiat massa de
gaa fiant pilule :

גרגרים

גלגלים לחרשות ·

קח זרע הדס · איספיקי · מאסיס · מכל א' דראמה · זרע
אפיאו · זרע פינוקי · שארקאקולה · ארמוניאקו · אי-
איסטוראסים קאלאמיטי · מכל ב' דראמאש · אלואים א' אוקי'
קלוסו בדבש כמספיק ועשה גלגלים · ומהם קח א' דרא'
בכל פעם ·· עוד קטיר באוזן שמן קאשטוריאו פוסר :
עוד קטיר באוזנו שומן הדג שנקרא אנגילה · והוא טוב :

℞ .s. murte · spice · macis ana ʒi .s. apii ·
.s. feniculi · sarcacole · armoniaci storacis
calamite · ana ʒii · aloes epatici ʒi
melis rosati quantũ suficit · fiat massa
de qua fiant pilule de qbꝫ da ʒi vel ʒii
singula vice eundo dormitũ
Itẽ adipis anguile destilet in aure :—:

עד לזה בשבט
יד · ועב :

גלגלים לפאראליזיס ·

קח שארקאקולה · בידיליאו · סירפינו · אופופונאקו ·
מכל א' ב' דראמאש · פלפל א' דראמה · קאנילה ·
איספיקי · מאסיס · קוביבי · פלפל ארוך · קושטי מתוק ·
מכל א' דראמה · אגאריקו · טורביט מובחר · מכל א' ג' דרא' ·
אלואים א' אוקי' ותני' · סירופו די איסטיקאדוס כאשר יספיק
ועשה עסה וממנה תעשה פילולאש ג' · מא' דראמה או ה'
או ג' ויקחם ·· וישמר מחומץ ויין · ויסתפק מים בושלו
עם דבש ועלי שאלויאה · ותעשה לו חוקנים פעמים אלה

באצבע · ויקמצת קורקודו ומדרכו עם שמן קאסטוריאו·
ורוטה ושמן קוסטינו ולאורינו ובדומים אליהם וכן כל·
הבד העלול · או עם שמן חרדל ··

℞ sarcachole · bedelij · serapini · opoponacj · ana
ʒij pipis ʒj cinamomi · spice · macis · cubebarum ·
pipis longi · costi dulcis · ana ʒj agaricj · turbit
electi ana ʒiij · aloes ʒj·s· sir de sticados ·
q·s· fiat massa de qua fiant pillule vij vel v ·
vel iij de qualibet ʒ · et detur infirmo · sumtis
prius sirupis de sticados et mele rosato ···

אמר יוסף הכהן · הילד המשקי גרמני ביקח
קורס הגרגרים ··

℞ sir de sticados ʒj · melis rosati ʒ·s· aquarum
salvie betonice et endivie ana ʒj misce de
de quibus capiat · iiij · vel · v ·
Item melis et foliorum salvie ana p aqua cocta
Item fiant clisteria acuta cum oleo rute et mele
rosato ana ʒiij et yere pigre galieni ʒj :-
Item olej de castoreo olej rude olej costini olej laurinj
olej de sinapi ana ʒ·s· cere par fiat unguentum :

גרגרי טובי ונקראי פילולי קומוניש ומנקות הראש :
קח אלואיש סוקוטרינוס א׳ אוקי׳ מירה חצי אוקי׳ כרכום
ב׳ דרהמאי׳ ימוסקו ויולשו עם יין בונאלוזה · ועשה

גרניס · ומהם יקח ג' גרניס משקל כלן א' דראמה :/:

℞ aloes cucotrinū ʒj mirre ʒ·s· croci ʒij ·
pulverizent*ur* et cū sucho buglose fiat massa
de qua fiant pillule · 7 · vel v · de qualibet ʒ·
Clarificāt sāguinē :

להריק הראש

קח א' דראמ' או א' דראמ' וחצי מפילולי אבריאי · ורובה
לומר גרגרי' מוזהבי' · לטוב פעולתם : או קח
פילולי קוסיאי כרומה · כי אלו יריקו הראש · וכן פילולי
די אגאריקו · וכן פילולי די יירה ··

℞ pillular*um* aurear*um* ʒj vel ℈ iiij vel ʒj ·s·
fiant pillule · 7 · et dent*ur* sero *p* duas horas
post cibū :
et sic de pillulis cocijs /
et sic de pillulis de agaricho
et similiter de pillulis de yera

ℓℓℓ aut sic ℞ pilular*um* aurear*um* pilular*um* cociar*um*
ana ʒ·s· cū mele rosato fiant pillule · 7 · vel · v ·

ℓℓℓ aut ℞ pillular*um* aurear*um* pilular*um* de agaricho
ana ℈ ij cū mele rosato fiant pillule :—:

לקדחת סוקדך עם מלוי באסטומכא ומלחות רעות ··

תן לו ד' או ה' פעמים בבוקר סירופו מערסים ג' אוקי'
וחצי עם מי בוגלוסה ואינדיביאה ומי פינוקי ·
מכל א' אוקיאה ··

℞ sir de radicibus ℥ j·s· aquarum buglose endiuie
et feniculi ana ℥ j:

להריק האדומה

תבשל החומר קהלה. עם זה המשקה · קח פרוני · זרע
פינוקי · וליקואיריסיאה · ובשלם היטב · ותנן
אחרי כן קח סוקארו ויאולאטו ותתנו בזה הבשול · ותן
ממנו כוס מלא ג' ימים רצופים · ולמחרתו תשקנו זאת ההרקה:

קח תמארינדי ב' דרא' ותמחם בזה הבשול עם ג'
דראמ' ממין וורדיס · ותשקנו בבוקר · ולא יישן עליו ·
זהו דבר נקל ואם החולה חזק הטבע תוסיף א' איסקרופולו
דיאגרידיאו · שהוא שליש של דראמה :

℞ prunorum numero .xij. ·s· feniculi · ligritie ·
ana ℥ iij buliat in aqua deinde coletur in qua
colatura disolue zucari violati ℥ j·s· detur
mane · et hoc fiat tribus diebus :
Item tamarindorum ℥ ij disoluatur in dicta decoctione
cum ℥ iij suci rosarum et detur mane · et erit
leuis medicina :
et in forti complexione adatur ℈ j diagredij:

להריק הלבנה

תבשל החמור׳ עם שירופו די ראדיס׳ בוס׳ או שירופו
די ביזאנסיאש׳ או׳ אוקי׳ וחצי בכל פעם׳ עם
מי בשול שורש פינוץ ושורש פטרשימו ושורש אספ׳ או ורעונש
אדומים׳ ג׳ אוקי׳ וכן יעשה ג׳ או ד׳ ימים או יותר׳ אחר
הריקהו עם ג׳ דרא׳ דיאקארטאמו׳ ולפי השנים והכח וכל
להוסיף עד ד׳ דראמ׳ או עד אוקי׳ ויש נותנים בכח חזק א׳
אוקי׳ וחצי׳ ונעשה קצה פריארודון׳׳

℞ radicis p̄trosilij radicis feniculi et sparagi ana
m. ij. cicerorum rubeorum m. j. buliant in aqua et
Coletur cui adatur zucari albi et melis ana q. s.
fiat sirupus longus de quo capiat ℥ iiij. s. mane
quatuor vicibus deinde purgetur hoc modo —
℞ diacartami ʒ iij vel iiij uel ℥ j vel ℥ j. s.
Juxta Complexionem infirmi:

תמו דברי דון מאיר אלגואדיש ;

רופא מומחה בגדולים במלכות ספרד :

מכאן ולהלן העתקתי גם אני יוסף הכהן מקונדרסי המעלה
תלמידו ר׳ יוסף רופא מומחה ובעל שם במלכות ספרד׳
מלשון ספרדי ללשוננו הקדש׳ בהיותי בשנת הש״ל לפ״ק פה
גינובה והוספתי גם על דבריו כפי ראות עיני׳ וכאשר
חנני אלהי׳ במלאכה הזאת׳ וכתבתי הרבה בטעם בלשון׳
ובלשון הקודש להאיר עיני התלמידים ולהדריכם׳ זוכרה לי
אלהי לטובה אמן :

למי שהיתה לו מורסה במוח עם קדחת חדה וכאב הראש גדול ·
וצוה לעשות לו זאת הקרוסה ונרפא בג׳
ימים · ואולי דרך מקרה ·:

קח יין דלעת · וכן תעשה הקרעה במים יום א׳ תחלה ·
אחר תשימנה בכלי בתוך התנור אחר שהוציאו הפת ·
ועשה בו נקב למטה · וקבל המים הנגרים ממנה בכלי אחר
אשר תשים תחתיה · ושים בהן ארופי הוא יין מבושל · ויתעבה
מעט על האש · אחר כך קח אלקיטירה וגומה ערביקה · וד׳
זרעוני קרי׳ גדולי׳ · הלא הם זרע דלעת זרע בטיחים זרע קשואי׳
וזרע מלונים · ועוד זרע חבושים וזרע פורטולאקה · ותכתש
היטב במכתשת ועורבם יחד חוץ מזרע החבושי׳ ושים אותם
במים הנז׳ והניחם משך שעה אחת · אחר תסננם · ולקח
העלול בכל לילה חצי אוקי׳ ונרפא מחליו : אמ׳ יוסף הכהן ·
כל זה הבל אם לא תקנו והרקנו תחלה ·:

℞ Cucurbitã una et īfundatur ī aqua ꝑ diẽ unũ
deinde pone ī vasse ī furno extrato pane · et
ꝑforet ī fundo deĩde recipe ī vasse alio suposito
aqua exiẽtẽ a dicta cucurbita Cui ade sapam
sive mustũ coctũ q · s · deinde spisset lento igne ·
postea recipe alchitire · gume arabice · quatuor
seminorꝝ frigidorꝝ maiorꝝ · s · citoniorꝝ et portulace
Cum pistentꝝ õnia preter · s · citoniorꝝ quod
dimitatur ītegrum et misceantꝝ et omnia simul
īfundantꝝ ī dicta aqua et dimitatꝝ ꝑ spaciũ
unius hore et postea coletꝝ et reservetur
usui :—:

לבחור חוץ הענין ·

לבחור חס' המוח ואויר עירו היה חס' · ובעל מנוחה אשר קצה
נפשו מכאב הראש תמידי · עם דמעות נוזלות עם כאב בעיני·
והעורה ועשה לו זאת התרופה :

קח כרכום · אליבור · לאקה · קאנפורה · מכל א' דראמ' ·
לידאן חצי דראמה · אנברה ג' דראמ' · אפיאו ב' דראמ' ·
ידוקו לעפר הראוי לכך · והאחרות ימחו בשמן אלגוזלין
ויבושל הכל בדבש נקי · ומזה קח כעדשה והמחנו בחלב אשה
ושים באפיו וירפא בה' ··

℞ Croci eleboris lace Canfore ana ʒ j ledan ʒ s·
anbre · ʒ iij · api ʒ ij pulverizzenda pulverizet
et cetera distempera in oleo alguzule et buliat omnia
in mele purifichato · donec inspissetur de quo capiat
ad quantitatem unius lentis et distempera in lacte
mulieris et intromitas in naribus et sanabitur ·
dante deo:

אמ' יוסף הכהן · נר' לנו שצריך לבשל החומרים במשקים מבושלים
כמו מיל רוזאטו ושירופו די איסטיקאדוס עם מי ביטוניקה
שלוויאה ואינדיביאה · ולהריקו בהרקה נאותה או בגרגרים
אבריאש או קוקיאש או גרגרי אגאריקו · או גרגרי יירה ·
וכן תעשה :

℞ melis rosati sir de sticados ana ʒ vj aquarum
betonice saluie et endiuie ana ʒ j · ——
Item pilularum aurearum et pilularum cotiarum ana ʒ
ij fiant pilule · v · vel · vi · vel vij · detur ℞
duas horas post levem cenam :—

מכאבי האזנים

כאב האזנים כפי גאליאינו יקרה לקרירות רוחות או אויר קר
או לטבילה או רחיצה במים קרים לסבת קרוסות חזקות
הוכו באוזן · או למורסא נקרה באוזן מבפנים · או לרוחות פתאומי
נסגר · או לסבת איזו ליחה חדה ומכאבת ועוקצת ודע כי כל
הכאבים ההוים לסבה חמה ירוצו או בקרים · ובהפך :

קרוסה לכאב באוזן עם קולניס מסבה חמה :

קח שמן ויאולאטו וקאנפורה ושים בקערה ·· עוד קח
קאמומילה מילילוטו · ויאולאס יבשות · מאלבה ויסקו ·
קמח שעורים ועשה התבושת בכל הלחי התחתון ושימהו חם ויבקיע
הכאב · עם שמן ויאולאטו ושמן שקדים וקאמומילה · קלום
יחד : ולהמיך הקולניס שים באוזן מיץ עלה אפרסיקים ··

℞ olei violati ℥ ij Canfore trite ʒ·s· misce destilet(ur)
ī aure

Itē Camomile meliloti · violar(um) sicar(um) radicis altee
farine ordei ana ℥ ij buliant in aqua deinde
pistent(ur) et cū oleis violar(um) amigdolar(um) dulciū
et camomile fiat enplastr(um) et calidū aplicet(ur)

Itē Suci folior(um) persici ℥ iij destilet(ur) ī aure īcorporet(ur)
etiam ī ēplastro

לכאב האוזן ובחון

קח חלב כלב שחורה מלידה ראשונה · ושים בקומו כחבוק
והשים בתוך האוזן הכואב ויועיל מאד ··
העשב הנק׳ אפשינתיאו ובשולו ומים שלו יועילו מאד בכל כאבי האוזן ··
העשב הנק׳ שאלוינה ומים שלה יועילו לכאב האוזן מרקחיונו
בקופה · ולבללות האוזן ולכובד באוזן ·· מליליוטו יועיל למורסות
האוזנים ·· אניסי · ושמן וורד · מוטפים באוזן ישקיטו הכאב ··
יירבא טור הוא פאצסידאמו · והמעולים קוראים אותו פיגוני
שאלבאטיקו עם שמן וורד מוטף באוזן יעביר הכאב ··
הקורדאלו שחוק לעפר עם שמן באלשאמו · יועיל לחרשות ··
בורראינה · הקיפה שלו עם דבש מוטף באוזן ינקה האוזן ומוקח
ויועיל לחרשות ·· יין ושירופו מאיזופו יועילו לבלבלות האוזן ··
מים בפל מוטף באוזן יועיל לכובד בשמע · והרעש · ולהברה
ורוחות האוזן ·· מרת השור מעורבת עם חלב נשים ·
וחלב עזה · מוטף באוזן המוציא מוגלא · יבריאנו ··
מים של ה אפרסיקין מוטף באוזן ימית התולעים · ואחר קוצים
בכבת ·· ואם יערב החלב והמרה הנז׳ עם מים פלאיירוש ·
הם כרתי · יועילו להברת האוזנים ··
חלב הדוב מוטף באוזן ישקיט הכאב ··
שקץ הפר מעורב עם מירה אדומה ירפא כאב האוזן ··
וכן יעשה משקץ העזים · ושקץ האדם הסרוחה מוטפת
באוזן תשקיט הכאב ··
אגוזים כקוסים עם העלים שלהם מעורבות ביין ויוטף
באוזן יועיל מאד ··
שמן דאבאנוס ירפא מהחרשות · וטוב שיקראו בקול גדול
באזני החרש · וגם שיתקעו באזניו בשופרות ··) :

לחרשות וזובל באזנים:

קח מירה א' דראמה · לבונה ג' דראמאש · בוראיצה
ב' דראמש · כרכום · ומיץ פאפאביר · מכאל ג'
דראמאש · שקדים מרים · ד' דראמ' · כתוש הכל יחד ·
ועורבם בחומץ · ועשה שוגיות קטנות הם טרוסיסי · ועם
שמן וורד קטיף מהשוגיות בשומו בו באזניו ··
עוד קח מאסטיס וזרע ראבאנוס והדק היטב ועשה
פתילות עם שמן אבסינטיאו ושים באזניו ·· הפתילות
קפינה מטילה והמשמר זרה עליהם מהעפר ··

℞ mirre ʒ j turis ʒ iiij buraina ʒ ij Croci
suci papaueris ana ʒ iiij amigdolarum
amararum ʒ iiij Cū cortice īteriori pistētur
oīa simul et misce cū aceto et fiant trocisci
de quibus distēpera unū vel plures et oleo
rosato et destila

לכאב האוזן מסבה קרה

קח זרע חרדל והדק לעפר ועם תאנים יבשים כתוש
ושים באוזן ··

℞ farine sinapis ʒ iij ficuum sicorum numero
vj · pistētur et incorporetur simul et auri
aplicetur ī forma enplastri

לחבורת וחלליות האוזן ..

קח אליבור לבן ל׳ דראם · כרכום א׳ דראם · אטינקאל
הוא בוראינה י׳ דראם · ערב הכל ועם שמן ש׳
שקדים מרים · וקטיר באוזן :

Rc eleboris albi ʒiii croci ʒi buraina ʒ x ·
misce et cū oleo amigdolar(um) amarar(um) ·
distēpera et destila ī aure // ··

לדם היוצא מהאוזן ..

קח כליות השור עם החלב שעליהן וקלה אותם —
באש אחר כך הוצא השמן היוצא מהם והטיף באוזן ..

Rc renū bouis cū sepo suo et asset(ur) igne ·
deinde extrahe sucū et destila ī aure vel
auribus —

לכאב האוזן עם מורסה מגליות ומסמאסין ·

קח שמן חלמוני ביצים וטיף באוזן · ואחר יזחק
האוזן ירחץ עם אידרומיל שרופה לו תחלה
ודבר · שבשלו בו קליפות בלוטים והרקאנדים · ועשב
קאבדה איקווינה · וירפא בה׳ ..

Rc olej viteloru(m) ouoru(m) ʒii destila ī aure
deinde lauet(ur) cū idromele ī prius fuerit
decocti Cortices glandium et par(s) Caude
equine et liberabit(ur) nutu diuino ·· —

עוד לל״חה נו״לך ד״רך האוזן ״

קח אלואי לי׳סינאמי משקל ד׳ דראמ״ ׳ סימיני׳ גופרית
משקל ד׳ דראמ״ ויאובקו ויעורבו עם יין מינטה
ויהיה כעין שירופו ׳ וקטיף באוזן ויהיה פושר ׳ וישכב
על הצד האחד ראשונה ׳ ואחר כך על הצד העלול וכן
יעשה ערב ובוקר ״ שומן השועל מותך באוזן ישקיט
הכאב ״ ואסקהלה הזן השמאל׳ מהשועל על
העלול יעביר ממנו כאב האוזן בלי ספק ״ וכן יעשה
הזן הימיני ״ וזה בדוק ומנוסה ״

℞ aloes · licinamẽ · et credo quod sit litium ·
ana ʒ i ciminj · sulfuris ana ʒ i pulverizẽtur
omnia per se et distemperẽtur cũ sucho
mente et fiat coliriũ clarus et subtile et
destiletur in aure +

לכא״ב מסבה ח״מה ״

אמ׳ יוסף הכהן ׳ מה שעשיתי כי קבעל שבלול הוא לי׳חמסה
בשמן שקדים מתוקים ובשמן ורד עם יין
יין לבן עד יבושל היין ׳ וממנו קטיף באוזן וישקיט הכאב ״
וכן תעשה משמן קליפי האגוזים ותעשה כשר הוא כזה :
וקחתה סביב לאוזן גם מבחוץ ״

℞ limaciarum · n · iij · buliat in oleo rosato
et amigdolarum · d · cũ vino albo et
reservetur usui ..

לבטול עש׳ גדילה מהראש

קח שורש פינוקיו ושורש קארדון פולון מכל א׳ ג׳ אוקי׳
פרח ויאוליטה פרח בוראגה פרח טימו מכל׳
ב׳ אוקי׳ פוליטריקו או קאפילי ויניריס ב׳ מנודות׳ איסופו
א׳ אוקי׳ מרופי הוא יין חדש מבושל׳ דבש׳ אסוקאר׳
מכל א׳ ליט׳ תשרה השרשים והדברים אחרים קהלה ג׳
שעות׳ ובשלם עד יחסר שליש ותסנן בשולם׳ אחר כך
תשים בתוכו המרופי׳ והדבש והאסוקר׳ ויבשלו עוד
מעט על אש נח׳ ויעשה כשירופו׳ וממנו יקח ב׳ אוקי׳
ערב ובוקר׳ והוא טוב מאד:

℞ radicis feniculi · radicis cardonis fulonū
ana ℥ iij · florum violarum florum buraginis et
florum timi ana ℥ ij · politrici m· ij · isopi
℥ j · infude per horas tres in suficienti quātitate
aque deinde buliat ad cōsumptionē tertie
partis et coletur deinde adatur sape siue
musti cocti · melis et zucari ana lib· j·
et iterum buliant parum lento igni · et fiat
in forma sirupi de quo capiat duo vel
tria coclearia sero et mane ·

לניחור הגרון׳׳

קח שורש פינוקיו שורש קארדו מכל א׳ ג׳ אוקי׳ שורש
אירימוס א׳ אוקי׳ וחצי׳ פרח ויאוליטה ב׳ אוקי׳
פמוקי׳ ו׳ אוקי׳ איסופו א׳ אוקי׳ קאפילי ויניריס ב׳ מנודו׳

זרע לינוזה וזרע פינוקי מכל א׳ אוקי׳ · ארופי · דבש ·
ואסוקר · מכל ד׳ אוקי׳ · ועשה כמשפט הראשון · ויקח [illegible] כפות
בכל בוקר ··

℞ radicis feniculi et Cardi ana ʒ iiij radicis
Ireos ʒ j s · florum violarum ʒ ij pasularum ʒ vj ·
Isopi ʒ j Capillorum veneris · m · ij · seminis lini ·
et feniculi ana ʒ j sape melis et zucari ana
ʒ iiij · fiat ut supra de quo Capiat Coclearia
tria mane ··

עוד לשעול

קח שורש קארדו, שורש פינוקי מכל ד׳ אוקי׳ · [struck]
[struck] מינטראסטרו · קאפילי ויניריש · מכל א׳
אגודה · פרח ויולי ופרח בוראגה מכל ב׳ אוקי׳ · זרע
אפיאו וזרע פינוקי מכל א׳ אוקי׳ וחצי · צמוקי ו׳ אוקי׳ ·
ארופי ודבש מכל ד׳ אוקי׳ · אסוקאר ו׳ אוק׳ · כרכום ב׳
איסקרופולי · עשה כמשפט הראשון · ויקח מזה ג׳ כפות ··

℞ radicis Cardi et feniculi ana ʒ iiij Isopi
Calamenti Capillorum veneris ana · m · j · florum
violarum et buraginis ana ʒ ij seminis apij et
feniculi ana ʒ j · s · pasularum ʒ vj · sape et
melis ana ʒ iiij · zucari ʒ vj · Croci ℈
ij · fiat ut supra et Capiat tria Coclearia ·

עוד לשעול ..

קח שורש פינוקי וקארדו מכל ד' אוקי' פסולי ו' אוקי'
קאריקי יבשים עשרה זרעים הנזכרי' מכל א' אוקי'
ותני קאפילי ויניריס ב' אגודו' · מרוס' דבש ואסוקר · מכל
ד' אוקי' · ועשה כמשפט ..

℞ radicũ feniculi et Cardi ana ℥ iiij pasularũ
℥ vj Caricarũ sive ficuũ sicarũ · n · x · seminũ
predictarũ ana ℥ j s · Capilorũ · v · m · y · sape
melis et zucari ana ℥ iiij fiat · ut supra

עוד קח מינטראשטרו · איסופו · קאפילי ויניריס לה
מכל א' אגודה · פסולי ד' אוקי' קאריקי יבשים
ז' קנמון ב' דראמה כרכום א' דראמה · מרוס' דבש · ו
אסוקאר מכל ג' אוקי' · ועשה כמשפט ..

℞ Calamẽti · Isopi · Capilorũ · v · recẽtis ana · m · j
pasularũ ℥ iiij · Caricarũ · n · vij · Cinamomi
℥ ij · Croci ℥ j sape · melis · zucari ana ℥ iiij
fiat ut supra

סירופו לשעול מחמר גרון וברוקה נשימה עם קשורה :

קח שורש אפיאו שורש פינוקי מכל ג' אוקי' שורש אלה
שורש איריאוס · אריסטולוגיאה רוטונדה · מכל א'
אוקי' · איסופו · קאפילי ויניריס · מכל ב' אוקי' · קנמון
קאסיאה ליגניאה · אסארה · מכל ב' דראמי · ליגוציאה

סירבינה ב׳ אונקי׳ · כרכום ב׳ איסקרופולי · זרע אפיאו ·
ופינוקי ואניסי · מכל א׳ אוקי׳ · דבש נקי א׳ ליט׳ · ויע
סירופו · ויהיה כלו ב׳ ליט׳ · ויקח מזה ב׳ או ג׳ אוקיאה :

℞ radicũ apij et feniculi ana ʒ iij radicis ale·
radicis ireos · aristologia r· ana ʒ j. isopi —
Capils. v· ana ʒ ij · Cinamomi · Casiee lignee · asare
ana ʒ ij · lingue Ceruine · m · ij · Croci ℥ ij · s·
apij et feniculi et anisi ana ʒ j melis dispumati
lib j · fiat sirupis de quo Capiat ʒ ij vel iij :

עוד לשעול ··

קח שורש אפיאו ופינוקי וליננואה בואינה · וקארדו
מכל ג׳ אוקי׳ פרח ליננואה בואינה · ובוראגה מכל
א׳ אוקי׳ וחצי · זרע פינוקי ב׳ אוקי׳ צמוקי׳ מנוקי׳ ה׳ אוקי׳ קאריקי׳
עשרה · ליקואיריסיאה א׳ אוקי׳ תמרים ששה · ורוב דבש נקי
וסוקאר מכל ד׳ אוקי׳ קאפילי ויניריש לח ג׳ אגודו׳ עשה —
סירופו ויקח ד׳ כפות ··

℞ radicũ et feniculi et lingue bouine et Cardi
ana ʒ iij · florũ buglose et buraginis ana ʒ j · s·
· s · feniculi ʒ ij pasularũ mũdatarũ ʒ v · Cariarũ
·x· liquiritie ʒ j dactilorũ · n · vj · sape melis
despumati et zucari ana ʒ iiij Capilorũ · v·
recentis · m · iij fiat sirupus · secundũ Artem
de quo Capiat tria Coclearia vel quatuor —

ללובן בעין ״

קח ווררוס · ליטארגיריאו · אנטימוניאה · אלואיס ·
סוקוטרינוס · מכל ב׳ דראמי · זרע פינוקיו א׳ דראמי ·
טוטיאה שנכבתה במימי בשמי וורדיס ב׳ אוקי׳ ויודקו היטב ·
ויולשו עם מין פינוקיו · ויעשה גרעינים כגרגיר · אחר כך תתן
א׳ גרעין מהם עם מי פינוקיו · ושים ממנו בעין בבוקר קודם
האוכל עם נוצה אחת נקייה ״ וזה אחר הרקה כוללת
והקזה אם יצטרך החולה ״

Rx rosarum siccarum · litargirij · antimonij · aloes · zucotrini ana ʒ ij · seminis [feniculi] ʒ j tutie preparate in aqua rosarum ʒ ij pulverizentur subtiliter et triturentur in lapide depictorum et impastentur cum sucho feniculi [et fiat grani sicut parue oliue de quibus distempera unum cum aqua feniculi et cum] et cum pena iniciatur in oculo mane ante cibum /

גרגירים לרפוא כל תחלואי העין ולובן ״

קח וורדיס זרע פינוקיו · סארקוקולה · בידיליאו · מכל
ב׳ דראמי · קנמון איספיקו נארדו · מכל א׳ דראמי ·
אלואיס א׳ דראמי וחצי · הכל ויעשה גרגירים עם מי
פינוקיו · ויקח מהם חמשה ״

Rx rosarum s. feniculi · sarcocole bedelij · ana ʒ ij · cinamomi · spice nardi · ana ʒ j · aloes ʒ j s. fiat massa cum sucho feniculi de qua fiant pilule v

גרגרים לחזק הראות ··

קח זרע פינוקי ג' אוקי' · אבסינטיאו · סרקוקולה · מכל א' ב' דראמאש · קנמון · ספיקו נרדי מכל א' א' דראמ' · אלואיש סוקוטרינוס א' אוקי' · יאובקו ויולשו עם מי פינוקי ויעשה גרגרים ג' או ה' מכל דראמה · ויקח מהם ב' או ג' פעמי' בלכתו לישן ··

℞ s. feniculi ℥ iij · absitij · sarchochole ana ʒ ij cinamomi spice nardi ana ʒ j aloes zucotrini ʒ j · pulverizet[ur] et fiat massa cu[m] aqua feniculi de qua fiant pilule · iij · vel · v · de singula drama capiat ʒ ij vel iij eundo dormitu[m] —

אמ' יוסף הכהן · בספר כתוב שיקח כלי שהם ד' אוקי' ל' דראמי' · בד' פעמי' ותניחם א' אוקי' א' דראמ' וחצי בכל פעם ובשני ימלא · ולא לחזקה ··

עוד כחול טוב להסיר לובן שבעין למדתי אבי ז"ל אשר אין כמוהו ·· קח טוטיאה וקצף הים · וזבל היבש הוא לאסירטו · ושאל ניטרו ומסוקאר בד בבד וקח ו' דראמי' אקורי וכמוהו מסילידוניאה ובשל בליט' מים עד ישוב לרביע ליט' ויסונן ויצוקה בהם הסמים עד שילושו בו ואחר יתייבשו בצל וישחקו · ועוד ילושו ויתייבשו עד ה' פעמי' וישחקו לעפר ·· ויכחול בו והוא פלא · וטוב גם לבהמות ··

לרפוא' נזל וזן העין׃

קח ליטארגיריאו רחוץ ב' דראמי · אלואיס סוקוטרינוס ·
אנטימוניאו · סארקוקולה · טוטיאה שנכבה ז' פעמי'
בשתן נערים מכל א' דראמה · קרוקוס איסקרופל א'
יחובקו וילושו במיץ איריאוש ועשה גרגרים כזיתים · אחד
הג'ים אחד או ב' ימס עם מי ורדים עד שימוח · ותטיף
עם נוצה בעין׃

℞ litargirij loti ʒ ij · aloes cucotrinū · antimonij ·
sarcochole · tucie septies estincte ī vrina
pueri ana ʒ j · croci ℈ j · puluerizent(ur)
et cū sucho ireos fiat massa de qua fiant
trocisci sicut oliue de quib(us) disolue vnū vel
plures ī aqua rosar(um) et cū pena destila
ī oculis —

עוד גרגרי' לחזק הראות׃

קח ורדים · זרע הדס · קאפו באלסאמי · סארקוקולה ·
ארמוניאקו מכל א' ג' דראמאש · קנמון · ספיקו נארדי ·
איסקינאנטי זרע פינוקיו מכל א' דראמה · אלואיס ו'
דראמי · ילושו עם שירופו רוזאטו · ועשה גרגרים
כמשפטן׃

℞ rosarū · s · murte · capo balsami · sarchochole
armoniaci ana ʒ iij · cinamomi · spice nardi
squinanti · s · feniculi ana ʒ j · aloes ʒ vj cū sir(upo)
rosato fiat massa de qua fiat pillule secūdū
arte —

למדמעות והחמומות בעין

קח ב׳ חלבוני ביצה · ותך קערה גדולה ותכסך בקופה
צמר או באיזה דבר היטב עד שיעלה הקצף ותעבירנו
וישאר החלק הדק התחתון דלול כמים · ותשים עליו מי וורדי
ג׳ אונקי׳ · מי פינוקיו א׳ אונקי׳ חלב אשה מניקת בת מעט ·
שיהיה לבן אלואיס טוטיאה מתוקנת מכל א׳ אישקרופל :
ועוד תקשור בבגד פשתן לבן מעט זרע פסיליאי וזרע
חבושים ותשרה בתוכו ואחר תשים בעין עם נוצה :

He albiminu quorum · n · ij · agitetur fortiter et acipe
parte subtile · cui ade aque rosarum ℥ iij ·
aque feniculi ℥ j · lactis mulieris de filia
parum · sief albi · aloes · tutie preparate ana
℈ j · seminis psilij · et citoniorum ana ℨ s ·
ligentur semine in petia alba ·
et infunde —

משקה מוקח לירקון הוא איקטיריסיאה ··

קח וורדיש · ויאולטאש · פרח בוראשה · פרח בגלוסה ·
מכל א׳ ב׳ אונקי׳ · פרח טימו ד׳ אונקי׳ · צמוקים נקיים
ו׳ אונקי׳ · שורש אפיאו · שורש פינוקי · קוסקוטי · מכל א׳ ב׳ אונקי׳
ותאני · יין רמונים חמוצים ו׳ אונקי׳ · פוליקורום יני ב׳
אונקי׳ · קאסיאה פיסטולה ד׳ אונקי׳ · אסוקאר לבן ג׳ אונקי׳
ועשה מזה ב׳ ליט׳ ג׳ אונקי׳ שירופו · וכן תעשה פעם
אחר פעם · ואחנו יקח החולה כ׳ ימים · יאמר — ··

ומשלשלים

ומאכליו לפיו ויהיה בהשקט ובמנוחה כל הימים ההם:

℞ rosar*um* violar*um* flor*um* buraginis et buglose ana
℥ ij flor*um* timi ℥ iiij pasular*um* mundatar*um*
℥ vj radicu*m* apij et feniculi · cuscute ana ℥
ij s· vini granator*um* acetosor*um* ℥ vj foliculor*um*
sene ℥ ij Casie ℥ iiij zucari albi · q · s · fiat sir ·
secundu*m* artem : alio modo zucari ℥ vij ·
fiat lib ij et ℥ iij sir de quo vtat*ur* p*er* spaciu*m*
viginti dier*um* ··

אמ' יוסף הכהן · בזמננו זה אנו נוהגים שירופו די ביזאנסיאיש ·
ושירופו די סיקוריאה נואיל׳אילמי בר צבר עשרתי פינוגי ·
ומילוסולורוס ואינדיביאה וכן קעשה הקינוגו מוורד הכבד ·
ויקנו ד' או ה' שירופו אחר קריך עם קאשיאה וריאוברבארו
וקטריגדי ··

מאקיש ℞ sir de bisantiis ℥ · s · sir de cichorea · q · ℥ j ·
aquar*um* feniculi lupulor*um* et ediuie ana ℥ j &
Item radicis feniculi et ciceror*um* rubeor*um* ana · m · j ·
p*er* aqua cocta · cu*m* vino albo si no*n* adest febris
et i*n* febre cu*m* sirupo violato —

הירקה ℞ de*nis* m*ne* · adendo ℥ j tamarindor*um* · q · s · i*n* qua
infunde reubarbari boni ℥ ij spice ʒ j · et
post horas · x · fiat spresio in qua disolue pulpe
Casie ℥ vj · dia Catoliconis ℥ iij electuarij rosati
mesue ℥ iij · s · sir rosati · s · ℥ j · fiat potio ··

יקחנה בבקר ···

להתיר הנדות ושאר נעצר שנה קמיטה ..

קח שורש אפיאו שרש פינוקי שורש אלה שורש איספאראגי .
שורש ברוסקו מכל א׳ ד׳ אוקי׳ . רוביאה ארישטולוגיאה לונגה
ורוטונדה מכל א׳ א׳ אוקי׳ וחצי . שאבינה א׳ אוקי׳ ליקויריציאה קאפילי
ונירים ארטמיסיאה מינטראשטרו מכל א׳ ב׳ אגודו׳ . זרע אפיאו .
זרע פאשטינאקה מכל א׳ א׳ אוקי׳ וחצי . צמוקי׳ מנוקי׳ ו׳ אוקי׳ .
שקדים מקולפי׳ נקיים ד׳ אוקי׳ . דבש נקי ו׳ אוקי׳ ועשה מכלם ב׳
ליט׳ ט׳ אוקי׳ סירופו . וממנו קח ד׳ אוקי׳ ..

℞ radicū apij radicū feniculi radicis Ala radicis
sparagi radicis brusci ana ʒ iiij rubee tintorum
aristologie longe et rotūde ana ʒ j.s. sauine ʒ j liquiritie
artemisie Calamenti Capilorum v. ana m. ij. seminis
apij et s. pastinace ana ʒ j.s. pasularum mundatarum
ʒ vj amigdolarum d. mundatarum ʒ iiij melis depurati
ʒ vj īfundantur ōnia ī suficiēti quātitate aque
deinde decoquatur et Coletur postea adatur mel et
iterum buliat donec remaneat ī lib duabz et oncijs
nouē sirupi de quo Capiat ʒ iiij singula die ..

אמ׳ יוסף הכהן . המשקה הזה טוב קומר מאד . וגם תוכל לתת לה
לפעמים ב׳ או ג׳ דרהמי׳ מאנטידוטום אימאגוגום . עם מעט
מזה המשקה . כי הוא מתיר ..

℞ sirupi predicti ʒ iij antidoti emagogi ʒ ij vel iij

עוד תעשה חפיפות בירכים ובשוקים מלמעלה למטה וקחים
כוסות המציצה מבלי שריטות בירכים מבפנים ..

להשקין

להשתין ובפרט בהתחבר כאב בכסלים ״

קח שורש אפייו · שורש פיטרוסילייו · שורש קארדו מכ״א ג׳ אוקי׳
זרע אפייו · זרע פינוקי זרע פאסטינאקה · מכ״א חצי
אוקי׳ · אסוקאר ג׳ אוקי׳ · תשרה הכל תחלה במים ואחר תבשלם ·
ותוסיף האסוקאר ויבשל עוד מעט ועשה שירופו ארוך ותתנו
תשקה את החולה ד׳ אוקי׳ בכל פעם : עוד ישקה מין אשבונין ושורש
אירינגי וראמאנים ״

℞ radicũ apij et petrosilij radicis cardi ana ℥ iij ·
·s· apij et feniculi ·s· pastinace ana ℥ s· infundant
ĩ aqua deĩde buliãt et ĩ fine adat zucar et
fiat sir· longus de quo capiat ℥ iiij · ——

אחר תעשה זה החוקן ״

קח רוטה · שורש מאלבאוויסקו מכ״א א׳ אגודה · אניטו
מעט פוליפודיאו · שירפינו · קומי של אילן · יירה
פיגרה מכ״א א׳ אוקי׳ · שמן ליליאו תכליתי · הוא מירואוס ·
ב׳ אוקי׳ · ועשה חוקן ״

℞ rute radicis altee ana ·m·j· aneti ·m·s·
polipodij · serapini · gume arboris ana ℥ j ·
fiat decoctio ĩ qua disoluatur yere pigre
℥ j olej liliorũ ℥ ij vel iij · melis rosati
℥ iij · fiat clistere

אמ׳ יוסף הכהן · ומה שנסיתי כי תתן לו א׳ דראמה או ב׳
מטרוסיאשי די אלקיקינגי · עם מי פינוקי ומיין ל

לימונים מכל א׳ ב׳ אוקי׳ · או עם מי מאלבאש · וכן קעצה :

℞ troc. de alcicengi ℥ ij · disoluatur in aqua
feniculi et maluarum ana ℥ j · s · suci limonũ
℥ ij misce —

עוד קמצה נב׳ הערה עם שמן עקרבים חם ·· אחר קעצה
קחבושת מבשר הספן ושורש אלטיאה ופאריטאריאה ופינוגיאו ·
שנתבשלו היטב ·· עם שמן עקרבים וחמאה ושמן חזיר ·
ושים על נב׳ שרותו בספל בטנו חם ··
ואם קירא מחלב ואבן יאכל קדיר גרעיני הפרסקים ·· עוד
קח לובן הגונקוס רמוני מה שבספגים וכתוש היטב ותננו ל
לשתות עם מים ויתקן ··

מרקחת מחזק האצטומכה

קח אוריגאנו ג׳ אוקי׳ · זרע אפיאו · ופינוקיו מכל א׳ ד׳ אוקי׳ ·
שורש איריאוס ב׳ אוקי׳ · גאריאופילי א׳ אוקי׳ · פלפל
חצי אוקי׳ · מיראבולאני אינדי אימבליסי ובילירסי מכל א׳
ו׳ דרכמאש · ורדים · זרע הדס מכל א׳ א׳ אוקי׳ דבש כאשר
יספיק ועשה אלקטואריאו כמשפטו ··

℞ origani ℥ iiij · seminis apij et feniculi ana ℥
iiij · radicis ireos ℥ ij · gariofilorum ℥ j piperis —
℥ · s · mirabolanorum indorum emblicorum et belliricorum
ana ʒ vj · rosarum · s · murte ana ℥ j melis · q · s ·
fiat electuariũ de quo utatur mane ℥ ij · —

גרגרים לחזק האסטומכא ולהריק הלחות העבות ··

קח אריסטולוגיאה לונגה ורוטונדה · ג׳נסיאנה מכ״א ב׳ דרמאש·
מירה בדיליאו · זרע אפיאו ופינוקיו מכ״א א׳ אוק׳ · קנמון
איספיקה נארדי · אגוז מושקאטה מכ״א א׳ אוק׳ שקדים מתוקים חצי·
אוק׳ · אלואיש ג׳ אוק׳ · קלוש ותעשה עסה וממנה גרגרים ··

Rx aristologie longe et rotunde · gentiane ana ʒ ij mirre
bedelij · s · apij et feniculi cinamomi spice nardi nucis
muscate ana ʒ i amigdolarum dulcium ʒ · s · aloes
ʒ iij pistetur et fiat massa cum mele rosato · de
qua fiant pillule · v · vel · vij · de qualibet drama

אמר יוסף הכהן · גבור לקחת יין קפוחים ואבסינטיאו ומינטה ·
ומעט מי וורדיש ויין חבושים מכ״א א׳ אוק׳ · סאנדאלי סיטריני ·
ורוביאי · וורדיש ואיספודיאו מכ״א חצי דרמאש · ועשה אפיטימה
על האיסטומכא עם מעט מאסטיסים · כי הוא מחזק מאד ··

Rx suci pomorum suci absinthij et mente aque rosarum
vini citoniorum ana ʒ · i · sandalorum rubeorum et
citrinorum rosarum spodij ana ʒ s · fiat epitima
ad eodem partem masticis

אליקטואריאו לריח הפה הבא מהאצטומכא ·

קח אזוב ג׳ אוק׳ זרע אפיאו ופינוקיאו מכ״א א׳ אוק׳ ג׳נסיאנה
ומאריגה · קנמון מכ״א חצי אוק׳ · גארופולי · גאלינגאר ·

ומהם ב׳ דרמא׳ און׳ · גורז מושקאטה כרכום ומהם חצי דרהמה ·
דבש כאשר יספיק · ועשה כמשפט · וממנו יקח כמות אגוז ויש׳
תחת לשונו וירוק ממעיו ··

℞ origani ʒ iij · s· apij et feniculi ana ʒ j gentianę marinę
cinamomi ana ʒ s· gariofilorum galenga ana ʒ ij vel
iij · radicis muscate (et credo quod sit gariofilata)
croci ana ʒ s· melis q· s· fiat electuariū secundū
artem · Capiat ad quantitatē nucis et teneat sub
lingua

אמ׳ יוסף הכהן · אשר יהיה הריח לסבת בן מאוכל ומעופש קוזיאמו
לאמר הנעולש כי אין לו תקנה ·· או קרחן פיך אחר נקיון
השנים עם יין מבושל עם איזה דבר ריחני כמו קנמון והדס
ושלויאה ורוזמרין · ולינגו אלואים וסאנדאלי · ומעט קט
אלומי וקליפת רמונים ·· ואשר יהיה לסבת האף יצטרך
להריקו ולהשקותו קהלה איזה משקה מבשל החומר כמו מיל·
רוסאטו עם מי ביטוניקה ואינדיביאה אחר הריקנו עם גרגיר
מנקים הראש כמו פילולי אבריאי ופילולי קוסיאי וכן תעשה ··

℞ vini boni odoriferi lib ij · cinamomi ʒ iiij foliorum
murte saluie et roris marini ana m· s· ligni aloes
sandalorum rubeorum et Citrinorum ana ʒ ij aluminis
roce ʒ j Corticū granatorum ʒ iij buliant simul ad
cōsumtionē tertij et si vis adatur in fine g· iiij muschi —
Itē melis rosati ʒ j sir endiuię ʒ s· aquarum saluię
et endiuie ana ʒ j s· miscē ——
Itē pilularum aurearum et Cociarum ana ℈ ij fiat pillule
vij cū mele rosato

עמר

33

לד

של לזה בעל
סג קב׳ ·

עשׂר לחזק השנים ״

קח אלומי די רוקה · דם תנין · פלפל · מאשטיסים · שורש [illegible]
קמח שעורים קלוי · מכל א׳ דרמה · ויותכו לעפר וממנו
יחכך שניו ולסותיו ״ כי ינקם ויחזקם ״

℞ aluminis roce · sanguinis draconis · pipis · masticis ·
radicis arboris nucis · farine ordej turefacte ana
ʒi · pulverizet(ur) et de dicto puluere fricet(ur) dentes et
gingiue ·

אמ׳ יוסף הכהן · ותמצא עוד לשנים מכתב אדני אבי כמ״ר יהושע
הכהן זל ״ קח דם תנין מאשטיסים · מירה · באלאושטיאש ·
קונשולידה מאיור · מומיאה · אריסטולוגיאה רוטונדה · חלקים שוים
ועשה אבק ״ אחר קח ז׳נז׳בארי א׳ דרמא וחצי · מאשטיסים
חצי אוקי׳ · מירה ב׳ דרמא׳ · שורש סַרְסָה א׳ אוקי׳ וחצי · אלומי די
רוקה · ב׳ דרמא׳ וב׳ איסקרופו׳ ״ ויבושלו ביין לבן עד יחסר חציו
ותניח הכל יחד לילה אחת אחר בשולו · ובבקר ירחץ פיו ובערב
זה הבשול חם וכן בלכתו לישן · ויזריק על שניו ולסותיו מהעפר
הנז׳ עם נייר טבול בזה הבשול · ויישן עליו · וכן יעשה משך
א׳ חדש · ויחזקם ״

℞ sanguinis draconis · masticis · mirre · balaustiar(um) ·
consolide maioris · mumie · aristologie rotunde ·
ana partes equales fiat puluis et reseruetur —
Item ℞ gingiberis ʒi·s· masticis ℥·s· mirre ʒij · radicis
zarze ℥i·s· aluminis roce ʒij ℈ij · buliant
in vino albo q·s· ad consumptionem medietatis et sic
maneat simul per noctem unam de quo vino abluatur mane et
sero deinde pulverizetur desuper ponendo papirum madefa—
ctum in dicto vino —

חוקן לשלשול עם עצירת המעיים ..

קח וורדים ב׳ אוקי׳ ובשלם במרק כליות כבש וממנו [illegible]
כאשר יספיק ותוסיף עליו חלמוני ביצים ג׳ · בדיליאו חצי
אוקי׳ חלב כליות העז חצי אוקי׳ · מיץ ליאנטין הוא לז׳ טאבשי
בארבאטי ד׳ אוקי׳ · שמן וורדים ג׳ אוקי׳ ונעשה חוקן ..
עוד הקח לו בכל מאכליו ומשקיו מי מאדרוגניוס · ובאויעלקי א
ארמוריני ..

℞ rosarum ℥ ij · buliat ī brodio renū castrati et aliq
adut ordej · m · j · q · s · ī quo disolue vitelorum ouorum
· n · iij · bedelij ℥ s · sepi ircini ℥ s · vel ℥ j suci tausi
barbati vel plantaginis ℥ iiij olej rosati ℥ iiij fiat
clistere

לעצור הנדות ושבוק מתון ארוך זוה דון מאר[illegible]כך ..

קח וורדים זרע הדס אגוז מושקאטה · גאריאופילי · זרע באסיליקו ·
מכל א׳ ב׳ דראמי · גאליאה מושקאטה · מאשטיסים · לבונה
איסטוראסים קאלאמיטי מכל א׳ א׳ דראמי · בין לבן ואדום · קוראלו
אדום · קרן צבי שרוף מכל א׳ א׳ דראמי וחצי · כרכום ב׳ איסקרו׳ ·
אסוקאר לבן ב׳ אוקי׳ ערב יחד וממנו יקח ב׳ דראמי בכל בוקר :

℞ rosarum mirtilorum nucis mascatę gariofili · s ·
basiliconis ana ℥ ij · galie muschatę masticis turis
storacis calamitę ana ℥ j · ben albi et rubej coralorum
rubeorum cornu cerui usti ana ℥ j · s · croci ℈ ij zucarj
albj lib j misce et fiat puluis de quo capiat ℥ ij
omnj mane · et liberabitur si deo placuerit

חוקן טוב

חוקן טוב לקוליקה ולקוליריקה פאשיאו ..

קח שורש מאלואוויסקו בלייטי משקל א' אוקיה פרח קאמומילה
אניטו משקל א' אוקי' פוליפודיאו א' אוקי' ניירה פיגרה
א' אוקי' · שמן ליריאו קליסטי ג' אוקי' ועשה חוקן ..

Rc radicis alteę bletarum an · m · j · florum camomile
aneti polipodij an ℥ j fiat decoctio in qua disolue
iere pigre q · ℥ s · vel ℥ j olej lilij celestis ℥ iij ·
fiat clistere —

מרקחת לקוליקה ולכאב בכסלים ..

קח קנמון גרופולי גאלנגאר · שורש איספאדוניא · ולפי
דעתי הוא אירוס · גינסיאנה מארינה משקל א' אוקי' ·
אזוב · זרע פינוקי · סומי' משקל א' אוקי' · זרע הדס קובבי' ·
פלפל ארוך משקל ב' דרהמי' · שקדי' ואגוזי' · פיניוניש משקל ב' אוקי' ·
דבש כאשר יספיק · ועשה אליקטואריו כמשפטו / ואם יתחבר
קדחת יעשנו עם ארופי · הוא יין חדש מבושל · ויקח ממנו
ערב ובוקר ..

Rc cinamomi · gariofilorum galegar radicis ireos ·
gentianę marinę origani · s · feniculi · cimini ·
an ℥ j mirtilorum cubebarum piperis longi an ℥ ij ·
amigdolarum d · pinearum an ℥ ij melis · q · s ·
fiat electuarium secundum artem · et si asociatur
febris fiat cum sapa siue musto cocto vel
zucaro · de quo capiat sero et mane coclea=
rium unum

עוד קו״ר חוקן לקולי״קה קר״ה ״

קח שורש מאלבאוישקו · רוטה · מינטראשטו · מכ״א א׳ אגודה · קאמומילה אניטו מכ״א א׳ אוקי׳ · פוליפודיאו א׳ אוקי׳ וחצי · שירפיני אופופונאקו מכ״א ב׳ דראמי · ציירה פיגרה חצי אוקי׳ · שמן ליריאו קכ״ה [illegible] אוקי׳ · ועשה חוקן כראוי ״

℞ radicis altee rute Calameti ana m j Camomille aneti ana ʒ j · polipodij ʒ j s. Serapini opoponaci ana ʒ ij · Sere pigre ʒ s. olej ireos ʒ iiij fiat Clistere —

רטי״ה טוב״ה לחולש״ת האיצטומכ״א ולשכ״ך כאב״ה ״

קח וורדי״ש גרגרי הדס · גאריאופילי · גאלינגאר אגוז מושקאטה מאשטיקי״ש · מכל״א א׳ אוקי׳ · שפיקי נארדי · קאלאמי א׳ ארומאטיקי · ליגנו אלואי״ש · מכ״א א׳ דראמי · טירבינטינה א׳ אוקי׳ · לאודאנו ב׳ אוקי׳ · שעוה חצי אוקי׳ · איסטוראקיש קאלאמיטי ב׳ דראמי · עשה רטיה כמשפטו · ותתנו [illegible] בגד עור בצורת מגן כזה ושים על האיצטומכה וקשור חזוקו למעלה : ומשי״ם לו חסן קיא קנלו קורמלו במאכלו : אלואי״ש

℞ rosarum mirtilorum gariofilorum galengar nucis muscate masticis ana ʒ s. Spice nardi · Calami aromatici · ligni aloes · aloes zucotrini ana ʒ s. terebetine q. s. laudani ʒ j cere ʒ ij storacis Calamite ʒ ij fiat Cerotū secūdū artē stēdatur sup alutam · et sit ī forma scuti aplicetur sto=macho —

לג׳ן החולה

לישן החולה ולהביא חבלי שינה על עיניו

קח זרע פפאביר לבן וכתוש במכתשת ותתיכהו מין
אלה ותנהו לחולה במרק תרנגולת. אשר בושל בו
זרע קוליאנדרי פרימפראטי · וזהו אופן תקונו · תשרה
הקוליאנדרי בחומץ טוב ל' יומים · אחר יקיבש ותשרנו עוד
ל' יומים · ועוד יקיבש ותשרנו עוד פעם אחת
יומים אחרים

אמר יוסף הכהן · בהשערה כזאת תוכל לתת לחולה א' ד'
דראמה · או ב' ממרקחת נקרא ריקוויאיס נ'
ניקולאאי · ור"ל מנוחת ניקולאאו · או תמשח צדעיו
ונחיריו באונגואינטו פופוליאון
או תשקהו ב' או ג' אוקי' שירופו די פפאויר בלכתו לישן
או תכתוש הפפאביר עם זרע ליטוגה ותשים על מצחו עם
מי וורדיש

Re requies nicolaj ʒ j vel ij
Itē vngueti populeonis ʒ j de quo vngantur
timpora et naues intus
Itē seminis papaveris albj et s. lactuce ana
ʒ j. pistentur et cum aqua rosarum et lacte
mulieris fiat epitima fronti
Itē sir de papavere ʒ ij vel tres

להקל שינה

עי' לזה בשער מה'

קח מי פורטולאקה ב' אוקי' קרן צבי שרוף א' איסקרו'
ותן לשתות · שוד קח מין עלה אפרסקין א' אוקי'

גרעיני האפרסקים כקנוסי ד' או ה' ויתן לשתות .. /

℞ aque portulace ʒ ij Cornu Cervi usti ℈ j · /
Item suci foliorum persici ʒ j vel ij nucleorum ipsius
persici iij vel iiij pistentur & misceantur et
dentur in potu

אמ' יוסף הכהן · שוב לעשות זאת המשיחה על האצטומכה
לפניו וכנגדה לאחוריו ועל הטבור · קח שמן אבסינטיאו
שמן שקדים מרים מכל א' אוקי' · אלואיש גינסיאנה קמח תורמוסי ·
מכל א' אינקרוס · שעוה כראוי ועשה משיחה כמשפטה :
עוד קח קנו חצי דרמא קורלינה עם יין · או עם מי גראמיניא ·
או קח קנו · זרע דק מדוש ונק' שימינסינה חצי דרמא עם מי
גראמיניא וירקס .. ועשה חוקני מחלב כאשר
ספיק ודבש מוורד וסוכרו מכל א' אוקי' · או קח סיטרון חמוץ
והחקוק בו מעט ומלאהו שמן גיקומין אלואי ומעט כרכום
ובשלהו על האש [illegible]
סגל ..

℞ olei de absintio & olei amigdalarum amararum ana ʒ j
aloes gentiane farine lupinorum ana ℈ j Cere parum
fiat unguentum
Item Coraline ʒ s vel j pistetur et detur Cum vino
aut aqua graminis · q · s ·
Item semencine ʒ s · detur simili modo
Item lactis · q · s · melis rosati zucari ana ʒ j fiat Clistere
Item Citragulorum · n · j · incavetur parum & repleatur oleo
Comuni · q · s · aloes Croci ana ℈ j & pone super ignem
& decoquantur simul · deinde reservetur vasi de quo
ungatur ut supra :

להצמיח השער

להצמיח השער אחרי נפלו לסבת חולי ״

אמ המנסה · קח צואת יונים ועשה ממנה לשימה וממנה
ירחץ ראשו ויכסנה ״ עוד קח עלי הערן :
שנק סֿנו וקליפתו הדקה הפנימית ובשלנה במים ומהם ״
ירחץ ראשו פעמים הרבה ״ עוד אם תקח הצפרדעים
ותשרפם ותשים אפרם במים ומהם תרחץ הראש ויצמחו ״
עוד בשם מ׳ גלבירטו · קח צואת עזים ועשה אפר ושים
בשמן זית ומשח הראש · ויצמחו לרוב ״

℞ stercoris columbor(um) q. s. fiat lixiviu(m) etc /
Item ℞ folia arboris dicti vulgariter fo & corticem
eius medianã & decoque ĩ aqua de qua ablu=
=atur continue z
Item ℞ ranulas et conuertantur ĩ cinerib(us) et ĩfunde
ĩ suficieti quãtitate aque de qua abluatur z
Item dixit m(agister) gilbert(us) ℞ cinerē stercoris capraru(m)
et pone in oleo comuni de quo ungat(ur) caput z

למנוע צמיחת השער ״

בשם מ׳ ריקארדו · קח דם העטלפים ודם הצפרדעים ומן יושקויאמו
ומהם תמשח בכל מקום שתרצה · ומשתי שהוא מגדל השער ״
עוד תקח דם העטלפים וביצי הנמלה ולוסם יחד ועשה עסה ·
וממנה תשים בכל מקום אשר תרצה :

לעקור הדם בכל מקום ״

עי׳ לזה בשע׳ דף · 20 ·

צים עליו בגד משי שרוף טבול בחומץ חס · ושער הארנבת :
עי׳ לעיל הפוך ביין בחומץ חזק · ולעשה דריה :

לנגעי הראש

קח גרועות הכבש וכתשם ובשלם ועם מרק אלהם הרחץ ראשו
פעמים הרבה ·· עוד קח נאשטורטיאו כתוש עם שומן
אווז ומשחנו ומשח הראש : עוד קח ויאוליטאש יבשות כתושות
וערבם בדבש ושים על הראש ··

להמית הכנים באדם ובבהמה

עשה משיחה מחמאה וכסף חי ומשח ראשו ·· עוד עשה
ליסיאה ושים בתוכה איסטאפיסאגריאה · ותקראת
גם אירבה פידיקולאריש ·· עוד קח מימי הים ומים עם
מלח ושים בתוכן גפרית ומשח ממנו ··

להקיץ אדם משינה עמוקה

קח רוטה וחומץ חזק וערב יחד ושים בנחיריו · והרוטה תהיה
כתושה היטב ·· עוד קח מינטראשטרו כתוש וחומץ ·
ופוליג׳יאו וערב יחד ושים בנחיריו ·· עוד קח שער הנרדם
ושרוף אותם ושים את אפרם בחומץ · ומשחו השים בנחיריו ·
ויקץ משנתו ··

℞ rute ·m·j· pistet[ur] et distep[er]et[ur] cu[m] forti aceto
et pone i[n] narib[us] =
Item ℞ calamenti pulegij an[a] ·m·j· pistetur et disoluat[ur]
i[n] aceto optimo et i[m]pone narib[us] =
Item ℞ capilos dormientis et conuertat[ur] i[n] cinere que
disoluta i[n] aceto aplicet[ur] narib[us] intus et e[x]citabit[ur]
si deo placuerit

למי שאינו יכול
לישן ··

לחו׳ שאי׳נו יכ׳ול לי׳שן בחו׳לי לכא׳ב הר׳אש
החזק לסבה חמה ׃

קח יין פלאנטאגי׳ניש יין אירבה מורה הוא שולאטרו ׳ וקשור
על צדעיו ועל מצחו ׃ עוד העביר התער על ראשו
והניחהו מגולה כדי שיצאו האדים החוצה ׳ אחר קח שעוה
שנתערבה עם ראזה פיני׳ ׳ ורקחנה ושים אותה על הגלחת
עם (מעט) חלב אשה מנקת בת ׳ כמין כובע ׳ וישקיט הכאב ו
ויישן ׃ עוד קשור כלב חי או תרנגול חי או ריאת החזיר
חמה על ראשו ׳ וקשור ידי ורגלי הכלב כדי שישקוט ׳ וינוח
ויישן ׃ עוד המשח עיניו ואזניו ׳ ושפתיו ׳ ונחיריו עם
משיחה שנעשית ממירה ׳ קאסטוריאו ׳ ואיסטוראסיס ׳ ויישן ׳
אמ׳ יוסף הכהן ׳ ולע״ד נהירא לחמותי ׃

℞ Suci platagi̅nis suci solatri ana fiat epitima fro̅ti et tiporib(us)
Ite̅ Cere ʒ iiij rase pinee ʒ j fiat Ceroti̅ et aplicet(ur) Capite abraso
Ite̅ mirre Castorei storacis Calamite ana ℈ j. Cu̅
oleo rosato fiat vngue̅tu̅

לכא׳ב הר׳אש מס׳בה ק׳רה

קח שומים מנוקים וצמוקים ופקסים יחד ושים על ראשו אחר
הגלחו ׃ עוד אמ׳ ב״ס׳ אם קח האיסופו ושים
על הנחלים ויקבל החולה העשן בהיותו מכוסה סביב בראשו
ישקיט הכאב ׃ אמ׳ יוסף הכהן ׳ וכן יעשה עשן ליגנוס
אלואיש וקנמון בשם ולבונה ׳ ושאנדראקה ׳ כל בפני עצמו ׳
או כלם יחד ׃ עכ״ל ׃ עוד אם קח יובל העשבים
החמים בשבע וקבצלם וקשרם על ראשו ישקיטו הכאב ׃

עוד

עוד קח זרע דראגונטינה · ושים בנחיריו ·· עוד קח אסיאו
ופורטולאקה לחים וכתוש יחד · ושים בגד סרוי במיץ שלהם
על צדעיו ומצחו ·· עוד קח מיץ הכרוב ושים בנחיריו ··
עוד קח מיץ הקרדין הנק׳ בליטי ושמן וורדיס ושים על צדעיו
ועל מצחו ובתוך נחיריו וישקיט הכאב · וזה יהיה טוב לחמה ··
עוד קשים מיץ הבצל בנחיריו בסבה קרה לבד ··

לכאב הצדעים

אם הלמאטינסיאו · קח טריפוליאום ובשלהו ותבשילו הרחץ
הראש ושים גם העשב מבושל עליו ועל מצחו וצדעיו ·
וישקיט הכאב ·· עוד קח סב לחם סרוי במיץ כרוב ועשה התבושת
על ראשו ·· עוד תמשחנו עם אונגואינטום אלביאי ·· עוד קח
קימח הקורמוסי וערבם עם שתן החולה ושים על צדעיו ומצחו ··

Itē pasularū aleorū ana · q · s · pistent simul &
aplicetur abraso capite
Itē fiat sufumigiū de isopo copto capite
Itē ligni aloes cinamomi turis sandarace ana ʒ · s ·
cū mele rosato fiat trocisci · de qbus sufumiget
Itē suci apij & portulace ana fiat epitima
Itē suci caulicū ʒ iij fiat caput purgiū
Itē suci bletarū & olej rosati ana ʒ iij
Itē suci ceparū ʒ j · fiat caput purgiū
Itē lauetur et epitimetur cū decoctione trifolij
Itē fiat ēplastrū de mola panis · & sucho cauliū
Itē fiat ēplastrū de farina lupinorū & urina infirmi

לצדעים

לכאב המצח

לכאב הראש

קח עלה ביטוניקה וכתוש ועשה ממנו תחבושת ושים על צדעיו
ועל עיניו :: עוד קח אסיטוסה · ביטוניקה · פ
פוליג'או ובשלם יחד · ובמבשולם רחץ הראש ושים העשבים
עצמם כתושים כענין אימפלאסטרו על הראש ויסקיט הכאב :
עוד עשה תחבושת מרוטה ודבש ומלח · לסבה קרה :: עוד
קח סילידוניאה ובשלנה · ועטפנה בבגד מנוקים ושים על
הראש :: עוד קח פוליג'ואו ובשלנה בשמן זית ומעט
יין · וממנו תמשח מצחו וצדעיו ועשה ממנו תחבושת על
הראש · לסבה קרה ::

℞ foliorum betonice · m · ij · pistetur & fiat emplastrum aplicetur timporibus & super oculos

Item ℞ acetose · betonice · pulegij · ana · m · ij · buliant simul de qua decoctione ablue per caput · & de herbis bene coctis fiat emplastrum · aplicetur capiti

Item fiat emplastrum de ruta mele & sale incorporatum simul

Item ℞ cilidonie q · s · buliat in aqua & inuoluta in tela subtili aplicetur

Item ℞ pulegij q · s · frixetur in oleo comuni cui asocietur pars vinj albi buliat ad cosumptionem vinj de quo oleo vngatur · & de herba fiat emplastrum per capite

למי שאינו יכול לישן לכאב הראש או מקור אחר

קח אפיאו ושמן ויאולאטו וכתוש יחד והוסיף מעט יין ותמשח
ממנו מצחו וצדעיו · והשאר ממנו נ״כ כענין תחבושת ויישן :

עוד

עוד קח זרע אפיאו · מאנדראגולה מינור · וזרע קקומיר וכתשם
יחד וערבם עם שמן זרע פשתן · ושמן וורד ועשה תחבושת
ושים על מצחו וצדעיו · ויישן ·· עוד קח עלי ערבה וכתשם
וערבם עם מעט חומץ ושמן וורד ושים ממנו באזניו ובנחיריו
וישקיט הכאב ·· גם תעשה ממנו תחבושת על מצחו וצדעיו ··
וזה בסבה חמה ··

Itē apij · m · ij · olej violati ℥ ij · pistetur herba et īcorpo=
retur cū dicto oleo cuj adē par vinj · de quibꝫ
ungatur frons et timpora et fiat etiā ex eis ēplastrū #
Itē s · apij · madragore minoris · s · cucumeris dome=
=stici ana pistentur simul et misceantur cū oleo
s · lini et rosato et fiat ēplastrū #
Itē folia salicis · m · ij · pistētur et cū aceto et oleo
rosato fiat quasi linimētū de quo destiletur ī auribꝫ
et naribꝫ · fiat etiam ex eis emplastrū et aplicetur
fronti et timporibꝫ #

לכאב האוזן ··

קח מיץ קקומירי מרים ושים בקופה וישקיט הכאב ·· עוד
קח קליפי האספה · וביצי נמלה · ועלי רוטה ובשלם בשמן
וורד עם מעט יין עד יבושת היין · וסננם · ומזה השמן תשים טפה
או טפות באוזן · ושים בקופה מעט מוך · הוא קוטון · ותקשה ממנו
גם כן סביב סביב לאוזן · וישקיט ·· עוד קח מיץ כרתי · ומיץ א'
אבסינטיאו · וחלב אשה וערבם יחד תוך קליפת בצל ושימנו על
האש · ואחר שנתבשלו תסירנו · וממנו תשים באוזן ושים בקופה

מעט

מעט קוטן · ויתן על הכד האמר עד הבוקר ויוציא אותו ויגלה ׀
ויבקנה ·· בסבה קרה ·· //// עוד קח מרור הוא לאקטוקה ובקטנה
היטב ושים אותה כעין קמבוסת על אזנו וירפא · וזה בסבה חמה :

℞ suci cucumeris aseinini · q.s. · destiletur inter gutatim #
Item vermium terestrium · ouorum formicarum et foliorum rutte
cum buliat in oleo rosato et vino ad consumptionem vini
et coletur et usui reseruetur ungatur etiam ex eo in circuitum #
Item suci porrorum suci absintij et lactis mulieris cum pone in
cepe incauata et decoquatur igni · de quibus destiletur
in aurem et superpone cotum #
Item suci lactuce · q.s. · destila in aurem · pistetur etiam
lactuca et aplicetur in forma emplastri #

לנגעה רוזאסיאה ולבוהק הוא אינפיטיגו די רביגא בלע״ז ·

קח פיניונים ובקטם היטב ויוציא חלב כמו מהשקדים · ושימנה
לקחם ושים אותה על הבוהק · או על הנגעה רוזאסיאה :
והיא אדמימות בלתי טבעי בפנים ·· עוד קח צואת יונים ובקטנה
עם מעט חומץ · ושים על הנגע ·· עוד קח ריאת הכבש חמימה
על פניו · ויעשהו יפה תואר ·· עוד קח ערן קטן הולך על ארבע
והוא ארסיי מאד ושרפהו ועשה עפר ומזה מעורב עם שמן
וחסף הבוהק · ושמו בלשונם ... והוא מפואר ... :/:

℞ pinearum ℥ iij pistetur et extrae lactem sicut fit de
amigdalis de quo calido ablue faciem #
Item ℞ stercoris colubini · m. j. · pistetur cum modicho aceti et aplicetur #
Item ℞ pulmonem ouis vel castrati et calidi aplicetur / redit enim
fatiem formosam #

אני יוסף

אמ׳ יוסף הכהן · והשגחתך ק״ה קחלה להקיצו מורד הכבד והראש
אך תעשה חוקן קודם ההקזה · אחר תקיז לו ותשקי׳ מבשל׳ ומוגניס
הדס׳ כמשקה פ״מי ע״רי׳ ומשקה אינדיויאה עם׳ מי פומו טירה
ואינדיבי׳ · אחר תעשה חוקן שניק׳ · ואחר תקיזך · ודאה ונשה ·

℞ melis rosatj olei violati ana ℥iij · dia casie et zucari ana ℥j fiat clistere //
Item sir de fumo terre ℥j · sir de sucho endiuie ℥s · aquarum
fumi terre et endiuie ana ℥j.s. // יקח מהם ה׳ או ו׳ אחר תקיזהו
℞ de ^mis^ medicine adendo polipodij quercinj · foliculorum
sene ana ℥s · in qua infunde reubarbari fini ℥ij · spice
nardi ℈j · et post horas · x · fiat fortis expresio in qua
disolue pulpe casie ℥vj · diaprunis non solutiuj et
electuarij rosatj mesue ana ℥iij · sir de fumo terre ℥j.s.
fiat potio // ✓ // יקחנה בבקר
℞ Item sir rosati et endiuie ana ℥vj · aquarum fumi terre et
endiuie ana ℥j.s. ℞ ליום המחרת: ועשה לו חוקן אל״ס:

לפצע השינים והניגוב מהם

עי׳ לזה בשל׳ · י׳ג׳ · ס׳ב׳ · וק״א׳:

קח זורע עשב הנק׳ וולובילים ובשלהו ביין ושמנו וקרחן מיך
ותחסך השנים·· עוד קח עשה אגלוסה עם מלח
ותרסבה באש ושים בבגד על השן הכואב·· עוד קח גירית
קרן הצבי ובשלהו ביין ותשים בפיך ויסיר הכאב·· עוד קח
קואיס מריס׳ והם לפי דעתי קשואי החמור ובשלם ביין ושים על
שניך ויסקיט·· או רחץ פיך ביין בשול צירויאולה:

אמ׳ יוסף הכהן·· ובמכה חמה קח מי השעורי׳ במיך פוסרקן ותרפא
בהסבה: עוד קח קן צפור דרור ובשלהו ושמנו בשול

קחויק בפיך בעוד הכואב · בהיותו פושר ·· ובקרה קח מ
קליפת רימונים ובאלוסטיא (והם פרחי הרמונים) והדס ואגוזי סיפריסו ·
ועלי זית · ומעט אלומי די רוקה · וזרע מין צריקו · ומעט קאמומילה ·
ובשל הכל ביין ושים בפיך ·· וזה הבשול מחזק ומחזק השינים ושוב
קוגר מאד ·· ואומר ראוי שתקחיל בהרקה כוללת כי בלקה יועיל מעט :)
ומי השן מאוכל קורימנו לאויר העולם ··

Rc radicis volubilis ·m·j· buliant ī vino de quo abluat[ur]
et fricentur dentes

Itē masse tritici ī qua īcorporetur sal ·q·s· Conburatur
igni et pone ī pecia lini sup[er] dentem

Itē rasure Cornu Cervi ·q·s· buliat ī vino de quo ablue

Itē Cucumeris asinini ·q·s· buliant ī vino

Itē aque farine ordei ·q·s· de qua utatur Continue

Itē Rc nidum Irudinis et buliat ī aqua de qua utatur

Itē Rc Corticum granator[um] · balaustiar[um] folior[um] murte ·
nucū Cupressi · folior[um] oliue · alumini roce · ·s· foenj
greci ana par[tes] buliat ī vino adedo rosar[um] roris ~~marie~~
marini & Camomile #

עד לזה מצא
. 20 . לו

לרשימת דם הנחירים ומאיזה מקום אחר ··

קח צואת החזיר ויבשנה והדקנה לעפר וכן צואת החמור ושים
בנחיריו או על המכה ·· או בגד משי שרוף שרוי בחומץ חם ··
עוד קח ספירה אחת והסר קליפתה והקבנה לחתיכים ושים על המכה ··
עוד קח מין אורטיגה והמשח מצח וצדעי הרועף ·· עוד קח לו
בכל מאכליו ומשקיו מי ארמורינו ·· עוד קח אפר שרשי הרוטה והעלים
אחר אלה וקפח באפיו ויעצור ··

אמ׳ יוסף הכהן · ושוב נ״ב שקשיר בגד אדום בחוזק על הביצים והכיס
לזכר · ולנקבה על הדדיה ·· ושוב נ״ב שקשה הקיזה להפסק
הדם ·· והקשיר כוסות המציצה על הכבד בצדו הימיני ··
עוד קח מין פלנטאגינש ומי וורדי ושמן רושטרישיבו או שמן הכבשן
לפחות: ובולו ארמיני · ואדמה סיגילאטה · ולובן ביצים ועשה קמפוסט
או אפיטימה על המצח והרקות · או הפצלתו כלו מקום מראשו
בלי ידעתי בשום קרים מאד ··

℞ stercoris porci vel asini ·q·s· fiat puluis et isufletur naribus ++
Itẽ sup pone pirrũ per mediũ cisũ sup locũ manantẽ saguinẽ ++
Itẽ suci ortice ·q·s· cataplasmetur sup frõte et timporã eius ++
Itẽ cineris foliorum et radicis rute ·q·s· isufletur per nares ut supra ++
Itẽ ponẽ pañu infusũ ĩ aceto sup bursas et mulieribus sup mãmas ++
Itẽ fiat flobotomia de parte oposita ++
Itẽ suci plantaginis et aque rosarum ana ℥ ij albuminũ
ouorum n· ij· puluis vestictiue ℥ ij vel locho eius boliũ
armenũ et terrã sigelatã ·q·s· aut fuliginem
fiat epitima fronti et tinporibus ++

למי שאינו יכול לדבר לסבת שלוק ונפח ··
קח על׳ אלוויאה ובשלהו ביין ומהמו תרחץ הפה והלשון והשרש
נ״ב · ויתרפא בה׳ ·· עוד קח טריאקה עם מעט
מי וורדי או מי שאלוויאה ורחץ לשונו ·· עוד קח זנגביל והחסך
ממנו הלשון ·· אמ׳ יוסף הכהן ·
ועל הכל השתמש תמיד לבשל הלבנה קמלה עם מעקה ··
מאיסטיקאדוס ודבש וורדי ואוקסימיל פשוט · ומי בטוניקה

ושאלוויאה

ובלויאה ואינדיויאה · אחר הקיק עם פילולי קוסיאי ופילולי די ז'
אגאריקו ופילולי אוריאי או גרגרי ייירה כלם יחד או מקצתם ··
וקודם נקיות הגרגרי' יעשה חוקן מדבש ורדי' וזמן ויאולאטו
ומכא' גאוקי' ייירה פיגרה וסוקאר א' אוק' לאחד אגאריקו טרוסיסקאטו
ב' דראמי' · בבשול מאלוה ויאוליטה ורוסמארינו וסינטאבריאה
כאשר יספיק · ושמן ביאה א' ושעט מלח · ודע כי זה החוקן יריק
מהראש · ובלילה בלכתו לישן יקח מהגרגרי' א' דראמה או ד' ו'
מסקרופולי' בין כלם ··

R vini decoc^mis saluię vel roris marini · q·s· de quo abluat^r ligua #
Itē R triace ℥iij aq^e rosar vel saluie ℥ij misce p ablutione ligue #
Itē fricetur lingua cū gingibere #
Itē sir de sticados ℥j · eximelis ·s· vel melis rosati ℥s· aquar
betonicę saluie et ēdiuie ana ℥j fiat sir capiat iij vel 4 #
Itē melis rosati olej vio^ti ana ℥iij · yere · p · q · ℥j · agarici
trociscati ℥ij · zucari ℥j cū decoc^ne maluar violar
roris marinj et centaureę ana · m · j · fiat clistere #
Itē pillular cotiar pillular de agarico ana ℥s · vel ℈ij ·
fiat pillule · v · vel · vij · capiat sero eūdo dormitū #

לנפח האובולה ובית הבליעה ··

אם יהיה נפח ומסורסר באובולה · כמורסה · יפתח באיזמל או
הקשר קטן · ורחץ עם מי בשול פריטרו · או עלין או זרעו ·
והערשב מהנה פעמי' רבות ויתרפא בה' ·· עוד קח פלפל
ארוך · ופלפל · והדק לעפר ואחר שרחצת עם הבשול האמור ··
אחר פתיחת הנפח הניח עליו מזה העפר ויתרפא בה' ·· עוד

עוד קחלתו ועשה כויה על המוח בשרביט הזהב .. עוד קח
קלחי הקרדין הס' אסילנאס ור"ל בליטאס וקשרטם ועשה עפר ..
ועשה כמשפט הראשון ויקרפאו ..

℞ piretri aut eius folior*um* vel seminum · q·s· fiat decoctio
de quo abluat*ur* co*n*tinue et gargarizetur pluries ‖
℞ pipis · pipis logi · an ʒ ij fiat puluis · et post aptione*m*
apostematis et ablutione*m* · pulueriza de dicto puluere ‖
℞ abradatur et fiat Cauteriu*m* in Comissura Cu*m*
virga aurea ignita ‖
℞ fiat puluis de trunchis bletar*um* vstorum et
pulueriza vt supra ‖

אמ' יוסף הכהן . גם בזה צריך שיהיה הבנתך קלה להקיזו מוורד
הכבד ואחרי כן אם יצטרך מוורד הראש . ולקח לו משקים
מבשלים כמו דבש וורדים וסירופו מאיסטיקאדוס . עם מי
ביטוניקה ואינדיביאה . ולהריקו בגרגריס אם יוכל לבלוע .
ואם אין בהרקה . ירפאה ועשה ..

℞ melis rosati sir de sticados an ʒ vj · aquar*um* משקה
betonice et endiuie an ʒ j·s· ‖
יקח מהם ג' או ד' או יותר ..

℞ pilular*um* aurear*um* et Cotiar*um* an ℈ ij · fiant גלולי
pillule · v · vel · vij · et si necesse erit distemperetur
cu*m* aqua betonice et dentur in potu ‖

לשעוק
ויש חש ..

לעשות מים חיים ׃

קח פרחי רוסמארינו ושים בצלוחית גדולה ושים קיסב עד
יצאו ממנה מים · והיא נקראת מים חיים או מי החיים ·
ומים קח ממנה בכל בוקר כמות א׳ גרעין (רצוני כמות ס׳ סירו
אחד) יאריך ימיך בבחרות ולחות טבעי · והיא טובה לכל כאב
ולכל חולי העצבים ולכל מכה ׃)) ׃ ׃((

לסתום וקושי הטחול והוא מצד שמאל תחת הצלעות:

קח קמח חטין וקמח זרע פשתן · ועשה מהם קיפן לחם ותן לחולה
לאכול כשהוא חם ׃ עוד קח שמן אניטו ואסטורסיאו ·
ובלל יחד ומשח ממנו ׃ עוד עשה תחבושת מזרע
פשתן וזרע מין גריקו שנתבשלו בשמן ויאולטי · ותוסיף בו מלוה
כקושה עם שמן מגיר ושים על הטחול כשהוא חם · ויש מוסיפין
שמן קאפארירוס וג׳ דראמי ארמוניאקו ׃
אמ׳ יוסף הכהן · ומצורך לזה צריך שישמר ממאכלים סוקיים ועובים
כמו מיני קטנית כלם חוץ ממרק גרעיני אדומים · וממאכלים
הנעשים מעסה · וצריך לקח להם משקים פותחים כמו שירופו די קאפילי
ויניריס · ושירופו מסיקוריאה גנליאי ושירופו די בישאנסיאס · ו
ודומיהם · כמו משקה חומץ פשוט ומורכב · ומשקה הפרפים ·
אחר צריך להריקו עם מריקי השחורה · ולהקיז מצד שמאל מ
מוורד הכבד או מוורד הטחול ונקראת שאלואטילה · והיא בין
האצבע הקטנה והסמוכה אליה · גם יתקן להם איזה מרקחת טוב
ופותח · כדיארודון אבטיס · ודיאקורקומה
שנעשו עם מי סיקוריאה ׃ וג׳
ופיטיקולו ׃ ׃ ׃

℞ farine tritici et farine s. lini ana fiat panis & detur infirmo #

Ite ℞ farine s. lini et foeni greci ana ℥ ij. buliat in
oleo violato cui ade maluarum coctarum et asungie
porci ana q. s. fiat emplastrum aplicetur adendo
olei de caparis ℥ j. armoniaci disoluti in aceto ℥ ij #
 קיבוצית

Ite sir de cicorea. q. sir di bisantijs et sir acetosi conpositi
ana ℥ s. aquarum scolopendrie feniculi et endiuie ana
℥ j. misce ←
 עסקים

יקח ממנו ד' או ה' או יותר · ויעשה חוקן · אחר יקח הרקה הנז' ··

Ite decoctionis m. adedo polipodij foliculorum sene ana ℥ s.
lapidis lazuli ℥ iij. q. s. in qua infunde riubarbari boni
℥ ij. spice ℈ j et post horas. x. fiat fortis spresio in
qua disolue pulpe casie ℥ vj. confectionis amec et
electuarij de sucho rosarum ana ℥ iij. sir rosati. s.
℥ j. s. fiat potio # ·· ⟵⟶ ·· # יקחנה בבוקר
 הרקה

למעבור שאינו הולך לנקביו ··

קח מרק השור או הסר. ותרבנה בשמן או בדבש וימשח ממנו
פי הטבעת. או עשה פתילות מדבש ועפר גרה פינרה
ויזרוק עכבריס ומעט מאל ניטרה ·· או יעשה לפעמים איזה חוקן ·
או בשל קרנגל זקן עם ל' אוקי' ברנא קארטאמו ·· ויסקה ממרק
ההוא ··

אמ' יוסף הכהן · נר' קוכל להוסיף במרק מלבד הקארטאמו ג' דראמי
דיאגרידיאו · ויבשל הכל יחד ·· עוד ימשח בטנו עם שמן ו
ויאולאטו ומרק השור ·· עוד יעשה קבשיל ממאלוה

ויאולטה

ויאוליטה · וסילקה הפי׳ בַּלֵיטִי · ווירקוריאולה · עם שמן ויעשה המירק ··
עוד יבשל ב׳ או ג׳ פרוני יבשות עם קרבצול או לבדן ויעשה המירק
ויאכלם קודם האוכל ·· או יאכל מעט קאסיאה פיסטולה קודם
האוכל ·· או חצי אונקי דיאקרטאמו · כי הוא טוב קיואר:

℞ felis tauri vel bouis · q. s. · misce cũ oleo aut mele
de quo vngatur in ano ‡

Itẽ fiant supositoria ex mele et speciebꝫ de gera
et stercore muris · et parꝝ salis geme ‡

Itẽ s. cartami ℥ j · dia gredij ʒ iij vel iiij · buliant cũ
galo antiquo et bibat brodiũ ‡

Itẽ prunorꝝ numero · xx · aut · xxiiij · buliat cũ pola
et comedat et bibat ante cibũ ‡

Itẽ casie ĩ cana ℥ ij · capiat ante cibũ ‡

Itẽ diacartami ʒ iiij · vel vj · vel ℥ j · capiat ante cibũ ‡

Itẽ fiat clisteria · ℞ melis rosati · olej vio^ti et liliorꝝ ana
℥ iij · yere · p · g · zucari ana ℥ j · fiat clistere ‡

ולשלשול קושי בחוקן

pulpe coloquintide ℥ j · salis geme ʒ ij · aut ade aliq=
=uando diafeniconis ʒ s. · fiat clistere ‡

לשלשול נושן ··

קח צואת הכלב והקרפסנה וקננה לבהלת ·· או תקן לו טריאקה
ב׳ דראמי בכל פעם ·· עוד קח הכרפס הוא אפיאו ··
וכתשנו ושימנו על פי הטבעת ·· עוד תקן לו לשקות מעט דיאמו בארבארו ··
עוד קמשח טבורו עם חלב העז שנתבשל קחלה · ושימנו עליו ··

עוד השקהו מי בשול ערשים קלויים ומאסטיסי׳ .. עו׳ קח גבינה
נושנה קלויה והשקה לחולה במאכליו .. עו׳ קח לובן ביצה קלויה
ושימנו בפי הטבעת .. עוד קח גרעיני הגרגרניות החמוצות ו
וכקשר והוציא מימיו והשקהו לשתות עם מאסטיסי׳ . ושאנדראקה
הוא ורניסי ..

אמ׳ יוסף הכהן . ומהרפואי לקח להם משקים בלתי עוצרים בתחלה
רק מבשלי׳ ומוציאי חדות הליחה המושאת . ולהריקם בחוקנים
הראויים להם ובהרקה . וראה ועשה כתבניתם ..

Ite ℞ sir rosati ʒ i sir endivie ʒ s. aquarum portulace   משקים
plantaginis et endivie ana ʒ i ++
Ite s. curiandri et s. sumac ana ℥ aqua cocta cum julep rosato //   מים לשתות
Ite melis rosati olei violati et rosati ana ʒ iij zucari   חוקנים
ʒ i vitelorum ovorum n. ij cum brodio carnis ordei
et rosarum fiat clistere ⁝ ויעשה מהם אחד או שנים ליום
Ite ℞ decoctionis medicine adendo ʒ i tamarindorum
q. s. in qua infunde reubarbari boni ʒ ij spice
ʒ s. et post horas x fiat spresio in qua disolue
pulpe casie ʒ vi diafeniconis ʒ iij suci rosarum
ʒ i fiat potio :I: יקחנה בבוקר

ויקח עוד מהמשקים ויעשו עוד חוקני׳ ויוסיפו בהם א׳ אוקיאה
מחלב העז . וב׳ אוקי׳ מי וורדים ולפעמי׳ יוספו ב׳ דרהמאש
בולו ארמינו . ויין פלאנטאגינים חצי כוס .. ויאכל קודם
הסעודה תבושים מרוקחים בסוקרו כי הם עוצרים
ובשר צלי אש . ורגלי העגלים מבושלים
ואורז . ובדומה להם .. // ..

עו׳ לקולני

עו׳ לזה בעל לו׳:

עוד לקולנ״יס ··

תן לעולל ד׳ ימים רצופים כוס חלב לשתות בבוקר · וביום החמישי
תן לו לשתות ב׳ זוזים כרכום עם חומץ חזק וימתקו ·· עוד
תן לו לשתות זרע הכרוב ·· או זרע הכרפס הוא אפיאו ·· או
תן לו משקל מקרן הצבי השרוף · או ב׳ דרמאי מקורליינא · והוא
עשב שימצא בים קרוב הים ·· או תן לו ב׳ דרמאי זרע קטן ו
ונקרא סימינסינה ··

אמר יוסף הכהן · וטוב לחתות מעטומבקס ושבורה בשמנים ו
ובדברים המרים כאלואי · וקנטאורה · וקמח תורמוסים · ועשבי
האפרסיקים ומין עלה שלהם כאשר כתבתי לעיל ובכן אעלה
בקצרה ··

לכואב בכסלים ובבטן ··

קח צואת הבקר והצאן הנוסכת שהשקינו עליה הבהמות
פעמים רבות ובשלנה עם שמן ושים על הכאב ··
ויכול לעשות גם כן מזבל הזאב כי הוא מסוגל ·· עוד השקינו
מרק הקרנגל הזקן שנתבשל מאד מאד ·· עוד קח קלחי הכרוב
וכרפס ועשה עשב ואפר ועירבם עם שמן חזיר ושים כעין
קחבושת על המקום הכואב ·· עוד קח זבל יונים ובשלם
ביין ושים על המקום הכואב ··

אמר יוסף הכהן · והתרופה היותר נכונה היא שתעשה להם
חוקנים מרבה ורדים ושמן ויאולאטו וקאמומילה ושמן
שקדים מתוקים ושמן רוטה כלם או מקצתם ·· ואם אוקי יירה
פיגרה גאלאיני · ואם אוקי סוקאר ותעשה להם קחבושת מאורז
אלטיאה וזרע פשתן ופין גריקו קאמומילה ומילילוטו ומעט

זרע פינוקי ואניסי. אשר יתחבר עם רוחיות. ושמן קאמומילה והחמאה
כאשר יספיק.. שני תבשל תרנגול זקן עם א׳ אוקי׳ זרע קארטאמו.
חצי אוקי׳ פוליקולי סיני׳ וחצי אוקי׳ פוליפודיאו׳ ומעט פינוקי׳
ואניסי׳ אשר יתחבר רוחיות. ׳ופ׳ או כל פרוני ומעט כרכום ויק
ממנו לשקות פעמים רבות. עוד תריקנו עם ו׳ דראמי קאשיאה.
ד׳ דראמי יירה פיגרה ג׳ או ד׳ דראמי דיאפיניקון עם הבשול.

הנהוג בקרוסוק׳..

It̃ stercoris quadrupedū̃ inueterati · q · s · cū̃ oleo fiat ēplastr̃ ⁜
Itē cineris caulīū · q · s · cū̃ asungia porci fiat emplastr̃ ⁜
Itē fimi colūbini cū̃ uino fiat emplastr̃ ⁜
Itē melis rosati olej violati olej aneti amigdolar̃ · d ·
et rute ana ʒiij yere · p · g · zucari ana ʒj · fiat clistere ⁜
Itē radicis altee ʒiiij · farine · s · lini et foene greci ana ʒj
camomile meliloti aneti ana · m · ij · s · feniculj · s · anisi ·
et · s · dauci ana ʒiij · olej camomile butirri asungie
porci ana · q · s · fiat emplastr̃ adatur par̃
stercoris bouinj ⁜
Itē decoctionis medicine · q · s · ī qua disolue pulpe
casie ʒvj · yere pigre · g · ʒiiij · diafeniconis ʒiij
vel iiij · sir rosati solutiuj ʒj vel ij · fiat potio ⁜

יקחנה בבוקר. ולמחרתו יעשה לו חוקן כנ״ל..

למשתין במטה כשהוא ישן

קח כפורן שני או קינ׳ גרופי׳ ותננו לשתות. או תן לו לשתות קליפת הקורקבן גרופי׳: או שים צודון בהיותו ישן לבין האזני. ונבח׳: שלמה בעל׳ נפ׳ :

לשבירה

לשבירה ונקראת אירניאה

קח עלי סיקוטה ובקשר ותכנס בשמן ושים על השבר ט' ימים
רצופים ·· עוד קח עשר ארנבת ובקשר ותערבם עם
דבש ותעשה קמח ועשה גלולים ותן לחולה ··
אמר יוסף הכהן · והיותר טוב אליו שישמר מעמל ומורח ולא יאכל
לפתות ופירות ולא קטניות ומאכלים רוחיים ·· ועל השבר
ישים סירוטוס פרו קריפאטיס · ותחגורה טובה עשויה כהוגן ··

Jte folior[um] cichute ·m· iiij· frixet[ur] i[n] oleo et aplicetur ‡
Jte ℞: pilor[um] leporis ·m·j· Incidantur minutim et
cum mele et farina an· q· s· fiat pilule vtat[ur] co[n]tinue ‡
Jte Ceroti pro crepatis ℥ ij destendatur i[n] pecia et
aplicetur cu[m] bragerio ‡

ואם בזה לא יספיק צריך לפרסו מאומן כדי להחזיר מקום השבר
ולרפאתו במשפטו ·· וזה מגיע לרופא מלאכת היד ··

לנקראת הוא פודאגרה

קח זבל הנמצא בכרס הכבשים ושימנו על הכאב בעודו חם ··
עוד קח בצל לבן ומלח ושמן זרע פשתן ותערב יחד ועשה
תחבושת · וזה טוב לפודגרה ·· עוד קח מהעשב הדק שהוציאו
הנמלות מחוריהם וקשרנה בבגד ושימנה על עורק הגלגל.
כענין קמיע · בסגולה ·· עוד קח רוטה לחה ומלח
ודבש ועשה תחבושת ושים על הכאב ·· עוד קח שחנו
בשומן כל מיני דגים שקובל ·· עוד קח הפולים לחים ו
ועליהם ובשלם במים ועשה מהם תחבושת עם שומן חזיר ·
בסבה חמה ·· עוד קח אפיאו הוא כרפס · ובשל במים

אחר שיערבם בשמן וורד והלמוני בציר כשהם חיים רצו׳ שלא
נתבשלו ועשה התחבושת ושים על המכה :

קח

אמ׳ יוסף הכהן · ואומר המעתיק הגיה אל הברקה והחקירה אשר
קראה רבני דס׳ · אחר שעשה זה התחבושת כי הוא טוב מאוד
מאד · קח וורדיש ב׳ אוקי׳ · מאשטיקיש א׳ אוקי׳ · כרכום א׳ דראמ׳ ·
קאנפורי חצי דראמ׳ · קמח שעורי׳ חצי ליט׳ יבושלו ביין לבן עד
יעשה התחבושת · ושימנו חם · זאת היא נוסחת מונטאניאנה ·
ואני מוסיף לפעמי׳ פרש השור ושמן קאמומילה ושמן תולעים
ושמן וולפינו להיותו משקיטים בפליאה ··) ∴

Itē stercoris iuuenti ī ventre castrati et calidus aplicet(ur) ++
Itē ℞ cepam albā ·m· salis ʒ ij · et olej laurinj · q · s · fiat ēplastr(um) ++
Itē rute · m · ij · salis · ʒ ij · melis · q · s · fiat ēplastr(um) ++
Itē vngatur cū asungia piscium diuersor(um) ++
Itē ℞ fabar(um) recētiū et foliar(um) eius ana · m · iij · buliat
in aqua et cū asungia porci fiat emplastr(um) ++
Itē apij recētis · m · iiij · buliat ī aqua et cū oleo —
rosato et vitelis ovor(um) fiat emplastr(um) ++
Itē rosar(um) ʒ ij · masticis ʒ j · croci ʒ j · canfore ʒ · s ·
farine ordej · lib · s · buliant ī vino et cū oleo lubricor(um)
uulpino et camomile fiat ēplastr(um) cū stercore
bouino · q · s ·

התחבושת

לסגור כל חבורה ביום אחד ··

קח עשב נקר׳ מילשאנה ותכתשנה ותשימנה (באיזה משקה) על החבורה ותרפאנה
ביום אחד שלא יודע מקומה : ולזה נקר׳ סגולה רבה לשבצ הינך
שאלה שולמה :

לנפח ההוה בקושבק לקור ·

קח רוטה ובשלנה ושימנה כעין המחובשת על הנפח ··
עוד קח טריונטינה ושימנה בכלי חרס על הגחלי ויעשן הנפח ··

℞ rute m. iij. buliat i aqua et calida aplicetur ·
Itē perfumetur particula fumefacta cū terebētina ·
Itē olej lilior. olej amigdolar. d. olej vio^ti ana ʒ. s. vguēti
altee ʒ iij fiat vnguentū de quo calido vngatur ·

ליציאת הקושבק והשתן ·

קח עלה קמונה · ועלה ערבה · ועלה לאורו · ובשלם ומבשולם רחץ
למטה ·· עוד קח קרן צבי שרוף · ושורי יין · ומאשטיקס ·
ולבונה זכה · ושרפם לעפר · ושימהו עליו ··
אמ' יוסף הכהן · וראוי שישמר ממאכלי החמים והחדים · אשר קעשה
לו והמושך ·· קח ורדים · בלאנקשיאה והספרתי רימונים ·
אגוזי פיסטיקו זרע הדס ועליו · על טאבשי בארבעתי · ותבשל ולא
כך · סובין · כמשקל כלם קאמומילה מעט ועשה שקים ובשלם
במים ויין אדום טוב והוציאם אחד אחד והפחסם ואחד מהם
קשים בעודו חם על הקושבק והשני על גב ערותו · והחמם
ביין החם ההוא כמעט במעט ·· עוד יקח דף של אגוז מלקה
וטובה והשחנה בחלב העז ובשמן קאמומילה · ושים עליה עפר
מאשטיקס · וזרע קמון · והחמם לאור · וישב החולה עליה כל
עוד יושח החום · אחר השחנו עם החלב של עז ועם השמן
וקפסנו · וכן תעשה כמעט במעט ·· עוד יקבל למטה עשן
הלבונה · והצמררה · והקולופוניאה היא זפת יוני · או יקבל עשן
העץ שנק' לאטה · והוא עץ יקל שעושים ממנו בסנדלים ··

או יתעשן עם הס׳גָ׳א שהוצאה על הגחלים פעמי׳ רבות ·· עוד
עשה לו חוקנ׳ ממרק כליות ואורדיאו וורדי׳ צבעים · עם ג׳ אוקי׳ שמן
הוורד · ב׳ אוקי׳ דבש וורדי׳ ב׳ חלמוני ביצים וחצי כוס מיין פלנטגני׳ ·
ומי וורדים · ויסוב להתעשן ··

Item foliorum ficus · foliorum salicis et lauri ana fiat
decoctio de qua ablue ‡
Item Cornu Cervi usti · fecum vini · turis · masticis ana
comburé igni · et fiat pulvis de qua Ces ‡
Item rosarum · balaustiarum nucum cupresi · mirtilorum
et foliorum eius . tausi barbati ana · m · j · furfuris
· q · s · fiant saculi buliant in aqua et vino rubeo
et aplicentur ante et retro · reiteretur pluries ‡
Item sepi ircini et olei Camomile ana · de quibus ungatur ‡
Item sufumigetur cum ture · ambra (que aponitur · Colo
mulierum) et Colofonia ·· aut cum nata ·· aut cum pigna ‡
Item brodii renum Castrati · rosarum sicarum et ordei ana חוקן
· q · s · melis rosati ℥ ij olei rosati · ℥ iij · vitelorum
ovorum · n · ij · suci plantaginis aque rosarum ana ℥ iij ·
fiat Clistere ‡
Item tabulam nucis elixatam deinde imungatur cum sepo
ircino et oleo Camomile · Calefiat et pulverizetur
cum ture et Cimino et Calida aplicetur · ano /
et iterum ungatur patiens cum dicto unguento
et pulverizetur

47

קח

לכל מכה וחבץ נעשה מחדש ״

קח פינפינילה ויבשנה והדק לעפר ושים במכה ובחבץ וקשור
היטב · ולא תסיר הקשור עד ד׳ או ה׳ ימים וירפאנה ״

אמ׳ יוסף הכהן · הילך משיחה טובה לאישפאזמו · ולכל נגע וחבץ
נעשה מחדש והוא סלא לנקותו ולהבריאו · ברפואה ״
קח טריאינטינה ושמן זית חצי ליט׳ לאחד · קולעי האשפה
ג׳ אוקי׳ יין טוב ד׳ אוקי׳ יעורבו ויקבצלו עד יבושת היין · ויסונן
ויוסיף עליו · גופריט׳ וראשה פיני ג׳ אוקי׳ לאחד · מלח ב׳ אוקי׳
ווירדיס אירים (והוא וירדי ראמו) א׳ אוקי׳ · איאופורביאו ערוי
בחומץ יום אחד · חצי אוקי׳ · ערבם ויבושלו באש נח עד
יהיה עב · ויסונן מעט מעט · וקשיר עוד בקופו חצי ליט׳ מ
מצמר אשיטו הכבשים ויבושל עוד מעט ותסנן ותוציא כל
הלחות מהצמר · והוא סלא : ויש מוסיפין ברפואה עם
היין · איפיריקון הוא פירפורעה · וורדיס · ופרח זאמבוקי
ואז מעותים ג״כ הצמר נזה קוארו ״

זה המבחן

R̷ terebentine olei comunis ana lib. s. vermium
terestriū ℥ iij vini albi ℥ iiij vel plus Ipericonis
rosar. flor. sambuci ana m. ij. lane sucide
lib. s. buliant ad cōsūtionē vinj · Colet. et fiat
ēpresio · cui adat. sulfuris et rasine pinj ana
℥ iij salis comunis ℥ ij viridis heris ℥ j euforbij
infusi ī aceto p die ℥ s. misce et buliant lento
igne donec spisent. deinde colet. et usuj reserua

ועוד קדע כי טריאינטינה עם שמן וורד עם מעט
וירדיס אירים · יבריא כל מכה ועוד קוכל לערב
מעט דבש וורדיס

לסתום בכבד מסבה קרה ·

ישתה יין לבן מזוג · ויאכל סיקוריאה מבושלת ואינדיביאה ·
עוד קח שמן · וחמאה · ושומן אווז · ושומן תרנגולת ·
ושומן השפן · בד בבד · ועשה משיחה · ומשח מקום הכבד ·
ד' או ה' ימים ·· עוד קח שלויאה · וסאטוריג'יאה · קאנילה · ו
זנגיבילי ב' דרהמים לאחד · וזבל העזים · כאשר יספיק וערבם
ועשה תחבושת ושים על הכבד קודם עם האוכל · ואחר האוכל
הסירנו ·· ואם היא מחום תאכל הג'יג'רבורי מבושלות
ותשתה היין היטב ולא תעשה לא המשיחה ולא התחבושת הנז' רק
תשתהו עם אוקסימיליו סמפליצי · ותקח לו פעמים רבות משקל
ריאוברבארו עם מים קרים או עם מי אינדיביאה וכמותו
א' דרהם או חציו ··

אמ' יוסף הכהן · והנכון לתת בסבה קרה משקה סיקוריאה ג' ליבי'.
ומשקה ביסאנסיאיס · עם מי איאופאטוריאי ואינדיביאה ··
ולסבת החום מחום תקח לו משקה חמוץ ומשקה אינדיביאה ומשקה
סיקוריאה חצי אוקי' לאחד עם מי אבסינסיאו ואינדיביאה ··

Rx olei comunis · butiri · asungie ansaris · galine et
cuniculi ana fiat unguentum
Item silvie saturegie · cinamomi · zinziberis ana ℥ij ·
stercoris irci · q · s · fiat emplastrum cum asungijs ·
aplicetur ante cibum et post separetur
Item reubarbari ℥j vel · s · cum aqua frigida
Item sir de cicorea · q · sir de bisantijs et endiuie ana
℥ · s · aquarum eupatorij et endiuie ana ℥j · s ·
Item sir acetosi · s · sir endiuie et cicoree · q · ana · ℥ · s ·
aquarum absintij et endiuie ana ℥j · s ·

ולחום
הכבד

יט

ולחוש הכבד זהו דבר נקל וטוב מאד ומקרר ״

ב׳

קח בלוחיק גדולה מלאה מים ותן בתוכה ב׳ חלבוני ביצים
ושבשך היטב עד שיתערבו יחד עם ב׳ אוקי׳ אסוקארו
קאנדידו ׳ ושים בלילה לאויר העולם ובבוקר השקנו לעלול׳
וכן תעשה פעמי׳ רבות ׳ ותבע ותאור ״

לשלשול אחר שהורק ״

קח שמן קאמומילה עם הפרח שבו ושים על פי הטבעת׳
ב׳ שעות קודם העונה ״ ועוד יקח קריסטאלו
מאובק חצי דראמ׳ ב׳ פעמי׳ בבוקר ״
אמ׳ יוסף הכהן ׳ ואם השלשול הבא לנו מאכילתנו בשר בד׳ ימים
ראשונים רק מאכל שעורי׳ ולחם מבושל ׳ ומשקה מי שעורי׳
ותן לו משקה ויאוולאטו ואל חמוץ פשוט ואל אינדיביאה חצי
אוקי׳ לאחד ׳ מי אינדיביאה ובוגלוסה ג׳ אוקי׳ וחצי לאחד ׳ ויקח
מהם ד׳ או ה׳ ׳ אחר תעשה לו חוקני׳ אם יצטרך ׳ והקיזנו
מוורד הכבד אם תראה מלוי דם ׳ והוא חזק ובחור ׳ ׳ ו
והריקנו וכן תעשה ״ הבשול הנהוג עם חצי אוקי׳ קאמאריפ׳
כאשר יספיק ׳ קאשיאה ו׳ דראמי׳ ׳ ומאנה ג׳ אוקי׳ וחצי ׳
דיאפיניקון ג׳ דראמי׳ ׳ מין ורדי׳ ג׳ אוקי׳ ׳ ויקחנה בבוקר ׳
ואחר שהריקה פעמי׳ שלש השקנו מרק תרנגול שנתבשל
עם שעורי׳ או חטים עם מעט סוקארו ואחר עבור עוד
שעה האכילנו ׳ לחם מבושל במרק ומעט תרנגול אם ת׳
תרצנו חלוש ׳ ושוב השקנו משקי׳ יותר מבשל׳ ופותחי׳ כמו
משקה לופולוס ומשקה הפרסי׳ אם יצטרך ועוד הריקנו
עם מעשה ג׳ אחר׳ וחצי ריאובארבארי והמרקה הקודמת׳

ויקוסה ויקרע כפי הסבל והכח והשנים ·· ולמחר גרונו ו
ותמונו קעשה כדורים קטני' בטילה מגרע חבושים ונ[illegible]
פיל[illegible] וקפרס במים קרים ויתנקם בפיו בזה אחר זה ··

R olei cammomile cu[m] florib[us] i[n] eo ingentis · q · s · #
Ite[m] cristali pulverizati · ʒ · s · singula vice
Ite[m] sir violati sir acetosi · s · sir endivie an[a] ʒ · s · משק'
aqua buglose et endivie an[a] ℥ j · s · #
Ite[m] decoctionis co[mmu]nis · m · adendo ℥ j tamarindor[um]
· q · s · i[n] qua disolue pulpe casie ʒ vj · mane ma
masticine ℥ j · s · diafeniconis ʒ iij · fiat potio #
Ite[m] zucari ℥ j · p[ro] lavativo —— לבקר בהרק
Ite[m] sir rosati et endivie an[a] p[ro] die sequenti ·· למחרתו
וגם קעשה חוקן למחרתו ··
Ite[m] sir de lupulis et sir de radicib[us] an[a] ʒ vj · aq[u]a[rum]
lupulor[um] et endivie an[a] ℥ j · s · #
Ite[m] · s · psilij et citonior[um] an[a] ℥ ij · p[ro] bugatinis
fiat i[n] tela subtili #

שני לקדחת ב׳ ·
קח ב׳ פרחי' מן עשב אברוולה וכקסם ואבב קמחה
אופה במים חמים וקבקם לחולה וירפא · וזה
העשב פרחה כרבומי ויש לה קוצים סביבה :
ענין אחר · והוא סוד גדול · קח עשב אורטיקה
א׳ אגודה · ובשליקו מעשב מיבשה ושמש אלה כקוש'
ומעורב' במשע חומץ כמין קמבוסק · וקחבוש על
הדסק · ובאקו הקדק הזרוע · בלילה קודם השנה ולמחרת
קודם בואה · וירפא ·

לאי גנפל' ומקוס' גבוה ויראו שמה יש בקרבו דם נקפא ״

תן לו לשתות קצת מעט חומץ עם דבש ורפא לו בע״ה ״

אמ׳ יוסף הכהן ולאיש הלזה ראוי להקיז מוורד הכבד או להוציא

ממנו דם מכתפיו ומעגבותיו עם כוסות המציצה ואם

ההכאה גדולה קח לו ריאובארבארו ומומיא׳ והיא בשר אדם

מובא ממדבר ורוביאה טינטוריאה א׳ דרהם לאחד עם מעט יין ״

ולשים על מקום ההכאות חלבוני ביצים עם אפשוטה טבולה

בחומץ אחר שנסחטה למנוע המורסא ״ ולמעלה צריך

להפשיט כבש לעלפו ולשים על עורו מצד הבשר זבל השור

חם ואבשינטיאו ומאשטיכיש ומעט קומין כעין קתבושק

עם שמן וורד ושמן קאמומילה בצמר חמים ולשים החולה

בקרבו ולעטפו היטב ויאכל מעט וישקה קמעא עד

יעבור זעמו ואם יתחבר שבר רגל או שבר יד או צלעות

יקרא בעל מלאכת היד בחבורתך כי טובים השנים מן

האחד ״ וכן ראוי שהוכח בשוטים ״

℞ aceti et melis ana sive oximelis ℥ iiij

Item reubarbari mumie rubee tinctorum ana ℥ i detur cum vino

Item stercoris bouini absintij camomile rosarum

salvie roris marini furfuris ana buliant

in vino optimo cui adatur turis masticis cimini

boli armeni terre sigelate sanguinis draconis

ana ℥ iiij olej rosati absintij et camomile ana

q.s. fiat emplastrum estendatur super pelem

arietis tunc scoriati et sua naturali calliditate

aplicetur infirmo et bene inuoluatur

ורפאה ועשה כי טוב קומר הוא ובחון ״

שלא כאז
זב׳

לשנוי בר מנן ומכל ישראל אמן ״

תן לחולה לשתות קודם ד׳ שעות חומץ ובולו ארמינו ושרש טממו ״ ומקה הבריא ברח לך למרחוק עד יעבור זעם ״

אמ׳ יוסף הכהן ׳ וטוב להם מאד זה המרקחת שהנהיג רופא יהודי אחד בימיו לא נודע שמו ועשה ממנו פלאות ״

קח קנמון חצי אוק׳ זידואריאי׳ ב׳ דראמ׳ בולו ארמינו מתוקן ו׳ דראמ׳ ׳ זרע אסיטוסי ׳ זרע אתרוג ׳ קלפות אתרוג ׳ ״ מכל א׳ ב׳ דראמ׳ ׳ שורש אירבה טוניסיס ׳ דיפטאמי ׳ טיר טירמינטילי ׳ לימאטורי איבוריס (הוא שן הפיל) מכל א׳ א׳ דראמה וחצי ׳ עצם לב הצבי א׳ דראמה ׳ פרגמינטורו מאבנים טובות ׳ כמו אישמיראלדי ׳ רוביני ׳ גרנאטי ׳ צאפירי ׳ מכל א׳ א׳ אישקרופולו ״ עשה מכלם עםרי ׳ ועם סוקארי כאשר יספיק ׳ עשה מרקחת עם מי וורדי׳ ומי אישקאביאושה וממנו יקח בכל עת ״

ואם יהיה דמוי והכח סובל צריך להקיזו מאזנו צד אחר עשיית המוקן ולהשקותו משקה תמון האתרוג ומשקה הל הלימון ומשקה רמונים עם מי וורדים ומי אישקאביאושה ואינדיביאה א׳ אוק׳ לאחד ״ ולהיות כי על הרוב יפיל הכח פאכילם קרנפול מבושל עם בושר ׳ והשקהו יין א׳ מזון מאדיאמר עם מי אינדיביאה ואישקאביאושה ״)

ועל המורסה קשיט תחבושת וכן תעשה ׳ קח בצל לא לבנה ואלאיפה טריאקה ושפנה על הגחלים ׳ ואחר בשולה תכתוש היטב ועם שמן ליליאו וקאמומילה עשה תחבושת ושים על המורסה כי תוציא הארס לחוץ ״) ולפעמים הוצאתי ממנה אחר בשולה ונתתיו לשתות לחולי׳ ברפואה ׳ ומהשאר עשית התחבושת ׳ ונרפאו בזה ״

Rc

50

מג

℞ cinamomi ʒ·s· zedoarie ʒij· boli preparati in aqua rosar(um) ʒvj· seminis acetose ·s· citri· et corticis eius ana ʒiij· radicis tunicis· diptami termentile· limature eburis ana ʒi·s· ossis de corde cerui ʒi· fraugmentor(um) o(mn)i(um) ana ℈j· fiat puluis et cu(m) zucaro· fiat confectio i(n) morselis cu(m) aq(ui)s rosar(um) et scabiose vtatur continue

Ite(m) sir acetositatis citri sir de limonib(us) et de granatis ana ʒ·s· aquar(um) rosar(um) scabiose et endiuie ana ʒj ‡

Ite(m) cepam alba(m) repleatur triacha et coquatur sub prunis pistetur et cu(m) oleo camomile et lilior(um) fiat emplastr(um)

Ite(m) diaquilonis et ysopi humidi ana fiat cerotum cu(m) terebentina ‡

ואל תחשוב להריק לחולה כמו רק הקנקן לאט · כי אתבע אליו הוא ··

עוד לאורסונה הגני ··

כרי לבצלי קשה הקבוצת מעורב עליונה ועורב ליחוח

וקאני יבשיו ומאלה ויאולנה הבצלי יחד וכתוש היטב

ועשי חמאה ושמן חזיר קשה הקבוצת ושים עליה ·· ולפעמים

בעת הצורך קשים עליה לבצל צואת אדם חמה ·· ועל הנחלת

הוא קארבון · ועל בלצונס נ״כ פרונה · קשה הקבוצת מחמון

ביצה ושמן וורד ומלח ושים עליו והכתוש פאיסקא בי אותה ;

והשימה עליו · כי בטבחה את המעורר בלצונס ··

Tribus vncta foris, antracem liberat horis ‡

ורל

ור״ל אמר קמשח ממנה המשרוטסי ר״ל הגחלת · מבחוץ ירפאנו
באלה אשר ·· ומשקה מין שלה ומימיה טובים מאד · נ״ר יסובחו
מי המרמורוס · ורצוני לפקוח המורסה עם הקלוס באלה
כדי להוציא המרס מהרה לחוץ · וגם מגיחי על המורסה קרנגול
חי ומשימו כי שמגבת הקרנגול עליה כי הוא מושך המרס לחוץ ··

R̶ radicis altee ʒ iiij radicum lilij ʒ ij · caricarum · n ·
· x · maluarum violarum ana m · j · buliant simul p
pistentur et cum butiro · asungia porci et oleo
camomile fiat emplastrum

Item vitellorum ovorum · n · ij · olej rosati · q · s · salis comunis
comunis parum misce et aplica et hoc fiat in principio

ואחר קבשנו בלי מלח · ואחר קשר עליו נ״ב מהקחבוסק ה
הקודם · ולבסוף קשר הסירוסו אשר קדם ספורו מדיאקילון
ומיצוסו אומידי וטריאינטינה · ואחר רפואים · יודו לה׳ חסדו
ונפלאותיו לבני אדם ··

לנגעי השוקים ··

קח צואת השור בצאקה בחומה הטבעי ושים עליהן ושב
על מטקו מעוטף חסך ד׳ או ה׳ שעות · ויגיעו ··
עוד לנגעי כאלה ולפשעולה · קח מין לאמטין ודבש ובשלם
עד שיהיה כשירופו עב ושים עליהן ·· עוד׳ קח פרחי סינאפיס
הוא חרדל ועשה מהם שמן · הוא טוב לחולי העצבים ולמי
ולאוספאסמו · ולאיפול הוא קאנסיר ··
א״מ יוסף הכהן · ישחר מבצלים ושומים וכרתי ומכל חד
ומלוח ומטוגן במרחשת ומיין חי ·· עוד׳ לנגעי רעים

כאלה

כאלה אולנגע החולי ערסתי יאות המשיחה הנקרא אונגואינטום
פינפילוגוס ממנו קשר עליהן בלי שום פחד ויגיע לחולה מרגוע
ולרופא כבוד ·· משיחה אחרת ונקראת אונגואינטום מג
מאשטיציס טוב קואר והוא סוד כי ינקה הנגעים הרעים
מאוכלים · ויסיר רוע איכותם הנסתר · וירפא נגעי האבר · ו
והרחם · ושאר המקומות הלחים ואין לו דומה · קח אונגואינטו
ראסינו ד' אוקי · אונגואינטו דאמאסינו ב' אוקי · כסף חי · ומאס
מאשטיקיס מכל א' אוקי פירוסי ליטארגיריאו מכל ו' דראמי
שמן מירטינו כמספיק יעשה מהם משיחה בצורה באופן
טוב · ומעט יגיע מרגוע לחולה · ואליך חן וכבוד יקץ ··
אונגואינטו דאמאסינו זה קואר · קח אונגואינטו ראסינו ג' אוקי
ורדיש מירטי א' דראמא ··

קואר אונגואינטו מאשטיציאנו

במקומו
סיטרינו

℞ suci plantaginis et melis ana buliant simul #
Item flos sinapis · q · s · fiat ex eis oleum #
Item unguenti ponfilogos ʒ ij utatur continue #
Item ℞ unguenti rasini ʒ iiij · unguenti damasceni
ʒ ij · mercurij masticis ana ʒ j ceruse litargirij
ana ʒ vj · olej mirtini · q · s · fiat unguentum in bona
forma in mortario et sit extensibile · et usui
reservetur #

citrini

ודע עוד כי דבש וורדיש מעורב עם מירה · ואלואי · ו
ושרקוקולה · מעורבים היטב · יבריאו כל נגע רע · ומנס
ראוי להקיצר ולהריקם ··

·℞ mirre · aloes · sarcocole · ana ʒ iij · melis rosati
· q · s · misce #

לטחורים ..

קח שומן תרנגולת ושומן חזיר נושן ודבש וקארדינילו · והוא
עפר שצובעין בו הכלתבר בבד ושעוה ועפר קרן
הצבי ושמן זית וערבם יחד ותשים תחבושת עליהן בבגד מבית
ומחוץ .. עוד קח זרע סומאק והדק לעפר · ורחץ הטחורים
ביין וזרה עליהן העפר .. אמ' יוסף הכהן · והמשיחה
הזאת טובה להם · קח דיאקוואילון לבן ואונגואינטו פופוליאון
א' אוקי' לאחד שמן ויאולאטו שמן שקדים מתוקי' שמן אניטו · א
איסופו אומידו מכל א' חצי אוקי' ערבם ועשה משיחה ומשחם
תמיד .. ואם תרצה מלאות דם · תשים עליהן העלוקות ..
ועוד ג' בצלים בעל לבן ועשה בו חפירה ומלאהו חמאה
ושומן חזיר ומוח עצם על הנחלים ואחר בשולה הכתוש היטב
ועשה תחבושת ותשים עליהן .. עוד הבשל האירוורקטילי
במים ויקבל עשנם תמיד .. וישמור החולה ממאכלים
חריפים ומלוחים ..

R asũgie galine et porci veteris · melis · pulvis qua
tingitur turcinũ et lingua ispana dicitur
cardenilliu ana ʒ j · cere · cornu cervi ana ʒ s ·
olei comunis · q · s · fiat unguẽtũ suponatur #
Itẽ · s · zumac ʒ j · fiat pulvis qua pulverizetur #
Itẽ diaqlon albi · unguenti populeonis ana ʒ j olei
violati olei amigdolarum · d · olei aneti · ysopi
humidi ana ʒ · s · fiat ũguẽtũ quo ũgatur #
Itẽ separum albarum · n · j · icavetur et repleatur butirro
et asungia porci et medul cruris vituli et
coquatur sup prunas · deĩde pistetur et fiat ẽplastrum #

ל״

לשחנק הרחם׳

קח ב׳ נותות קרנפלק ושרה בחומץ ושים בנחיריה ׃
אמ׳ יוסף הכהן· וטוב לעשן האשה בנחיריה· או
מכובה פירדיו או ממורט קרנפלק· או משער ראשה·
או בשער כושן· והיותר נכון לעשנה בזרע פאצסידאנו
הוא אירבאטור· או בקשקשת דג ונקראת אונגולה א
ארומאטיקה ר״ל צפורן מבושם· ונקראת ג״כ בלאקטי
בישאנסי׳ ׃ ושים כוס המציצה על טבורה ועל
ירכיה מצד פנים׳ ׃ והפירוש הזה טוב מאד לשים
על טבורה שלא בשעת העונה ׃ קח לאבדאנו א׳ אוקי׳
לבונה מאסטיסים מכל חצי אוקי׳ גאלבאנו· אישטוראסיס
קאלאמיטי ב׳ דראמ׳ לאחד· קולופוניא׳ (הוא זפת יוני) חצי
חצי אוקי׳ גאליאה מושקאטה א׳ דראמ׳· שעוה טרימינטינה
כאשר יספיק ועשה סירוטו· ק״ש׳ ממנו על בגד אריס׳
ושים על טבורה· גם טוב לשים באמצעיתו ב׳ גרעיני מושקו·
ואם יהיה יבש ק״ש׳ מעט שמן נארדינו· נקוט האי כללא
בידך לקרב אליה הריח הטוב ולקרב למטה והרע ומאוס
למעלה· כי האם׳ בוחרת בטוב ומתעבת הרע ׃

Itē radicū faucidani .n.i. Itē vngule aromatice
ʒj. siue blacti biscij ʒj. sufumigetur
Itē ℞ laudani ʒj turis masticis ana ʒ s. galbanj
storacis calamite ana ʒij colofonie ʒ s. galię
muscate ʒj cere terebētine ana q.s. fiat
cerotū secundū artē et si nescese fuerit
adatur pars olej nardini ut molificetur

לשקוי·

אם השקוי לחום בכבד יאכל העגלגל בכל יום ה׳
הנקובאש (הם גיולאש) ·· עוד עשה קחבושק
ושים על הכבד · משלאנטאגיני · ואסיטושה · וליאנטין ·
לא ידעתי מהו · ולפי דעתי הוא ג וחומץ · וקמח ג׳
שעורים · וישמר מהחמים ·· וימשח הכבד באונגואינטו
סאנדאלינו · ושמן וורדים · ומין העשבים הקרים כמו
מין ליאנטין · ויאכל דברים קרים בכח · כמו פורטולאקה
בחומץ ·· עוד קח מין ליאנטין ומלא ממנו קדרה
וקפסנה היטב בבגד קשור סביב ושים על האש
הנח עד יחסר חציו וממנו תתן לחולה בכל בוקר ··
עוד קח שורש קשואי החמור ובשלם ביין ותן לחולה ג׳
משבה קרה ·· עוד לו קח איסופו ובשלנו ביין
ותן למשוקה מקרה ·· עוד השקנו שמן העז ג׳
נקבה · והקיה שחורה · ובן מהכבשה שחורה ··) ·
עוד ישקה החולה בכל יום שתנו ··

אמ׳ יוסף הכהן · ולפי דעתי יותר טוב לתת לו שתן ה׳
הנער הבריא ·· והשקהו משקה סיקוריאה גלימילומי ·
ומשקה בישאנסיאיש · ומשקה אבשינתימי · ומשקה
איאוס~~מאו~~ · כלם או מקצתם ·· ואם קירא ג׳
מחומם קחנם עם משקה אינדיביאה כי הוא טוב
לסבה חמה · וקרה · דרך משל ·· משקה סיקוריאה
חצי אוקיאה · ומשקה אינדיביאה ג׳ אוקיאה · או ל
להפך ·· מי אינדיביאה מי אבשינטיאו ומי ~~איאוס~~
איאוס-מטוריאי · או מי איסקולופינדריאה · או מי ס׳
סיקוריאה ג׳ אוקי׳ בין הכל · וראה ועשה · ואחר קריקנו

Rc siv de
cicorea

יסקיר R sir de cicorea ℥i sir endiuie ℥s· aquarum absitii
scolopendriæ et endiuie ana ℥i·
להתיר Itē R plantaginis acetose ana m· i· farine ordej
℥iij· aceti· q· s· fiat emplastrum
Itē vnguenti sandalini ℥i· olej rosati ℥s· fiat vnguentum
Itē radicis cucumeris asinini buliat in vino
לסקיר Itē vnguenti artanite ℥iij vngatur venter
הרקה Itē decoctionis me^ne^ adendo foliculorum sene ℥s· q· s·
in qua disolue pulpę casię ℥v· diaca^nis^ ℥ij· dia=
feniconis ℥iij· sir rosati ·s· ℥ij· infunde prius
in decoctione ℥ij reubarbari secundum artem

לעצור השתן ולהתירו ··

קח דם העז · ודם השועל · ומשח מהם כל הערוה · ו
ויפותן האבן וישתין ·· עוד בשם מ׳ ריקארדו הרופא ·
שאם יקח דם נדות האשה יבש לעפר ויתננו לחולה שיפותנהו
בפליאה · אמ׳ יוסף הכהן וזה נר בעיני להיותו ארסי · לבן
בין קבין את אשר לפניך אם בעל נפש אתה ·· עוד יקח
יין הטרמנטינא בכל בוקר ויפותן הסלע וישתין החול ··
עוד למי שאינו יכול להשתין קח יין הטרמוריני ··
עוד קח זבל השור ועם דבש עשה כתבושת ושים על בטנו חם ··
עוד קח שורש צירבינה ובשלנה והשקנה עם יין לחולה וישתין ··
עוד ינוע פשפשים בשהם חיים כי יסירו כאב השדרה והכליות
וישקיהו ·· עוד קח אבלי אנשים ושחם לנריס ובשלם והשקם
עם יין לבלול וישקיהו ·· עוד קח לובן הנצוצי ויתננו לשבוע עם יין ··

אמ׳ יוסף הכהן · והנהוג לעשות ערוקף בשמן העקרבי׳ הפשוט
או המורכב · ולהשקותו גרעיני הנשפולי׳ כי אותם שהפרי
עושה גרעיניו מגריס · ולהשקותו ג״כ מי אלקיקינגי · והעוגות
הנעשים ממנו עם מי פוסקולי או עם יין ושוב ג״כ מי קליפות
הפולים ·· ושוב לעשות קתבלאסמא מפאריטאריאה וקרישוני
ושבת פינוקיו · ובשר ארנון השמן · ושמן העקרבי׳ ושמנו
חם על שרוקו · ומה לא יועילו לקרוא בגל שלמלאכת הכיד וק
וקשוי השפיונגה ושתה קרוש הסכר או קשי באמה נר
שעוה לפתוח :):

℞ sanguinis irci & vulpis ana vngatur pecten ++
Itē suci artemisie ℥ iij · capiat mane
Itē stercoris bouis et melis ana fiat emplastrum ++
Itē radicis berbene · m · j · pistetur et detur cū vino ++
Itē auelanarum · m · j · dentur cū vino
Itē olei scorpionū ℥ ij vngatur continue
Itē · s · mespilorum ℥ j · pistentur & dentur
Itē aque alchichengi et corticū fabarum ana ℥ ij ·
trociscorum alchichengi ℥ j · misce capiat cōtinue &
Itē paritarie cresonū feniculi ana · m · ij · carnis
cuniculi lib · j · vel plus cū adipe eius buliant et
cū oleo scorpionū fiat emlastrum adendo seminis
dauci m ij ++

נס׳ לעורר הקאווה קשוי בפי האמה כמה חיה ·· או שק קטן
מלא משמשים חיים כי כשיתנועעו יעוררו הקאווה ·· או שקי
פקילי כרכום ·· או ישב אצל כלי מלא מים שעושה טיף
טיף ונוזל טפה אחר טפה :

54

נה

למשתין במטה כשהוא ישן ··

עי׳ לזה בסף׳
מה׳ :

קח מקות כבשה שחורה ויבשנה ועשה ממנה אבק ותן
לשתות לחולה בלבנו ליין ·· או מקות העז השחורה
כלה ·· ואמר זה לא יועיל קם לו לשתות ג׳ לילות רצופות אבק
המעי׳ שנמצא בתוך דגי הנהרות שהוא מלא רוח קמ״ד · כ׳
כשון מבעבוע׳ עם יין וזה קנעשה בירידת הלבנה ··
אמ׳ יוסף הכהן · ושוב נ״ב שישמר מלשתות בלילה · ולא יאכל
דברים מגירים השתן כקשוא׳ ודלעת ואבטיחי׳ וכיוצא ·
וישמר מהמאכלי׳ המלוחים והחמים והחדים ויאכל מיני בשמים
כי הם מגירים ומוקחים · ויאכל החבושים והפירות · ושאר מיני
הפירות העוצרים ·· ויקח המשקי׳ העוצרי׳ כמו משקה מ
מירטינו ומשקה וורדים יבשים עם מי פורטולקה ואינדיביאה ·
וישקה מים מבושלים עם זרע סומאקו וקולאנדרי עם יין
אדום עפוץ · ומים שבבו בו האספרו טובה נ״ב ··

·℞· vesice pecudis nigre · n · j · puluerizetur et detur
cum vino / ℞ sic de capra nigra

זה יוכל להיות כי כל אבר מחזיק אבר דומה לו ;

Itē ℞ vesice inuentę ī ventre pisciū aquę dulcis
· n · iij · vel · iiij · puluerizentur & dentur in
tribus vicibus cum vino · et hoc fiat post
opositionem Lunę

Itē vtatur citonijs et pirris et fructibus stipticis
et frigidis · et caueat a calidis

משקים Itē sir mirtini ℥ j · sir de rosis sicis ℥ · s ·
aquarum portulace endiuie et acetose ומח״ר
ana ℥ j · misce ·

ואחר מוטב להריקו להקל מעליו חדות הלחות ״

R̸ pulpe casie ℥j · diafeniconis ℥iij · sir rosati · s · ℥j · cū decoctione tamaridorꝰ fiat potio הרקה
Itē · s · culiandri & zumac ana ℥ · s · ꝑ aqua cocta cum vino rubeo
Itē vtatur aqua calibata cū vino rubeo

לחזק הקשויים ולעורר תאותו ״

קח זרע לאורו וכרכם ויעשה מהם המוקים והמשיבים ״ ואכול זרע פשתן עם דבש ויחזקהו בפליאה ״ עוד יאכל מוחות הצפורים ובפרט אשר ישכנו ביין ״ עוד ׳ יאכל זרע פשתן ופלפל כתושים יחד ויחזקהו מאד ״ עוד קח תמר טבול בדם העטלף ושים מראשותי האשה ויעורר תאותה ויחממנה ״ עוד אם יאכלו האיש או האשה ביצי הפרדיג יעורר תאותם ״

אמ׳ יוסף הכהן ׳ ודע נאמנה כי לא תמצא דבר יותר טוב ל להם משמחה ומאכול בשר טוב ׳ ויין משובח ׳ וביצים ונביאות לחות ׳ ומאכל עפה עם גבינה ׳ ומיני קטניות כלם ׳ וכל הדברים המרבים החלב לנשים טוב לזה גם כי הם מ מרבים הזרע ״ והדיאהסאטיריאון טוב להם מאד כי הוא מעורר התאוה ׳ וממנו יקח משקל שתי דרכמות ״) ״ ״

55

נו

להחליש הקשויות ולבטל קשוין ··

קח חי' שולות ובשלם במין שלי ערבה לבנה ויתן לו לשתות
ולא יעבור כח לשכב עם הנשים כל ימיו ·· עו' קח
סיקוטה (והיא קרה מאד) וכתשנה ושים על האשכים · ולא
יקשוה קשוה ·· עו' קח חלבוני ביצים ושים בכלי וערבם
היטב ושב עליהם כי יקררו מאד ·· עו' קח [struck out] ושים
וישכנה עליו ולא יקשוה בהתקף עליו ·· עו' יאכל זרע
ליטוגאש הוא חורור · אומרים זה דבר נקל מאד ·· עו' קח
ערק העץ שנקרא בלעז סו' ושתה ממנה האבר · ושקה יו'
ממנה נ"כ ולא תקשוה ·· עו' קח זרע מאשירבילוריאה · ו'
ואכילנה ולא יקשוה לבך ··

אמ' יוסף הכהן · ומה נעים שיאכל קמעה וישקה קמעה ותי'
בשר ימיה ולא יהיה עומד ובטל אך בשעת אפו יאכל לחמו ו'
ולא יעבור כח וזה ברוק ומנוסה ·· עו' משח עץ הכליות עם
מוכגוויכטו נאלויגו ושים עליהם עם עוסרת מתוקב דק מאד ··

לחזוק האבר לשכב משגל או לשכב אחרת ··

קח דלעת יבשה ושרפנה ועשה ממנה עפר וזרה על האבר
ויתעבהו ויבריאהו ·· ואם יהיה נפוח · קח קשט יבש'
וקמח חטים ושמן זית ועשה קתבושת ·· עו' קח יין לאנטין
וחלב אתון ושו ובשל יחד לאט ותנהו לשתות לשתותו וירפא :

אמ' יוסף הכהן · והיותר ראוי שתהיה השתדלות אל ההנהגה מורד
הכבד אם קראה רבוי דם והוא בחור ודמוי · ויתן לו משקי'
מקררים כמשקה ויאולאטו ושל סוגוי עירי ושל אינדיביאה עם
מי סוגוי עירי ואינדיביאה · ואם יקח ד' או ה' אחר קריקנו עם

בשול קמומריני וקביזה · ודיאמרונים · ודיאפיניקון · ומשקה ר׳
ראשונו גלוטינו · ורמה ועשה בקבוניקו ··

·R· frustrū cucurbite sice aduratur et fiat puluis de quo pulueriza

Itē caricarum idest ficuū sicarum · et farine tritici ana ·m· ij · olej comunis vel rosati · q · s · fiat ēplastrum

Itē suci liantē lactis asine et capre ana buliat lento igne et da ī potu

Itē sir de fumo terre et de sucho ēdiuie ana ℥ vj · aquarum fumi terre et ēdiuie ana ℥ j · s · misce

Itē decoc^mis^ comunis medicine adedo ℥ j · tamaridorum · q · s · ī q^a^ disolue pulpe casie ℥ vj · diaprunis nō solutiuj diafe^mis^ ana ℥ iij sir rosati · s · ℥ j fiat potio

יקחנה בבקר ועשה חוקן לפניה ולאחריה ··
ע״א קח תנו בו בשול מלוה · וו · וולשה · ופלאסטאני · ווורדים
ופינטאפילון · פנוסים בוס · וזרה עליו קמח פוליו ··) ··

מעקיל׳

הדקה

לנפח באשכים ולבמב ··

קח קמח פולין ושמן שאנבעני ושמן וורד ועשה קתבושת ושים עליהם ··
אמ׳ יוסף הכהן · ומה טוב כי תוסיף מעט דבש וזרע כמון
מאובק ·· עוד קח זרע השאנבוני ועליו ועשה כמין קתבושת
ושים עליהם ·· עוד קח זבל יונים וזבל הכלב והעזים וערבם
עם שמן ושמן שאנבוני · ומועיל קמח יקוש הנפח · וירפא בה׳:
ע״א עשה קתבושת מזבל העזים והשאר בקר ושים על הנפח ··
ע״א קח ביטוניקה ועשה ממנה קתבושת עם יין ושים עליהם ··

ולפטרו׳

·R· farine

ולספונגיאש הצריך להקיזו מוורד הכבד · ולתת לו מעקים מקררים·
ומבשלים · ולהריקו ··

·R· farine fabarum ℥iiij · suci sambuci olej rosati ana
·q·s· buliant simul et fiat emplastrum adendo melis
℥j ·s· cimini pulverizati ℥ij · aplicetur mebro dolenti ++

Item ·s· sanbuci et foliorum eius ana m·ij· fiat emplastrum ++

Item fimi columbinj stercoris canum & capre ana m·j·
olej comunis vel rosati sucj sambucj ana fiat
linimentum de quo ungatur

Item stercoris caprarum m·iij· butirri ·q·s· fiat emplastrum

Item betonice ·m·iij· pistetur & cum vino fiat emplastrum ++

מעקים ·R· sir de sucho endivie ℥j · sir de fumo terre ℥·s· aqua
fumi terre et endivie ana ℥j·s· ∥ יקח מהם ג׳ אונ׳ אחר הריק׳

הריקה ·R· pulpe casie ℥vj diaprunis non ·s· ℥ij·s· electuarij
rosati ·m· ℥iij · sir rosati ·s· ℥j fiat potio
יקחנה בבקר ועשה חוקן לפניה ולאחריה ··

למורסה או סקירוס ברחם באופן שלא תתעבר ··

קח בצל לליאו ותבחנה בשמן ותשימה תוך סמרטוט קחה
הנחלים · ותשרגאופה תשימה בפי רחמה · ותשבנה
ותנקנה מהלחות הרעות באופן שתתעבר ·· עו׳ בצל מעלנה
ותמוליטה באיש ומבשלים קחן פי רחמה ותרככנה ותנקנה ··
עו׳ אחר עבור ימי נדותה · יקח שומן אווז · ומין כרתי הם פורי ·
וערבם יחד ותשים בפי רחמה · ותתעבר ·· עוד קח מ
מררה ב׳ דרהמי שמן זית כאשר יספיק · ותבשימוהו א׳ אז

ונדה ומשע כרכום ובצלר ביין ושתנו הרחק האשה רחמה ..
אמ׳ יוסף הכהן. ולפעמים קשרך בחולי בזה להקיזה מהספינה
מהשוק היותר מיד פעמים. אך בעשותה קודם חוקן אחד ..
וכן בבל הקזה .. ותקח לה משקה כמו משקה ארטמיסיאה
א׳ אוק׳ משקה אנדיביאה חצי אוק׳. מי ארטימיסיאה ואינדיביאה
א׳ אוק׳ ותתן לאחת. ומהם קח ד׳ או ה׳ אחר קריקה ותעשה ח
חוקן לפניה ולאחריה. ומה טוב קסדר אזה מרקחת נכון כדיאורדון
מס אן תמול וקיבת הארנבת. ורחה ושבש. ויכול לקח עליה
לפעמים ב׳ דרהמי טריפירה ומגניא עם מרק או עם יין .. / ..

R. Ceparum lilij n. j. ungatur oleo comuni et inuoluatur in
pecia madefacta et dequoquatur sub prunis et aplicetur //
Item maluarum violarum ana m. ij fiat decoctio de qua fomentetur //
Item asungie ansaris et suci porrorum ana misce
Item mirre ʒ ij olej comunis q. s. absintij m. j croci ʒ s.
buliant in vino de quo ablue
R. Sir de artamisia ʒ j sir endiuie ʒ s. aquarum arte= יוקייס
misie ʒ ij aque endiuie ʒ j misce
Item decoctionis medicine adendo artemisie sauine ana הרקה
m. ij q. s. in qua disolue pro casie ʒ vj trifere magne
ʒ ij diafeniconis ʒ iij sir de artamisia ʒ j fiat potio //
Item specierum diarodon abatis ʒ iij rasure eburis margaritarum יורקתא
fraugmentorum ana ʒ j coaguli leporis ʒ ij zucari
q. s. fiat confectio in morselis cum aqua artemisie
קח מהם בוקר וערב ב׳ שעות קודם האוכל ..

57

נח

עי׳ לזה בעד קב׳

להוציא קוץ מהבשר או מסמר ..

תם שחנו עם שומן הארנבת במקום שהקוץ שם ויוציאנו :
עוד מנוסה להוציא הקוצים מהבשר שים עליו צואת
אווז : ולהוציא חתיכת עץ לשתות יין מארקורילה · ושים מונה כתוש על המכה :
עוד להוציא לחוץ החצים ושברי העצמות והזכוכית · שים עשב
נקרא סיכמינלה כתוש על החבורה ויוציאם מיד · ולזה הניד הפילי:

להניר הנדוק ..

תן לה לשתות יין שנתבשל בו אזוב / הוא אוריגאנו / ~~ומהאזוב~~
ומהאזוב עשה ושים בפי רחמה מעושן בסמרטוט
כשיעור אצבע ארוך .. עוד קח מוך הוא קוטון טבול בטרימינטינה
ושים בפי רחמה .. עוד קח שמרי שמן זית ושים בה׳ ויניר נדוקה :
עוד בשל פוליאו ובלוטין פולינאוס ביין ותן לה לשתות ..
עוד קח ארטמיסיאה וכתוש ושים בפי רחמה כאשר עשית מ
מהאזוב .. וכן תעשה מהפוליאו המבושל .. עוד קח
מאלוה והנקנה · אחר הכתוש שומים ותמחה בשמן ותעשה
השורש · ושים בפי רחמה ..
אמר יוסף הכהן · ומה נעשה בי תקח לה ג׳ דראמי או יותר מ
מאנטידוטוס מיטרידאטי עם בשול שורש פינוקולי ושורש
אפיאו ושורש פטרוסילינו ורעוניר אדומי · וכן תעשה
ג׳ או ד׳ פעמים .. ותחסף שוקיה מלמעלה למטה והירכים
ושים כוסות המציצה על ירכיה בלי שריטה · והקיזנה מ
מוורד רגלה הימני מצד פנים או מצניהם וכך פעמים ..
עוד תקח לה משקה הברשו׳ וע׳ ביזאנסיאיש עם מילופולי ו
ופינוקולי ואינדיביאה וקאפילי ויניריש .. ואם תרצה להריק
הריקנה עם ד׳ דראמי קאסיאה ובשול הברש׳ וג׳ דראמי דיאפיניקון
וג׳ דראמי מנטידוטו׳ מיטריאדטי ..

Rovigani

R̷ oregani · m · j · buliat ī vino albo & bibat

Itē oregani cocti pulegij artemisie ana · m · j · trifere magnē ʒ j · antidoti emagogi ʒ iij · misce et fiat masa de qua fiat pessariū inuoluatur ī tela · et fiat in forma digiti deinde vngatur oleo nardino & suponatur

Itē antidoti emagogi ʒ iij disoluatur cū decoctione radicū feniculi · apij · petrosilij · et cicerorum rubeorum et detur bis vel ter vel quater

Itē fiat flobotomia de vena safena dextre partis ab īntra הקזה

Itē sir de radicibus sir de bisantijs ana ʒ vj aq̄ua lupulorum feniculi & endiuie ana ʒ j misce משקים

לעצור הנדה הנדות

קח זבל עזים וראשי כרתי ופקס יחד ושים בפי רחמה קוץ שלה
ועשה כמשבע ארוך · ויעצור ·· עוד קח עלי אילן סנך
פו · ועלי רובריו/ ובלטין קווירסוס/ ועלי סאמבוקו · ועל גפנים ו
ועלי לנוורו · ובשלם ועשה מרחץ ·· ותכנס האשה בתוכו ויעצור ··
עוד קח קרן צבי ומאסטיסיש · ולבונה · וחלב כליות הכבש ושמן ועשה
מהם משיחה ·· ומשנה קמח בטנה וטבורה ·· עוד הקזה א
אבן הקורמלו עם מרק ·· ויקשור ממאכלי חמים וחדים ··
אמר יוסף הכהן · ואין לנו לעצור הנדה כזאת כי אם אחר הקזה
מוורד הכבד מזרועה הימני כדי להריק רבוי הדם ולמשוך להפך
הדם · ואחר כך תלי' עליה משקים כמשקה וורדי' ומי הדס ואינדיויאה
עם מי פורטולאקה בוגלוסה ואינדיביאה · ואחר ההרקה כדי
להקל מעליה חדות הליחות · ובעת הדחק הכל לכל מראה ש ·

ע״ט

עיני הרופא · ואז תוכל לקח לה איזה מרקחת עד עונת מקרה ·
ועונת טירה סיגילאטה ודברים אחרים עוצרים · ותמשח הטבור
במשחת אונגואינטו קומיטיסי · ונקרא כן לפי שנעשה בחולי שריך אחת ·

℞ stercoris caprarum et capitum porrorum ana pistentur
et incorporentur et fiant pesaria

Item foliorum arboris dicti vulgariter fo. foliorum quercj
foliorum sambucj · et vitis et lauri ana m. iij · buliant
simul et fiat balneum

משיחה Item cornu ceruj masticis turis ana ℥ j · sepi renum castrati
olej ana fiat vnguentum

Item vtatur corallo rubeo cum brodio

משקין Item sir rosati ℥ j sir endiuie ℥ s · aquarum portulace
et endiuie ana ℥ j · s · קח ממשו׳ ד׳ואה

הרקה Item pulpe casie ℥ vj · diaprunis non · s · ℥ iij diafeniconis
℥ iij · cum decoctione tamarindorum fiat potio
יקחנה בבקר ועשה חוקן לפעה ולאחריה ··

מרקחת Item sp^e triasandalorum ℥ ij trociscorum de carabe et
tro^e de terra sigelata ana ℥ j zucari · q · s ·
fiat confectio in morselis cum aqua portulace

משיחה Item vnguenti comitise ℥ j · pro renibus

עיין לה״ בצל
יט׳ ׃

לקדחת רביעית׃

קח אריסטולוגיאה עגולה והדק לעפר וממנו יקח עם יין ה׳ פ׳
פעמי׳ בבוקר חצי דרמא בכל פעם ׃׃ ועוד קח ה׳
חרדל ומעשי׳ בד בבד וקלוסט׳ עם דבש ויקח ממנו ב׳ שעו׳
קודם הצינה ׃׃

אמ׳ יוסף הכהן ׃ וראוי להקדים המבשלים כמו משקה ביזאנטינאיס
ומשקה סיקוריאה ו׳ דרמא׳ לאחד עם מי למפולורוש אישקולופינדריאו
ואינדיביאו׳ א׳ אוקי׳ לאחד ואחר הבשול הריק ׃׃ ועשה לו ה׳
חוקניס קודם מדבש וורדים ושמן ויאולאשו ג׳ אוקי׳ לאחד ׃
ויין סינרי גאליני ׃ ומפוקאמר א׳ אוקי׳ לאחד ׃׃ והילך תהרקה ׃
קאסיאה ו׳ דרמא׳ קונפיקסיאו אמייק דיאסיניקוניס ג׳ דראמאש
לאחד עם הבשול הנזכר ותוסיף פוליפודיאו חצי אוקיאה ׃ לא
למפיס לאגולי׳ ג׳ דרמא׳ ׃ עשה הרקה יקחנה בבוקר ׃׃
ובסגולה שמעתי אומ׳ קלה העשב הנקרא לאפירש בספורת
בקוארו בלתי ידיעתו וישאנו ד׳ ימים ויתרפא אם ירצה הא׳ל ׃׃
עוד קח לו ה׳ או ז׳ פספסים הם פיניאיס ביין אדום ויקיא ׃
וישאר נקיא בע״ה ׃׃) ׃׃

ולקור הבא קודם הצינה קח טריאקה והלחון ביצה וערבם
ומשח שדרתו והחוליות והכתפים נגד חום השמש או האור ׃׃
עוד קח ׃ פירסיקאריאה ומעט שאור ׃ ושמן אבטינקינאו ועשה
קתבושת לכפות רגליו שעה אחד קודם הצינה ׃ גם תוסיף שמן
וורדים ׃׃ וראוי לפעמי׳ להקיז מוורד הכבד ׃ ואחר ימים ה׳
מוורד הטחול הנק׳ שאלוטילה מידו השמאלית או לפחות מוורד הכבד
מהזרוע השמאלי ׃ וישמר מהמאכלי׳ המלוחי׳ ומחזיר ומארנבת ו׳
ושור זקן ׃ ומלפפון וקטנית וכרוב ׃ ומיין אדום ׃ וישקה מי בצ׳
בשול שורש פינוקי ודעגוני׳ אדומי׳ ׃ עם יין לבן ׃׃ Ri: aristolögie

℞ aristologie rotunde puluerizate ʒ s. cũ vino
Itẽ sinapis. anisi ana misce cũ mele et da
משקי׳ Itẽ sir de bisantijs sir de cicorea gulielmi ana ʒ vj aq[ua]
lupulorum scolopendrie & feniculi ana ℥ j misce
חוקן Itẽ melis ro[sa]ti olej vio[la]ti ana ʒ iij vere zucari ana ℥ j. fiat clistere
הרקה Itẽ decoc[tio]nis .m.. q.s. adendo polipodij ʒ s. lapis lazuli ʒ iij
ĩ qua disolue. p. casie ʒ vj. confectionis amec et dia=
feniconis ana ʒ iij fiat potio capiat mane
Itẽ triace ℥ j vitelorum ouorum. n. j. miscẽ
תחבושת Itẽ persicarie. fermenti. olej absintij ana fiat ẽplastrum
p[ro] plantis pedum

לקושי הטחול

קח קליפת העץ שנק׳ פראשינו ובשלהו ביין והשקהו לחולה
בתענית .. ואחר שישקה מזה היין ג׳ ימים. קח משחת הטחול
והוא מצוי בשאל ער אונגואינטו דיאלטיאה ושמן לאורינו עוד
ג׳ ימים אחרים .. אחר תשים עליו תחבושת מזבל העזים ו
וחומץ חזק וחדשהו בכל יום .. והקיזהו מידו השמאלית מהוריד
הנק׳ שאלואטילה והוא בין הקמיצה והזרת. ובלטין בין המאגולאריס
רצוני האצבע שמשימים בו הטבעת. והאולטימו רצוני היותר קטן ..
עוד השקהו מין הבוגלוסה .. עו׳ בשל שורש שאמבוקו ושאוקו
בזול קרחץ על מקום הטחול .. עו׳ השקהו שקנו ויבריא בה׳ ..
ויסור מהמאכלים עוקצים ..)..

אמ׳ יוסף הכהן . והראוי להשקותו משקה סיקוריאה ומי הגרסינ
ומשקה בישאנסיאיש או משקה מין אישקולופינדריאה . עכ״ל.

פיצֵבק · הוא מירבה דורמטה · ומי מיסקולוסינדריאה ומיסיקוריאה :
ועו' קשיר על הטחול מימפלמטרו די מילוטו עם סירוטו א'
מיגופו אומידו דיסקריפטו סילאגריאי · וכן הנעשה · ומ־
ואחר הריקנו ״ / ״

℞ Corticis frasini · m · ij · buliant ī vino utatur mane
ieiuno stomacho p spaciū septē dierum
Itē unguenti altee et olei laurini ana ʒ j
Itē fiat ēplastrum de stercore caprino et aceto
Itē radicis sambuci · m · iij · buliant ī aqua de qua
fiat fomentatio cū pecijs arbasij
Itē sir de cicorea · q · sir de radicibus & sir de bisantijs — מישקיטי
ana ʒ · s · aquarum scolopedrie citrac & cicoree ana ʒ j ·
Itē ℞ decoctionis me^m adendo polipodij quercini · folicu= — ההרקה
lorum sene ana ʒ · s · q · s · ī qua infunde reubarbari
boni ʒ ij · spice nardi ℈ j et post horas · x · fiat
expresio in qua disolue · p · casie ʒ v · confectionis
amec ʒ iij electuarij rosati mesue ʒ iij sir rosati · s ·
ʒ ij · fiat potio capiat mane ואחר כך לפניו ולאחריו
Itē emplastri de meliloto ʒ j · ysopi humidi · d · filagrij ·
ʒ j misce

לעקר הבירוקי ה״ס סג׳ בלט״ — שולחה בגל סה :
רחוץ אותם במים שנתבשל בהם עפרית : או שים
גם עליהם הלטה : או רחצם בדם סוס חם :
או רחצם בשתן כלב : //

לדמע העינים ולהאיר הראות׃

לדמע העין קח יין רוטה ז׳ אוקי׳ דבש א׳ אוקי׳ ו׳
וערבם יחד ושימנו קצת בעין׃
ללבן בעין קח יין סילידוניאה ויין רוטה וורק דג הנקרא
אנגילה וערבם יחד ושים בעין׃
עוד לדמע העין׳ קח טוטיאה פריפאראטה ד׳ק׳ ותקוקנת ושים
במי וורדים עד שיהיו עכורים ושים בעין׃
עוד קח לבונה׳ מאסטיסים׳ ומסים והוא קליפת אגוז — מ׳
מוסקאטה׳ גארי׳אופילו׳ קמון הוא קאנילה׳ בד בבד׳ יין
גאליטרים (והיא עשב ופרח שלה קבלק׳) ועשוי כעין קרינגל׳
ותלמוני בשים׳ ערבם יחד ועשה אופיטימה כעין קח
המבושת על מצחו׃ וזה אופן תקון ה

תקון הטוטיאה

הטוטיאה הקרנה במי וורדים ולפעמים גם כן בשתן קטן׳
אחר הקיימנה על כלי חרס מלובן באור עד יבושת המים ועד
התלבנה ושוב הקרנה והשוב ללבנה וכן תעשה ט׳ פעמים
או יותר׃ אחר כך תקח אלכוהו׳ (ולא ידעתי מהו) ומסוקר
קאנדידו בד בבד וערבם יחד מאובקים היטב ותנם ב׳
בתשמרת ושוה האבק או הכחול ישים הדומע בעיניו ע׳
ערב ובוקר׃ ומה נעים כי תערב עמהם זבל צרן
ירוק הולך על ארבע שנקרא לאגארטו בספרד ובאיטאליאה
לאשירטו וערב יחד ויאיר הראות׃
אמ׳ יוסף הכהן׳ והדריך בישאר מבעלים ושמים וכרתי ויין
חי ומעט קטניק׳ ודברים מלוחים׳ ויקח לפעמים א׳ דראמ׳
מג׳ירי׳ אבריאי׳ או פילולי׳ קוסיאי׳ ופילולי׳ לוסים׳ להריק
הראש ולהאיר הראות׃ ויקח קודם דבש וורדים א׳ אוקי׳
ותבי מיפיניקולי מי בירבינה ומי איאופראזיאה א׳ אוקי׳ לאחת׃

R

℞ suci rute ℥ iij melis ℥ j tutie preparate ʒ s · misce fiat colirium :
Item suci cilidonie et rute felis anguille ana
Item tutie preparate ℥ ij aque rosarum ℥ iij
Item turis · masticis · macis · gariofilorum cinamomi · ana ʒ s ·
suci galitrici · albuminum ouorum ana · q · s · fiat epitima fronti :
Item tutie preparate zucari candidi et steroris lacerti
ana fiat puluis subtiliter pulueri zati et reseruetur ‡
Item melis ro^ti ℥ j · sir de sticados ʒ s · aquarum feniculi ממשקים
berbene et eufragie ana ℥ j misce ‡ יקח מהם ד׳ או ה׳
Item pilularum lucis pilularum aurearum ana ʒ ij cum mele גרגרים
rosato fiant pilule · s · vel
יקחם בלכתו לישן ב׳ שעות אחר האוכל · ועשה חוקן ביום הקודם
וביום המאוחר ׃
℞ melis ro^ti olej vi^ti ana ℥ iij yere · p · q · et zucari ana ℥ j fiat clis^m ‡ חוקן

עוד לנקות העין ולהאיר הראות ׃

קח זרע פינוקי · ופינוקילה (לא ידעתי מה היא) וסוקארו ק׳
קאנדידו · מאובקים יחד · ונשים ביין לבן לאויר השולם ג׳
לילות · ובכל לילה ישים בקובו ג׳ על רושה · ובהתקשינו לאויר ·
ובבוקר יקח נער אחד או אשה טרם אכלה · בפיה מעט פינוקי
ולוזים · וילעוס היטב וילחוך עיניו בכל בוקר ואחר ירחיבם ב׳
באוקו יין · ואחר ישים בקובם מהכחול הנז׳ וינקה ויאיר ה
הראות ׃ עוד לכל חולי בעין ישים בקובם מי סילידוניאה ·
ומי פינוקי ומי גאליטריקו אחרי במי פינוקי · או מיץ של גאליטריקו ·
ושים בעין · ובחנו בעין איזה שוק אתעבור לבקהלה · וקראה יבולקי ׃

ומי ורדים ׃
עוד קח זרע
גאליטריקו
ארוי וכו׳

℞ s · feniculi

R/ s. feniculi zucari candidi ana ℥ iij infunde i(n) vino albo et fiat ut supra infundendo omni sero folias tres rute

Item aquarum cilidonie feniculi galitrici et rosarum ana

Item s. galitrici ℥ iij infunde i(n) aqua feniculi aut i(n) sucho dicti galitrici et servetur

למקשה לילד ׃

תן לה לשתות הביטוניקה והבירבינה ביין לבן ותילד בה״ ׃
עו׳ קח ג׳ קאנירי יבשים ושנכם בשמן והנכם אליה לאכול ׃
אמ׳ יוסף הכהן ׃ וטוב נ״ב להת׳ אליהן ב׳ דרמא׳ ארמוניאקו עם ב׳
בשול רוביאה טינטורום ׃ ושבינה ׃ וארטימיסיאה ׃ ויין ברקי ׃ ויש
נותנים נ״ב עם זה הבשול ב׳ דרמא׳ בוראינה וג׳ דרמא׳ אנטידוטו
אימאנג׳ ׃ עו׳ עשה פתילה כאצבע מטריפירה מאגניא ׃ ו
ואריסטולוג׳אה רוטונדה ׃ ומשחנה עם מרת השור ויין רוטה ושים
עליה עפר אליבור שחור ׃ וקולוקווינטידה ׃ וקרמוסים ׃ ואבסינטיאו
ופין גריקו ושאוינה ׃ מעורבים יחד ׃ ושים בפי רחמה ׃
עו׳ קח אריסטולוג׳אה ארוכה ׃ ועגולה ׃ שאבינה ׃ נאסטורסיאו ׃ בר
בבר כתוש יחד וערבם עם מרת שור ועשה פתילה כאצבע ושים
בפי רחמה ׃ עוד קח אופופונאקו ׃ מרת שור מכא׳ ב׳ דרא׳
קאסטוריאו א׳ דרא׳ ׃ ותנם אליה לשתות עם הבשול הנז׳ ׃
ודע כי דברים אלו יעזרו הלידה ׃ ויגרו הנדות ׃ ויפילו ׃
עו׳ קשור בירך היולדת אבן הנשר והוא אבן חלול ובתוכו אבן אחר ׃
עו׳ קשור אבן הקלאמיטה והיא מושכת הברזל ׃
עו׳ קשור עשב האגרימוניאה עם כל שרשה השורש למעלה ׃

ואחרי לדקה הפירוש מיד ·· ולהיות כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ·
ואנחנו נלך בשם אלהינו לעולם ועד · כאמור מזמור יענך ה׳ וכו׳ ·
ביום צרה ·· //

℞: betonice et berbene ana · m · j · dentur cū vino
Itē caricarum · n · iij · frixentur ī oleo et dentur
Itē armoniaci ʒ ij decoctionis rubee tintorum sauine · artemisie aristologie longe et rotunde suci porrorum ana ʒ iij detur ī potū
Itē trifere magne ʒ j aristologie rotūde · q · s · fiat pesariū · deinde vngatur cū fele bouis et pulverizetur de puluere infrascripto ℞ eleboris nigri · coloquintide lupinorum absintij · fueni greci sauine · ana fiat puluis ··
Itē aristologie longe et rotunde · sauine nasturtij ana · q · s · pistentur et cū felle bouis fiat masa de qua fiat pesariū ·· רל מקלה :
Itē opoponaci felis bouis ana ʒ ij · castorej ʒ j detur cū decoctione predicta

לכתוב השם ולהוציא הקליפה אמן ·
קח על זית ובצלים בין לבן עד ישוב לתחתית · ויסנה הנכתב מלא לוגמיו מן היין חם ויגמע מעט ו ואילך הרבה פעמים · ואם ישליך את צבעין בכלי מלוטש
ירצה שם הקליפה ·· //

עולה בגמ׳ · י׳ · ת׳ · וקא׳ :

4°

לחזק השיניים ··

קח מלח ועשב פינפינילה · ואלואי · ואלומי · ועשה מהם ע'
עפר דק · ושים עליהם ועל הלסתות ··

ולהלבין השנים · קח עלי רושמרין הוא רוזמרינו והדק לעפר
וקחסך ממנו השנים ··

אמ' יוסף הכהן · ועלי האגוז והקליפה הירוקה אשר עליהן בהיותן ל'
לחות ילבינם מאד כי תחכך ממנה ·· וכן יעשה ה'
הפחם אם תחכך ממנו ·· והמלח נ"כ ·· ועפר דם התנין מ'
מושם על הלסתות בשרשי השנים עם מעט נייר לח מושם ע'
עליהן יחזקם ·· עוד קח אגוזי סיפריסו ועליו ועלי הדס ו'
ועליו · ובאלאושטיאי · וקליפות רימוני · ועץ אוליבאשטרו · ועלי
זית · ובשלם ביין אדום ויחזיק ממנו בפיו פעם אחר פעם ויחזיקם ··

℞ salis comunis · pinpinde · aloes · aluminis · ana fiat puluis :
Itē foliorum roris marinj · m · iij · fiat puluis
Itē foliorum nucis · et corticū steriorum ipsius · fuctis recentis ·
· q · s · de quibus fricentur
Itē sanguinis draconis ʒ iiij puluerizа super radices
dentiū et superpone petiam papiri madefactam
Itē nucum cupresj · n · iiij · foliorum eius · m · ij · mirtilorum et
foliorum eius ana · m · j · balaustiarum corticū granatorum
ana · m · ij · oliuastri foliorum oliuē ana · m · j · aluminis
roce ʒ iij · buliat ī vino rubeo de quo ablue sero et mane :

עוד לחזקם קח עץ נקר' בוסו חתוך חתיכות דקות ובשלם בקדרה
חדשה היטב ויחזיק ממנו בפיו ותכף יחזיקם : ··

לורקיקת ד״ש ..

למוציא דם מפיו ונק׳ אימופטואיקה פאשיאו בלע״ז
הקץ לו לשקותה ביטוניקה עם חלב עזים ..

א״מ יוסף הכהן · הלא דבר קטן הוא זה אמנם לאיש אשר כזה ראוי
להקיזו מוורד הכבד היותו פעמים שלש מעט בכל פעם כדי למשוך
להפך · וישמר ממלוחים וחדים · וחמוצים · ומרים · כי כל אלו יעוררו
שעול · והשעול פורח .. והנה לו המשקים העוצרים כמו מי רוסאטו ומי
מורדי ובשים · ומי מירטינו · עם מי פורטולאקה · ופלאנטאג׳ני · ו
ושים בקובו מעט בולו ארמינו · גם יקח פעמים רבות ביום ובלילה
סוקארו רוסאטו עם בולו ארמינו · וטיט חתום · ושאנדראקה · ו
וטרושישי די קאראבי · וטרושישי מטירה שיג׳לאטה .. וישקה
מים שכבו בו האסארו · ועוד יקבלו בגרעין סומאקי · וגרעין פלא
פלאנטאג׳ני קלוי מעט · ויאכל מאכלים קרים · וקבוצת ורגלי ה
העגלים · וערשים ואורז · ודוחן · ושעורים בקושי עם מרק הבשר:

℞ betonice pulverizate ʒij detur cum lacte caprarum pluries:
Item sir rosati de rosis sicis · sir mirtini ana ʒvj · aquarum
portulace et plantaginis ana ʒj·s· boli armenj ℈j:
Item zucari rosatj ʒiij boli armeni · sandarace trocisci
de Karabe ana ʒ·s· sir mirtini ·q·s· fiat mestura
vtatur continue ולפעמים יוסיף
sanguinis draconis · & trocisci de terra sigelata ana ℈j:
Item ·s· zumac ·s· plantaginis turefacte ana ʒj · p aqua
cocta et fiat ex aqua calibata

ולפעמים הקץ לו מורקחת שורש אלטיאה הנז׳ בפרק שעול · להשקיט
השעול ולהקל מעליו · ויוסיף בו בולו ארמינו ר׳
רחוץ במי וורדים ..

המשקים יקח
בקר וערב

עוד למוציא
דם מפיו

עד לשוניא דם ותפו ··

אמ עד יוסף הכהן · וז שעושים מים מותפי באלמביקו מזבל
החמור · וקאודה איקווינה היא קונשולידה · ופלאנטאג׳ני ·
ועלי ישיוו לבונה מאשטיכיש · סאנדראקה היא וירניסי · ובולו
ארמינו · ודם התנין · ופיגנאש קטנות להיותם עופרות ·· ונודרים
לעשות עמה פלאות ולרפאות · לחשוך לבות האנשים וכספם ·
והעלים הטוב בעניין ועשה כי הוא מתיק ומחיה מוריד שאול ויעל ·
והוא מפלא בעיני ההמוניים המשקבלים מדבריהם לסוד גדול ·
ומוכרים אותה בדמים יקרים · והכל לפי רוב ערמות המתיק

חיים ריבוני הרופא בעניין ··

ומה נשאר בתניהם דם נקפה קן להם אידרומיל פיקטוראל ·
פעם אחר פעם כי זה ינקה החזה ונעשה ממים ודבש וגיגול ·
וקאני ושתוקי ולקווירימיאה וקאפיל ויניריש · ושעורים ויקח
כף אחת בכל פעם ··

Rx: Stercoris asini quantũ vis · Caude equine · planta=
-ginis foliorũ quercj ana · m · iiij · turis · masticis ·
sandaracce · boli armeni · tere sigelate · sanguinis
draconis ana ℥ ij · pinearum viridiũ · n · vj · vel · viij ·
destilentur omnia ĩ elambico et aqua reseruetur ·
et melius erit ĩ bocia vitrj de qua capiat ~
ויקח מ׳ אוק׳ בכל פעם ~ ימכרוה דבנ׳ מ׳ל ה׳ זהב

האוקיאה ··

Itẽ idromelis pectoralis ℥ iiij vtatur Cocleario vno
singula vicẽ ~ // ·· // ·· // ·· // ·· // ·

לא״שקוא״ינסי״א והי״א מורסא בגרון ׃׃

ראוי שתקיזנו קיפאלה מצד אחד או משתי ידיו ׃ ועשה לו
גרגריזמו מבשול עדשים ושעורים ׃ אחר תקיזנו
מוורד אשר תחת הלשון ׃׃ אחר תשקנו מיץ האבסינטיאו
פעמים חדא כי הוא פותח המורסה ׃׃ ענ׳ קח שורש ליליאו
וקאריקי יבשים ועשה מהם תחבושת עם חלב חזירה ׃ ושים
על גרונו ויבשל המורסה ויפתחנה ׃׃ ענ׳ עשה תחבושת
מבשול הס׳ לימאקיאי ויבשלנה ׃׃ ענ׳ עשה גרגריזמו
מאיסופו מבושל בחומץ ויבשלנה ׃׃ ושים כוס המציצה
בקדקוד אחר הרגלתו ׃׃

℞ lentium et ordei aque m. j. buliant in aqua pro gargarismate
Item suci absintij ʒ ij vel iij detur in potu
Item radicis lilij et caricarum aque ʒ iij buliat q. s. et
cum lacte porce siue scrofe fiat emplastrum
Item fiat emplastrum de limacijs
Item gargarizetur cum aceto decocto cum Isopo
aposita ventosa in occiputio

משיחה למוכה שחין ׃׃ ענ׳ לזה בשע׳ קמ׳.

קח כסף חי א׳ דראמה ׃ גפרית ב׳ דראמי׳ מלח ד׳ דראמאש ׃
שומן חזיר א׳ אוקי׳ ויעורבו היטב במדוכה ׃ וימשחו קמצת
כפות ידיו ורגליו ׃ ויזיע דרך השתן ׃ ענ׳ תשקנו גפרית ט׳ ומים
רטוטי׳ בבקר קודם ביצה ׃׃
אמ׳ יוסף הכהן ׃ הילך משיחות אחרות טובות ׃׃ קח עופרת
שרוף עם גפרית ב׳ אוקי׳ אנטימוני׳ א׳ אוקי׳ חמאה

טריבינטינה

טריבינטינה מכ״א ג׳ אוקי׳ שמן ורד מיץ פומי טירי מכ״א ב׳
כאשר יספיק ועשה משיחה וימשח מקום השחין ·· חק
עד אחרת יותר נקלה ··
קח ליטארגיריאו זהבי · סירוסה · מלח מכ״א חצי אוקי׳ ·
חמאה שמן ורד מכ״א א׳ אוקי׳ וחצי · מיץ לימונש מעט ועשה
משיחה ·· ואני מוסיף לפעמי׳ מעט שרש אירבאמור הוא פ׳
סאבסידאני ·· ויסור מהמלוחי׳ ומיין חי ומבשמים ··
ועוד נכון לפעמי׳ להקיזו · ולהשקותו מי פומי טירי ואינדיויאה
עם מיוהסי · ולהריקו עם קאסיאה וקונפיקציאו אמיק
ואילקטואריאו די סוקו רוסארו ··

משיחות ℞ mercurij ʒj · sulfuris ʒij · salis ʒiiij · asungie porci ʒj vel plus · q · s · fiat vnguentum

Itē plumbi vstj cū sulfaro ʒij antimonij ʒj butirj terebentine ana ʒiij olej rosatj sucj fumiterre ana · q · s · fiat vnguentū

Itē litargirij aurj · ceruse · salis ana ʒ s · butiri olej rosatj ana ʒj · s · sucj limonū pars fiat vnguētū

[illegible]

משקים Itē sir de fumo terre ʒj sir endiuie ʒ s · aquarum fumi terre et endiuie ana ʒj · s ·

הרקה Itē · p · Casie ʒ vj · Confectionis amec et electuarij de sucho rosarum ana ʒiij cū decoc[ne] comunj fiat potio capiat mane

ובחלוש או קטן הקטין השליש ופחות ויורק כפי הכח והשני׳

לנעקר הבירוקי צבל מקני סורי בלע״ז ·

עולה מגל
ס׳:

קח דם נדות והמשחו והמשמשם היטב : אחר קח קל
קליפות ערבה לחה כתושה ותשימנה על הבירוקי ומיד
יעקרו : אחר קח מין קשואי מרים (ר״ל קוקומירי אסינינו)
והטח על הבירוקי פעם אחר פעם ב׳ או ג׳ ימים רצופים
ויבשו ויעקרו משרשם : ושובו נ״ב לקאלי הרגל :

לשעות ולמי שאחזתו שד ·

קח שער העורב והקדחנו ועשה ממנו אבק ותן ממנו לשתות
ויתרפא בע״ה : אחר קח מוח הנמצא בעצמות השועל
ובלשון נקרא מידולה · ותננו לאכול מבושל או צלי אם לחולה
ויתרפא בע״ה : אחר תן לו לאכול פעמי׳ רבות אשיכי הבאראקו
ולפי דעתי ר״ל כלב · ולא ישוב עליו עוד חוליו : אחר תן לו ל׳
לשתות חלב הסוסיא · ולא יחלא עוד : עוד תן לו לשתות שומן
ודם הנקרא מהריאה כשעולין אותה או מהשיראמפלי · והם
מיני מהרין ומטריות ויתרפא : אחר תן לו לשתות קורקבן
הבולטור ודם שלו יחד · למי שאחזתו שד עשרה ימים רצופים
ויתרפא בע״ה · ותננו לשתות עם יין · יהיה השעות ממינה
מן שיהיה : אחר כתוש אשיכי הקרנגל ותנם לשתות מוקפי
במים · ולא ישקהו יותר מה׳ או עשרה ימים : אחר תן לו
לשתות בצי העורב בלתי מבושלים ויתרפא :
אמ׳ יוסף הכהן · נ״ב יאותו המשקי׳ המבשלים כמו מי חמון
ואונסיאול ומשקה מן בוגלוסה · וההרקות המריקות מ׳
השחורה כמו פילולי לאזולי ופילולי פוטידי :
ודאה ועשה כתבתיקם :/.

ומשקי׳ יוז׳ נ״ך·

משקי׳ ·R· sir de sucho buglose oximelis simplicis et sir de pomis
ana ℥·s· aquarum buglose melise et ediuie ana ℥j misce:

חוקן קודם ההרקה ·· Item melis rosati olej violati ana ℥iij pere ·p· et zucarj
ana ʒj pulpe Colognitide ʒj fiat clistere

ההרקה כוללת Item decoctione Communis medicine adendo polipodij ℥·s· lapis lazulj
ʒij mirabolanorum Kebulorum et idorum ana ℥·s· gumi
draga gatj ʒj·q·s· in qua disolue ·p· Casie ℥vj Confe=
ctionis amec et electuarij de sucho rosarum ana ʒiij
reubarbari ʒj sir rotasi ·s· ʒj fiat potio

משקה אחר ההרקה ·· Item sir rosatj et buglose ana ℥vj aquarum buglose
melise et endiuie ana ʒj pro die sequentj

ושוב תעשה לו חוקן ·· ויקח בכל יום זה המרקחת כי הוא מחזיק הלב·

·R· sp diamargariton sp leticie galenj et sp dia=
rodon abatis ana ʒj rasure eburis osis de Corde
Ceruj ana ℥·s· zucarj ·q·s· fiat Confectio in morselis
cum aqua rosarum et melise vtatur Continue

Item radicum buglose Condite ℥vj vtatur ad libitum

ועל אם יצטרך תתן לו משקי׳ ותריקנו כטל בגרגרי׳ ··

·R· pilularum fetidarum et pilularum de lapide lazulj ana
ʒij· fiat 7 pillule

לניחור הגרון מתגילה ולשעול ··

קח שרף אילן הערמונות היא ס׳ריגמא (גומה) והדקנה היטב ותנגה עם
בעיס׳ שלגיירי ויכמעשר ·· או קקח מאותו שרף עצמו ות׳
ותננו לשתות עם יין ·· ויבטל החומר הגב וישקוט השעול וירק

הלבנה העבה ·· עו' קח לאכול הלוז"יש הקל"יש באש פעמים ה'
הרבה ויבריאו השעול בנושן ·· עו' קח זרע לאורו ובשלנו ו'
ויקבל העשן היוצא ממוקץ מיד בכסוי הראש ויבשל הלבנה וירקנה ··
עו' עשה ליסיוה מאפר העץ הנק' פו' ורחץ ראשו ·· עו' עשה
קח עשב הנק' וולובילי"ש ויש לה פרח לבן כפעמון רחב ומעט
איסופו · וגומה ארמביקה · ופין גריקו · וקאריקאש יבשים ובשלם
יחד כאשר יספיק ונסנן הבשול והוציא בחוזק כל הלחות מהדברי'
המבושלי' · וקח לו לשתות ערב ובוקר · ויסיר השעול ·· עו' קח
לו הדיא דראגאנטי פעמי' רבות ויבריאנו בה' ·· עו' קמשח
החזה עם אונגואינטו פיקטורלי והסיר עליו בגד חם מעט
בערב ·· וו··

R̷ gume cerasearꝝ pulverizate detꝛ cũ ouo sorbili
pluries · detꝛ etiã cũ vino
Itẽ seminis lauri · ℥ iiij · buliant ĩ aqua et recipiat
vaporẽ coperto capite
Itẽ fiat lexiuiũ de cineribus arboris fo de q͞a lauetꝛ caput
Itẽ volubilis · Isopi · gume arabice · foenu greci · caricarꝝ ·
an̄ buliat ĩ aqua deinde coletꝛ et fiat fortis ſpresio ·
utatur continue
Itẽ dia draganti ℥ iiij · utatur continue
Itẽ vnguenti pectoralis ℥ j de quo calido vñgatꝛ pectus:
עו' ל' מרקחת טוב מאד ויקחנו תמיד ··
Itẽ radicis altee ℥ vj buliat deinde pistetur et cũ zucaro
et penidijs fiat electuariũ cuj ade ſp[ecierum] diadragãti ℥ j
misce

לחולשת הלב

לחולשת הלב ולרעש הלב ..

תן לו לשתות מרק תרנגולת מבושלה עם הפרחים הלבביים הלא
הם פרח וורד ופרח ויאוליטה ופר' בוראשה ופר' לינגואה בובינה ..
זהב וקוראלי ומי מיליסה · ומי לינגואה בובינה · ומי וורידים ..
ויתן לו להריח התרנגולת עצמה ויתחזק לבו .. עו' תן לו לשתות
חלב הכלבה .. עו' תן לו לשתות העשבי' הלבביי' · ונעשי'
מכסף וזהב ומרגליו' ואבני' טובו' · ועצי לב הכבד .. עו' תן
לו מרקחת הדיא מארגאריטון עם עפרות זהב וכסף :

℞ foliorum Cordialiũ ana · m · ij · aurj fini Coralorum
rubeorum ana aquarum melise buglose · rosarum et
buraginis ana · q · s · decoquantur õnia Cũ pula
vsq ad separationẽ ossiũ et de dicto brodio utatur Cõ

Itẽ puluis Cordialis ʒ iij vel iiij vtatur ĩ viandis Continue

Itẽ dia margaritõis ʒ iiij vtatur cõtinue

עו' יוסף ושוב לעשות אפיטימי וזה תוארו ..

Itẽ florum Cordialiũ ana · m · s · puluis epitimatis Cordialis
ʒ · s · fiat saculus pro corde inroretur Cũ aqua rosarum et aplicetur

Ite aque rosarum ʒ iij aque buglose ʒ j · s · acetj rosatj
ʒ j · sãdalorum rubeorum et citrinorum rosarum spodij
ana ℈ j Canfore g · ij · Crocj parum fiat epitima

קשרה בחתיכה משובצת סגרלט והפשתנו והשימנו
על הלב · ותתן גם להריח פעמים רבות ..

לדקיקת דם..

תקח לו לשקות מין ליננואה פאשרינה .. ועל קצת עשב
הכ'מונאה והוא עשב לבן נותא בדרך טמא והנוראסי
מקומ' בו הטבעו' וכל מה שירתו .. ועל קח פרי הסנה ויקראו
מורמש ועשה מהם עפר ויקח לשקות .. ועל קמשח החגה
עם אונגואינטו' פיקטוראל מעורב עם גומה ארביקה וגומה
דראגנטי ././.

אמ' יוסף הכהן . וראוי להקיז מוורד הכבד פעם אחר פעם כדי
לשכך חימת הדם ולהשיבו להפך הצד . ויהיו מאכליו קרים
בכח ובפועל . ויקשקו מים שבשלו בו הנחושת הוא אספארו .
עם משקה מי וורדי' ויאכלו רגלי העגלים . וישמר מכל חמוץ
ומר ומלוח . ומשון במרחשת עם שמן .. ויקח לו מי מרביוני
ומי מין חבושים ומשקה רושאטו ודומהם מהעופרי' עם מי פ
פלאנטאגני ופורטולאקה ואינדיויאה עם מעט בולו ארמינו .
ועפר חקוס' ומאשטיסים .. ועל הקח לו בכל עת אספארו
רושאטו עם העפרי' המרדקי' ופעופרי' וכן הקעסה ..

℞ Suci lingue pasarine siue arnoglose vel qnq
neruie ℥iij detur ī potu cū bolo armeno ʒ s.

Itē sir mirtinj · sir de citonijs et sir rosati ana ℥ s. — משקה
aquar portulace plantaginis et endiuie ana ℥j ·
boli armenj terre sigelate ana ʒj misce

Itē zucarj rosati ℥iij conserue radicis consolide ma= — מרקחת טוב
=ioris ℥ij bolj armenj terre sigelate sandarace
& trociscorum de karabe ana ʒj · sir mirtinj q.
s. fiat mistura vtatur continue

לפאראליזיא איפולימסיא

R/ erbe paralesis pulverizetur et detur : Aut da ʒ iij
suci eius nones mane et ieiunetur
Itē accipe pulos irundinis et desicentur ī ola lutata
pulverizetur et cū ʒ·s· Castorei et aceti·q·s· destiletur
et da quantū Capit Cortex nucis singula vice per
spaciū ·40· dierū et liberabitur auxilio
dej

לעצור הקיא ולשיהוק הוא סינגולטו ״

קח גרש אניסו ובשלם ותן להריח ״ אח׳ קח הביטוניקה
ובקשה ועשה ממנה גרגרי׳ עם דבש ותכניס לחולה ״ ·
וישקיט ממנו הקיא ״ אח׳ קח אספיו הוא כרפס · ולחם וכתוש ·
יחד ועשה ממנו קתבושת · ושים על האיצטומכה · וישקיט הכאב
והקיא בשעה ״ אח׳ קח שרף הגירדניוק הוא גומה די ספריצה
וקשרנו ביין ותן לו לשתות · ויסיר הכאב · וישקיט הקיא ״
אמ׳ יוסף הכהן · ושוב שקח פת לחם קלוי באש וקשרנו ביין ר׳
ריחני וביין חבושי׳ וזרה עליו קנילה ומאסטיכים ושים על
האיצטומכה ״ אח׳ שים עליו איפלאשטרו׳ קרוצי מאנים ·
מונטאמעצי כי הוא טוב קושר מאד ״ אח׳ קח יין קפוחי׳ ויין
חבושי׳ ויין מינטה ויין אבסינקיאו · ומי וורדי׳ ושים בקוכס
שאנדאלי איספודיאו עפר וורדי׳ קוראלו ומאסטיסן ועשה
איפיטימה על האיצטומכה עם בגד משקים ״ עוד
קח לו משקה מינטה ומשקה חבושים ומעט
ומעט בכל פעם ״ ורפא ועשה ·

R

R̶ s. aneti. m. ij. buliat ī aqua & det ꝯ odoratu:
Ite R̶ betonice. m. j. cū mele fiat pilule et det ꝯ ifirmo:
Itē fiat ēplastrꝯ de apio et pane et aplicet ꝯ stomacho:
Itē gume cerasearꝯ ʒiij distēpera ī vino et det ꝯ in potu infirmo
Itē torefiat mola panis et infunde ī vino. et vino citoniorꝯ deinde puluerizꝯ cū canela et mastice et aplicet ꝯ stomaco
Itē ēplastri cruste panis mon^ne^ ʒj ꝑ stomacho:
Itē sucj pomorꝯ sucj citoniorꝯ sucj mente et absintij ana ʒj aque rosarꝯ ʒiij sandalorꝯ rubeorꝯ et citrinorꝯ rosarꝯ spodij ana ℈ j masticis coralorꝯ ana ʒ. s. fiat epitima
Itē sir de menta sir de citonijs et absintij ana ʒij vtatꝯ coclear io vno ꝑ vice

לנפח ההווה בבדים לרבוי חלב שו׳ לסבה אחרת:

קח טיט וחומץ וקמח פול׳ וחלמוני ביצים וערבם יחד ו
ושים כשהן קחבוקת׳ .. או קקח ערדשי׳ ובשלם ב
בחומץ ושים עליהן מסך ומקומות .. עוד קח בירה ושמן
זית וערב יחד ושים עליהן .. ואמר באולי יקהוה
בשר קאנסיר או פיסטולה· קח זבל עזים ודבש וערבם ו
ושים עליו ויבריאנו .. ולא יחזור .. עוד קח שלי ו
זית וכתוש עם דבש ושים על הנגע ויבריאנו .. עו׳
לזה קח צואת אדם ושרפנו ועשה עפר ושים בקאנסיר או בפיס׳
ויבריאנו· עיין בעלה רח׳ ..

עוד קח

עו' קח מאלבאש וכתוש עם שמן ושים על הצד ויסיר הנפח ״
עו' קח לחם והשרהו במיץ לימונין הוא פלאנטאג׳י׳ ושים עליו:
עו' קח קמח זרע פשתן ושמן וורד ׳ ושים עליהן ״
עו' קח מיץ סיקוטה ומשח דדי הנערה קטנה וישארו דדיה ק
קטנים וקשי המשוש ״ עו' אם תכתוש הסיקוטה ותשים
על דדי המינקת לא תרבה בחלב ״
אמר יוסף הכהן ׳ דע כי מן הנכון על הרוב להקיז ולהקל מ
אליהן מעקיד ׳ ולהריקה כראוי ׳ ותהיה ההקזה מהפך הצד:

℞ lutj siue arzilie · farine fabarum ana ·m· ij · a
albuminum ouorum et acetj ana ·q·s· misce et
fiat emplastrum
Item lentium ·m· iiij · decoquantur in aceto pistentur et aplic[etur]
Item ouorum ·n· ij · olej rosatj ·q·s·
Item stercoris caprarum et melis ana misce
Item foliorum oliue et melis ana pistentur simul
Item stercoris umanj · ustj ·q·s· fiat puluis
Item maluarum ·m· ij · decoquantur et cum oleo fiat emplastrum
Item mole panis infuse in sucho plantaginis ·q·s· fiat emplastrum
Item farine ·s· linj et olej rosatj ana aplicetur
Item sucj cichute ·q·s· de quo madefac

עו׳ לנסח בשר לסבב רבוי החלב ״

אמ יוסף הכהן׳ דע שאשר הנסח לסבב חלב באולי נקבה ל
צריך לרכך השדים עם בגד טבול בבשול מאלבה ׳
ויאוליטה׳ ושורש מאלוה ויסקו׳ והמאק בקר׳ ועלי כרוב׳ וכן
תעשה כפעם בפעם קסיר מעליה הבגד האחד ותשים השני
הטבול מחדש ועל׳ קסיר השני ותשים עליה האחר הטבול מחדש עד
כמה פעמי׳ אח״כ תמלא צלוחית מאים חמים ותשים פי השד בקנבה
בעודה חמה ותוציא החלב בחוזק׳ או יניקנה נער קטן או נערה
או איש או אשה ״ ואם תרצה ליבש ה׳
החלב תשים על דדיה אחרי כן בגד מסקן טבול בשעוה שנמוחה
עם אבק זרע קומין׳ כי הוא ייבש החלב ״ ועל׳ תשים בגדים
טבולים בחומץ טוב ומאחוריה נגד השדים ותאכל ותשקה מעט׳
ולא תאכל מאכלים לחים מרבים החלב ולא בשר ולא ביצות וגבינים
כי כל אלו ירבו החלב׳ והורע ״

℞ maluarum violarum radicis altee· foliorum Caulium ana
·m·ij· butirj ℥ iiij· aque·q·s· bulliant simul et fiat
fomentatio cum pecijs linj
Itē fiat spaladrap de Cera et cimino et parum
olej· et aplicetur mamis
Itē aplicentur spatulis pecie madefacte in aceto ||
Itē caueat a cibis humidis et comedat et bibat
sobrie #

לעקירה ולכאב ברחם׳ ·

קח עלי אורטיגאש וכתוש היטב ושים על פי רחמה ויתרפא:
ועלי קח שמן שקדים מרים ושים בפי רחמה · כמוקן ·
וינקנה ויסקיט הכאב ·· ועלי קח זרע פשתן ואישופו ·
ועלי שילויאה · ובשלם יחד ועשה קתבוסק ושים על טבורה ו
ובטנה ויסקיט הכאב ··
א״מ יוסף הכהן · ושוב לקח לה ג׳ דרמש יירה פיקרה גאליני ו
וג׳ דרמש טריפירה מאנייא עם מי קאמומילה ומי אר
ארטמישיאה ·· ועלי קח קאמומילה מילילוטו אניטו פין
גריקו וזרע פשתן · וארטמישיאה · וסאוינה · ובשלם ומבשולם
תעשה הרחוץ על בטנה עם בגדי צמר הטבולים בו אחר ג׳
שמחטו בשורש חמים וקסיר זה וקסיר זה וכן תעשה פעמים
רבות ·· ותקטור מאפאלישו נסי רוחיי · ותשקה מים שנתבשל
עם שורש פינוקי וזרעונים ארומי ·· ///

R̷ foliorum ortice · m · ij · pistentur et suponatur #
Item olej amigdolarum amararum ℥ iij clisterizetur #
Item · s · linj · ysopi · foliorum siluie ana decoquatur
et fiat emplastrum pro vbilicho
Item yere · q · et trifere magne ana ℥ iij · aquarum
camomile et artemisie ana ℥ ii misce calefiat
et detur in potu
Item camomile meliloti · aneti · foenu grecj et · s ·
linj · artemisie sauine ana buliant in aqua
de qua fiat fometatio cum petijs arbasij #

לשנוע ההריון ״

אם קשרה האשה עליה עשב שבי׳ וקראו נ״ב ימעשרדרך
לא תתעבר ״ ענ׳ אם תעבור האשה על דם צרוק
אשה אחרת לא תתעבר ולא תלד וכן אם תאכל ממנו ערוקה:
ואם תקח הרוטה כרושה ויבשלנה בשמן אחר שנתערבה בשומן
תרנגולת ואווז ויניח התחתונה תמ״ל · ויתקה רחמה ״ ענ׳
בשם ימאשרי נ״ל · אם תקח ראשי השבלול הם לימאסי ויניח
תחתיה בהתחברה לאיש לא תתעבר ״ ענ׳ אם תקח דם ג׳
צרוק חברתה ותניח תחתיה לא תתעבר ״
אם יוסף הכהן · שמעתי מומרי׳ שאם קשרה עליה שפורן הפרדה שלא
תתעבר ״ וכן אם ישתה האיש האבר עם קישרען הוא
ממרקיק ונזול בשעת תשמיש ״ וכן אם ימשחנו עמו ג׳
יין ויתעשה ״ ל״

℞ rute .m. iiij. pistet͛ cū asugia galinē et aseris ·
deinde buliat ī oleo et suponatur
Itē capita limaciarꝝ et suponantur
Itē chitran ℥i de quo vngatur et sic de suchomente ++

לעצירת רחמה ׳

קח אלומי מאובק וקרטוסים מאובקים וערבם בחומץ
ושים בפי רחמה ויעצרנה ולא תסלק הזרע ״

אמר יוסף הכהן׳ ושוב לזה גם כן אם תקח אלומי וקליפות ר׳
רמונים ופרחם וזרע ועלי הדס ואגוזי סיפריס וגאליאש
וגם פיגניאש או ד׳ לחות ושרף הגרגריאות והם סיריגאש / ו
ובשלם ביין היטב ומימיו תרחץ פעמים רבות ׳ ותקבל
החתיכה עשונם בהסיחו הקדרה אצל האש ״ ושוב גם
כן לרחוץ פי רחמה עם מי פיגניאש לחות ״ ויותר טוב
מי חרובין לחים ׳ וזה נבון ביין ״

℞ aluminis roce lupinorum ana misce cum a
aceto et suponatur

Item aluminis corticum granatorum balaustiarum
mirtilorum et foliorum eius nucum cupresi
galarum pinearum recentium. gume ceraseorum
ana buliant in vino rubeo de quo abluatur
continue

Item aquarum pinearum viridium et carubarum ana
lib. ii.

לעצור הזבוב הנשאר לנשים אחרי לדתן׳

אם יגאר ליולדת זבות דם׳ עם כאב ראש׳ וקדחת ״ קח חלמוני
ביצים ובשלם במים / ואם לא יקחנו קדחת ביין ״ ותמשחם
עם שמן חזיר׳ וערבם היטב בתוך ארטימיסיאה ועשה כעין תחבושת׳
ושים בפי רחמה׳ וישאיר זובה ויסקוט המקרה ״ / תם׳ תמו דבריו ״

אמ׳ יוסף הכהן · רע נאמנה כולא יספיק בזה · וכי ראן הנכון ל
להקיזה אם יהיה הכח סובל · מוורד הכבד מגרונעה הימני ·
ולהקל לה משקה כנל׳ · ולהריקה · ולהקל עליה איזה מרקחת
שיהיה כמו דיארודון אבאטיס עם דיא קוראל · וטרוסיסקי די ק
קארבי וטרוסיסקי מעפר חקוק כנל׳ ·· ולהמשח שדרקה ...
ומונגואינטו קומיטי׳ כנל׳ בעזה״י :

℞ vitelorum ouorum · n · iiij · buliat in aqua aut vino
deinde vngantur cum asiungia porcina et cum
sucho artemisie fiat emplastrum ‡

Item sir rosati · sir mirtine et endiuie ana ℥ s · aquarum — משקי
portulace artemisie et ediuie ana ℥ j miscie —

קקח מהם ד׳ או ה׳ או יותר אחר הריקה ··

Item · p · casie ℥ vj diaprunis · n · s · ℥ ij · reubarbarj ℥ j ·
diafeniconis ℥ iij · fiat potio · capiat in aurora ‡

ועשה חוקן לפניה ולאחריה ··

אחר תעשה זה המרקחת ותתנו קקח בקר וערב לפני המאוכל ב׳ שעו׳ ·

℞ speciorum diarodon abatis speciorum diacorali trociscorum de karabe
et trociscorum de terra sigelata margaritarum ana
℥ j zucarj · q · s · fiat confectio in morselis disoluto
zucaro in aqs rosarum et portulace capiat morselum
vnum · ante cibum per duas horas mane et sero ‡

תמו דברי ה׳ מאיר אלעזרים ותלמידו
ה׳ יוסף ...

מאד יוסף
הכהן

אמ׳ יוסף הכהן בכמ״ר יהושע הכהן ז״ל

אשר נבחרתי אשלמה ובמעותק לוי · ובכן אתחיל בה׳ להאיר עד
יהיו שניך בו חטא אליו׳ וכו יש לי הם אוניך ושמעו׳
באמנון

כחול טוב לעשר להאיר הראות ·· ונוי

קח יין לבן ב׳ לט׳ ומים ביסי מבושלי היטב ד׳ וירודים אירים
טוטיאה מזוקקת ב׳ דראמי לאחר קבוס הכל וערב ביין ומשך · הקוכח לעול בעלה סם
ד׳ ימים המבשך הכל בחוזקה אחר הניחם עשרי יום וסנן ושמור בכלי
זכוכית ·· ואשר יהיה חזק תוכנס במי וורדי ··

עוי כחול טוב להסיר לובן שבעין לשורי מביות ואין כמוהו ·· קח
טוטיאה מזוקקת נקיה היטב עבל הרבה הוא לאסירעו/בגל׳ וכאל טטרו וסוקאר
לבן חלקי שוי׳ ושו׳ קח אקורי סילרוטואה ו׳ דראמי לאחד · ובשלבליט
שוי׳ ושורו רביע ליט׳ וסנן · ובהסי׳ הפקק הסמני׳ הנז׳ עד ילבו אחר קיבשו
בצל וישחקו לעפר · ועו׳ קלוסו וקיבשו והפחקו עד ד׳ פעמי׳ אחר
ינוגבו וישחקו לעפר ושמור בכלי ותנו הכחול ולא הצריך לדבר אחר ·
כי הוא סלא ושוב מפי׳ לסוסיו ·· ·· ··

עוי׳ כחול טוב להאיר העינ׳ ונסיתיו לעצמי ·· קח יין ב׳ אוג׳ סל
חלבוני ביצי׳ מבושלי׳ קשים ואין שומרו ויבה · בד בבד ויסתיימולו
כמוך שני מפומי׳ וערב היטב ותוה קשיר בעין שר
כוצה · והוא טוב לדמעה ומחדד הראות ··

R vini albi lib ij. s.

℞ vini albi fortis [illegible] et sint duri
et bene triti ℔ iiij viridis eris tutie p̄te ana
ʒ ij misce et p quatuor dies agitetur omni die
fortiter et dimitte p spatiu xx dierum et coletur
et servetur / et si videtur fortis tempera cum aq^a rosarum ꝑt
Item tutie spume maris stercoris lacerti salis nitri
zucari albi ana ʒ ij deinde ꝑte acori cilidonie
ana ʒ vj buliant i lib. j aque donec remaneat
quarta pars de qua rorentur pulueres deinde
desicentur et pistentur et sic fiat quater ꝑt
pulverizetur et servetur

שמן טוב לשארוליטיס ולאיסטומאגו ולכל חולי
העצבי' והגידי' והוא שמן באלסאמו:

עי' לגה בגוז
י' וכה':

קח טרימינטינה · שמן לאורינו · ל' אוקי' לאחד · גומה א'
אולימו · גאלבאנו · ג' דראמ' לאחד · גומה אידירי · שוריש
לינגו אלואיס · מכל אחד ב' דראמ' · ומאסטיסים ב' דרא' וחצי · מירה
אלואיס איפאטיסי · לאודאני · קאסטוריאי · מכל א' דראמה וחצי ·
וספק ב' דראמ' וחצי · ויותכו ויעורבו ·· ועוד קח גאריאופילי ·
גאלאנגי · אגוז מושקאטה · גידוואריאה · קוביבי מכל א' ב' ד'
דראמ' וחצי · דיפטאמו · קונסולידה גדולה וקטנה · מכל א'
דראמה וחצי · ויודקו ויעורבו בשני אוקי' מיס חייס · ו
והכל הנעביס' חיין · וכיס' באלאמביקו זכוכית שנקרא
ביסטורטה ·· ולאט שקט קתוך [illegible] ולא יחסר האש לילה
ויוצא שר בלה ·· // ·· //

R. trebetine.

℞ Terebetine olej laurini ana ℥vj. gumj elemj. ga
galbanj ana ℥iij. gumj edere. turis. lignj aloes.
ana ℥ij masticis ℥ij.s. mirre aloes epaticj.
laudanj. castorej. ana ℥j.s. picis naualis ℥ij.s.
pistentur et infundantur. deinde R̶ gariofilorum
galange. nucis muscate. zedoarie. cubebarum ana
℥ij.s. diptamj. consolide maioris et minoris
ana ℥j.s. pistentur et infundantur i ℥ij aque
vite et pone i bistorta destiletur lento
igne

ימנו קמעה בפארליזים הבא מהעלול והקהיל והקודקוד כי יו
יוסיר רועה אבן הכליות והעצבי כלם · ובנאר חולי
העצבי וחולשת קמעה האבר העלול בבגדים
חמים · ויוכל לשתות נ״ב הקדקוד והעורף:

ועתה אתחיל לדבר ברפואות הנהוגות ב
בזמננו בחולי הצרפתי בע״ה״״

משקה לחולי צרפתי

קח עץ החובא מאינדיאה א׳ ליט׳ ומקליפתו ו׳ אוקי׳ פוליקולי
סיני א׳ אוקי׳ יבושלו בה׳ ליט׳ יין לבן וטוב עד יבושק
חציו ויסונן ויניסף בו ג׳ דראמי׳ ראובארבארו · וא׳ אוקי׳ וחצי
מאירמודאקטילי · מהוו קודם הבשול · ויקחנו בד׳ או ה׳ פעמים··
זה נקרא רופא מאיסטיואל לנגע ונפשו ···

·℞ ligni indi lib· j· Corticis eius ℥vj· foliculor(um) sene ℥j· reubarbari boni ʒiij· hermodactilor(um) ℥j·s· buliant i(n) lib· v· vini albi boni ad consumtionem medietatis et colet(ur) Capiat i(n) 4 vel q(uin)q(ue) vicib(us) mane ··

מרקחת נפלאה ושמנו הקדמונים מלא כף בוקר וערב :

קח קליפת העץ א׳ ליט׳ סוקארו דבש וורדי׳ מכל א׳ ליט׳ · מן
ב׳ אוקי׳ אלואיס ב׳ אוקי׳ · פוליפודיאי · איפיטימו · קארדי
בינדיקטו · מכל ו׳ דראמ׳ גאריאופילי · סינאמומי מכל ד׳ דראמי׳ ·
מוסקו ב׳ דראמי׳ · טוריס מאסטיסיס מכל א׳ דרא׳ · איטרוייט ב׳ ליט׳ ·
יבושלו יחד ועשה מרקחת · ולבסוף תשים הסמים ··

·℞ corticis ligni lib· j· zucari melis ro(sa)ti ana lib· j· mane ℥ij aloes ℥j·s· vel ij· polipodij epitimi· Cardi benedicti ana ʒvj· gariofilor(um) cinamomi ana ʒiiij· muschi fini ʒij· turis masticis ana ʒj aq(u)e vite lib· ij· buliat simul et fiat electuariu(m) secu(n)du(m) arte(m) et i(n) fine ada(n)t(ur) aro=
=mata +

[illegible] טובי

73

עד

גלולי' מוסקו

גלולי' טובים מאד לחולי הרפואה לנגעים ולפצעים ..

קח אופיאו א' דרא' כסף חי ג' דרא' מוסקו משקל כ' גרעינים
כבה הכסף החי במיץ לימונים וערב הכל יחד ועשה ק
קמח חטה קלוש עסה · ועשה ממנה ששים גלולו' ומהם יקח
ב' בבוקר בבוקר בכל יום ויום וב' בערב אחר האוכל חצי שעה ;
ויאכל לחם אפוי היטב [illegible] יום [illegible] כבה
[illegible] ..

R opij ʒj· mercurij ℥iij· muschi grana viginti ·s
stingue argentū uiuū ī sucho limonum et mi
sce omnia simul et cū farina triticj fiat
massa de qua fiant pillule ·60· de quib(us) capiat
duas mane ieiuno stomacho· et duas sero post
cenā p(er) mediā horā spacio q(ui)decī dier(um)

נוסחה אחרת מהגלולי' הנעשי' מכסף חי בצורה
עשה אחד מהגלולה הנזכר ועשה מוקס
[illegible] מהן ד' או ה' בבקר וכן ב'
בערב · והיא עושה פלאות ברפוי
החולי הרע הזה ..

R mercurij ℥iij· muschi grana ·18· opij ʒj· gingiberis
ʒj· Cinamomj gariofilor(um) ana ʒj·s· farine· q·s· fiat
pilule ad magnitudinē cicero(rum) de q(ui)b(us) capiat :

משיחה טובה לחולי צרפתי למשוח הפרקי' והגידי' והעצמו'

קח שומן חזיר מסונן ק"ב ליט' ליטרגיריאו זהב ג' אוקי' סירוסי ב' אוקי' לבונה א' אוקי' איסטוראסים ליקווידו א' אוקי' וחצי. אונגואינטו פופוליאון. שמן שקדי' מתוקי' מכל א' אוקי' וחצי. קאנפורה ב' דרא'. כסף חי עשרה אוקי' טריאקה ב' אוקי' אפר זמורות ח' אוקי'. ועשה משיחה כמשפט .. ותנה תמשח הפרקי' נגד האש ג' או ד' פעמי'. ויריק לחוץ רבות מעופשו' ומוסרחו' דרך הפה אחר קרחצנו באויר בתוך חמים.. וישב במשיחה ג' ימים ופתחון ויתקן כמו הכח.. ואח"כ יצא בבטנו. ירחץ מימי פלומונ"י ודיאבולון. ובמול קליפו' רמון ופרחו ועלי הדס הנעשה מהן ..

℞ asugie porcj colate lib ij	litargirij auri ℥ iij
ceruse ℥ ij	turis ℥ j
storacis liquidi ℥ j s.	vnguenti populeonis .
olej amigdolarum d. ana ℥ j s.	Canfore ʒ ij
mercurij ℥ x.	triace ℥ ij
cineris vitis ℥ viij	fiat vnguentum

בשול מי עץ הינדי׳ ומים׳ והדון מאד ושוב קוארה ··

קח מהעץ הטובא ומאינדיאה א׳ ליט׳ מקלסקו ג׳ אוקי׳· ויש מ
משומי׳ עד חצי ליט׳· פוליקולו שיני· פוליפודיאו אפיטימי
קארדו בינדיטו· מכל׳ חצי אוקי׳ מי מעין יב׳ ליט׳ מי פומוסטירי ו
ואינדיויאה מכל׳ ג׳ ליט׳· קשרה הכל במים יום ולילה אחד· אחר יבשלו
בקדרה חדשה מכוסה עד יבושו שני השלישי׳·· ואם הבשולך ג׳
קביה אל הראש להיות החולי נוטה אלין כי יבאו לו נגעי׳ בראשו ובצוארו
קוסיף בבשול אישטיקאדוס ב׳ או ג׳ אוני׳ ובטוניקה ורושמרינו׳·
וכדי למתוק החמימו׳ קוסיף ד׳ או ו׳ אוקי׳ שעורי׳ ולא קירא מחומו ··
ומהם יקח ו׳ או ח׳ אוקי׳ בבוקר ויתכסה ויזיע· ואחר יקנב ·· ולא
יאכל רק לחם אפוי פעמי׳ ג׳ אוקי׳ וג׳ אוקי׳ צמוקי׳· וישקה מהבשול
השני של זה העץ· וזה קוארו ·· ואחר עשותך הבשול האמור
קסיר כל הדברי׳ מהקדרה והניח העץ והקליפה לבד כי שאר הדברי׳
קשימר קצך אך קטן· וקוסיף יב׳ ליט׳ מים אחרי׳ והבשל עד יבושו
השליש· והשני שלישים יהיה משקהו ·· ואחר עשותו זה יב׳ או
טו׳ יום קריקא· וישוב לקחת מיוין כמשפט של מים· ושוב קריקו׳
וכן קעשה עד מה׳ ימים או ארבעי׳ או פחות או יותר כפי הסבל
והכח ·· וישב חדר קצך חדר כל הימים האלה ·· וקודם שיקח
המים הקצך לו ג׳ או ד׳ שירופי׳ מפומוסטירה ואינדיביאה ז׳ דרמא׳
לאחד· מי פומי טירי ומי אינדיביאה א׳ אוקי׳ וחצי לאחד ··
והריקנו וכן קעשה ·· הבשול הנזכר וקוסיף פוליפודיאו
ואפיטימו ד׳ דרמ׳ לאחד· קליפת העץ חצי אוקי׳· אירמודאקטילי
ג׳ דרמא׳ כמספיק קאסיאה ו׳ דרמא׳ קונפקסיאו מזיק׳ ומרקחת
מין וורדי׳ מכל׳ ג׳ או ד׳ דרמא׳· משקה פומי טירי א׳ אוקי׳· ו
ועשה הרקה ·· יקחנה בבוקר ·· והעשה חוקן
לפניה ולאחריה ·· //·

המשקים והרקה ובשול המים האמור לעיל

R sir de fumo terre ℥ j sir de sucho endiuie ℥ s. ac משקים
aquarum fumi terre et endiuie ana ℥ j. s. misce #
Ite decoctionis me^ne adendo polipodij epitimi ana ℥ s. הרקה
agaricj tro^ti ℥ ij. Corticis lignj indi ℥ j vel. s. q. s. in
qua disolue. p. casie ℥ vj confectionis amec et
electuarij de sucho rosarum ana ℥ iiij. sir de fumo
terre maioris ℥ j fiat potio. Capiat mane #

קיור המים ומים בשולם.

R ligni indi lib. j Corticis eius lib. s. vel ℥ iiij foliculorum מים ראשונים
sene polipodij. epitimj. cardj benedictj ana ℥ s. aque
fontis lib. xij. aquarum fumj terre et endiuie ana lib
iij. infunde per diem et noctem deinde buliant in ola
vitreata et Coperta ad consumptionem duarum par
partium Coletur qua vtatur mane et sero ante
Cibum et bene Coperiat et sudat
deinde remotis alijs preter lignum et Cortex adatur מים שניים
super dictum lignum lib xij aque fontis. et iterum b
buliat ad consumptionem tertie partis et sit pro potu
in hora cibi #

75

עו

אופן נקיון בשול העץ ונעשה מיין והוא חזק ביותר ..

קח פוליפודיאו א' ליט' וחצי · ריאופונטיקו א' ליט' · קארדו ב
בינדיקטו ג' אוק' · אישטיקאדוש לופולורום מכא' ה' אוק'
סינטאבריאה גדולה וקטנה · פוליקולורום סינא ד' אוק' לאחד · קליפת
עץ הינדי א' ליט' וחצי · פומי טירי חצי ליט' ערבם ובשלם ביין כאשר
יספיק ויסונן · ומזה יקח ערב ובוקר ז' אוק' ויכסה ויזיע ·
ויקנח .. ויאכל סם מפני סמומי' ובשר עגלים ותרנגולים ·
ויקח מעט יין מזוג .. .. ..

R polipodij lib. i. s. reupōtici lib j. Cardj benedicti ℥iiij
sticados lupulorum ana ℥ij. Centauree vtriusq. foliculorum
sene ana ℥iiij. Corticum lignj indi lib. i. s. fumj terre
lib. s. miscē buliat ī lib. xx. vinj albi bonj ad Consū=
tione medietatis. et fit p̄ sirupo

ואחר אשר קרטה קסיר בכל מה דדרה חוץ מקליפת העץ והוסיף עשר
ב' ליט' יין ובשלנו עד יבושך השליש · וזה יהיה לשתות בעת האוכל ..

משיחה לשני חולי תרסקי והנייגה ..

קח אלואיס · מירה · מכל א' דרהמי' · מיץ אבסינטיאו מיץ סילידוניאה
ומיץ פלאנטאגיני מכל א' אוק' וחצי · דבש וורדי א' אוק'
וחצי · בשל תחלה המיצים והדבש · עד יבושו רוב הלחות אוכלו ·
ואז תשים בדבש הנשאר הסמני' הנל ..

R aloes mirre ana ℥iij. sucj absintij cilidonie et p̄
plantaginis ana ℥j. s. melis rosati ℥j. s. decoquat
prius sucj et mel ad cōsuptionē humiditatis +
deinde adatur pulueres et fiat linimentū

סירופו שהניח רופא אחד מסיסה והוא נהוג בנאפולי
ופיסיליאה בחולי הירקון

קח פוליפודיאו ב׳ ליט׳ ריאופונטיסי. ליקויריסיאי. פאסולי בלי
גרעיני מכל א׳ דראמי. פרחי בורגיני ופרחי בוגלוסה
מכל א׳ אונקיה. מי מעין יב׳ ליט׳. יבושלו עד ישארו ב׳ ליט׳. מיץ
פומו טירי ומיץ לופולו מכל א׳ אוקי׳. סוקארו ב׳ ליט׳. ויעשה ממנה
משקה פשוטה ותוסיף בו ב׳ דראמי ריאובארבארו .. וממנו יקח
ג׳ אוקי׳ והוא בבוקר עם מי פומי טירי ואינדיביאה. ג׳ אוקי׳
והוא לנוחה .. // ..

℞ polipodij lib ij. reupōticj. liquiricie. pasulaꝝ sine arilis
ana ʒij. floꝝ buraginis et floꝝ buglose ana m. j. aque
fontis lib xij. buliant donec permaneant lib ij. sucj
fumj terre et lupuloꝝ ana ʒvj. zucarj lib ij. fiat
sir cuj adatꝰ reubarbarj ʒij. seruetꝰ //

לנגיעות לרחוץ במקום הכאבי מחולי הירקון

קח יי״ש חיים חצי ליט׳ קליפת העץ א׳ אוקי׳ קארדו בינידיקטו ח׳
חצי אוקי׳. ערב הכל יחד ומשנו קמעה במקום הכאב ועוד
להרתיח שנים או שלשה רתיחות ושמור לצורך הסרקיס .. //

℞ aque vite lib. s. vel ʒviij. corticis ligni ʒj. Cardj bene=
-dicti ʒ. s. misce et buliat duabꝫ vel tribꝫ ebulitionibꝫ
et vsui seruetꝰ

משקה עם הירק

ש

של משקה עץ הינדי מיין והוא מאד נבחר׳

קח קליפת עץ הינדי א׳ ליט׳ מים חיים טובים ג׳ אוק׳ פולי פודיאו
איפיטימי מכל׳ חצי אוק׳ לבונה חצי דרהמי׳ יין לבן טוב
כח׳ ליט׳ קטרים בתוכו מעת כד׳ שעו׳ ואחר יבושלו בכלי חדש ג׳
זכוכי׳ ומכוסה עד יחסר שליש׳ ויסונן׳ וממנו יקח בבוקר ח׳ אוק׳
חם׳ ויכוסה ויזיע׳ אחר ישנה בבגדי׳ חמים וישב עוד במטתו
שעה אחת׳ ויקום ויתהלך בבית כרצונו ויהיו החלונות סגורים
מטוחים׳׳ מזה היין עצמו ישקה בעת האוכל׳ בוקר׳ וערב׳
ויאכל בשר עוף׳ וקרנגלי׳ וגדי׳׳ וישמור מבשר חזיר׳ ומגבינו׳
ומירקו׳׳ וכן יעשה עשרים יום או שלשים או פחות ויותר ויקרפא
אם ירצה הא׳ בעזרת שדין פיקואא׳׳

℞ Corticis ligni lib. j. aque vite fine ℥ iij. polipodij. e
epitimi ana ℥ s. turis ℥ s. vinj albi boni lib. 28.
infundatur per horas 24. et bulliant in vase nouo
vitreato et copto ad consuptione tertie partis.
Coletur. de quo capiat mane ℥ viij calide. deinde
Cooperiatur et sudet. et seruet ordine supradi=
ctum #

אופן אחר מיין בשול העץ הנ"ל ·

ואותו כל כך נהוג ··

קח קליפת העץ ג' אוק' · ומובחר היטב · פאן פורסין כמות מ"ו א'
אונ' · וכמוהו מלבונה בלתי מאובקת · ועשרים ליט' יין לבן
טוב בלתי מתוק · יבושלו כמשפט · עד יבושל רביע לאש נח · וי
ויסונן · אחר קסיר הלבונה · והפאן פורסין · כי אם יחסר היין
תוכל לשים עוד על הקליפה עשרים ליט' יין ולבשלו כמשפט ג'
הראשון · ומאתו ישקה בעת האוכל בלי מים ·· ויאכל בשר ג
גדי או עגל או תרנגולים · וישמר מהמלוחים והדגים והחמוצים ··
מזה היין ירחץ ידיו ובכל אשר בו הנגעים והנומאס · או פיסטולה
או כאבים ··

עוד קח מים חיים השנים ג' ליט' מארובימי א' ליט' קדרה במים
כד' שעות על אש נח מאד או בכלי נקי כלי (ונק באלגימאש ·
ומדיאוי) אך לא יתיך · ויסוננו המים החיים · ומהם קסיר ב' ליט'
אוק' לכל ליט' מהיין הנ"ל · ומהמרובה זה יקח החולה ו' אוק' בבקר ·
חם · ויישן ויזיע · מכוסה כפי יכולתו · וכן יעשה לערב בלכתו
לישן · ויזיע כמשפט · ובשאר היום יוכל לעשות מלאכתו ועסקיו
כרצונו ·· ואם יראה בעיניך כי גדל כמות המים החיים תוכל
לחסור כפי רואות עיניך ·· וכן יעשה ט' ימים ופחות ויותר ·
וזכור כי תוכל לעשות מעץ אחד שני בשולים כבל הכתוב
לעיל · בעלה

ופעמי' בשבוע יקח · פילולה אחת קוטידה עם גרעין וחצי פורסיפיטעו ·
ונעשה מכסף חי שהושם באלאנביקו עם המים החזק' אשר לצורפי' ·
עד יבושל המים ונשאר בתחתית הכלי כפרכוס מאובק ·· או פחות
ממנו ויותר כאשר יסבול הדעת · ולא יסיר מהכתוב · יין ושמש ויתרפא
בה' · ואם לא הגלגל הפילולה בפעם ראשונה או ב' קוסיף עד ג' גרעיני'
פירסיפיטאטו ··

℞ corticis ligni

77

℞ corticis ligni ℥ vij pulverizet[ur] panis porcinj turis
[ana] ad quantitate[m] nucis et no[n] pulverizet[ur]
vini albi no[n] dulcis lib. 20. buliant ad co[n]suptione[m]
quarte partis lento igne Colet[ur] et servet[ur] #

Ite[m] aque vite secunde cocte lib ij. marubej lib j i[n]fude[tur]
p[er] horas 24 lento igne aut in balneo marie Colet[ur]
de qua pone ℥ij p[ro] lib dicti vini et serva ordine[m] #

הערך הנ״ל Ite[m] pilular[um] fetidar[um] ℈ j precipitati granu[m] j s.
misce et fiat pillula capiat una[m] de trib[us] in
trib[us] dieb[us] sive bis in abdomada

ואמן אחר שנקיתם היין אחר אלשקה· ואיתו נהון כל בך
קח ממנו היינרי א׳ לטראות· יין לבן גדול לט׳· איספיקאדוס קאלאמו
ארומאטיקו· פוליפודיאו· קארדו בינידיקטו· קאפילורו וינריס
סיפירי מכל א׳ ב׳ דרמי· איבא ארטיטיקי· קולוקווינטידה מכל א׳ דרמו·
אירמודאקטילורו ב׳ דרמי· ערבבם יחד ויהי ביין כד׳ שעו׳· ויבושלו ב׳
כלי מזופט לאש נח· עד יבושל רביע· וממנו יקח בכל בקר ג׳ אונקי׳
עשרים יום· ויעקה ממנו ג׳ב׳ בעת האוכל··

℞ Cortica[m] ligni indi lib. j s. vini albi lib. 54. sticados.
calami aromatici polipodij. Cardi benedicti. Capilor[um]
veneris. Ciperi [ana] ℥ij. Iue artetice. cologtide [ana]
℥j. hermodactilor[um] ℥ij. misce fiat infusio p[er] horas
24 deide buliat i[n] vasse vitreato Copto leto igne ad
co[n]suptione[m] q[ua]rte partis. Capiat o[mn]i mane ℥iij p[er] dies
24 et plus et minus.

משקה העץ ומיש׳ ונהגו׳

קח עץ אינדי׳ ושקליפתו מכא׳ ג׳ אוקי׳ איפיטימו׳ פ׳
פוליפודיו׳ מכא׳ א׳ אוקי׳ גאריאופילורו׳ חצי אוקי׳
קארדי בינידיקטי א׳ דראמו׳ מי אינדיביאה ו׳ לט׳ יבושלו כמשפט
עד יבושת החצי׳ ויסונן ותוסיף אחכ׳ א׳ אוקי׳ דבש לכל ליט׳.
ושמור יקח ו׳ אוקי׳ בכל פעם בבוקר׳׳

℞ ligni indi et corticis eius ana ℥ iij · epitimj polipodij ana ℥ j · gariofilorum ℥ s · cardi benedicti ℥ j · aque endivie lib vj · buliant ad consumptionem medietatis · et coletur cuius colature adatur ℥ j melis clarj pro qualibet lib servetur et fiat ut supra

ושמ׳ יהיו לו כינויים בבוקר קדם שליהן אונגואינטו מאשטיסינו׳.
קח וכתוב לשון בפרק ענין השוקיים׳ סמ׳ ...
קרמה ... ושבחיו׳ דוק ב׳
בעלה נב׳ והצמח

קיטור ומיש׳ לרפואת ענין רשי ומאכל במוח. ובשאר אברים ובגרון׳
קח אלומי די רוקה וירדיש אירים ומא׳ ג׳ דרא׳ מירה מאשטיסים ומא׳
ו׳ דרא׳ שעוה לבנה א׳ אוקי׳ חומץ חשש יבושלו במי פומי טיררי
ופלאנטאגיני׳ כמשפט׳ ויסונן׳ וקשמר המים בכלי זכוכית ומשה קרחן
פעמי׳ ביום׳ ושמר ... כמו׳ קרחן בחלב ומי ורדים׳ //

℞ alumis roce viridis eris ana ℥ iij · mirre masticis ana ℥ vj cere albe ℥ j · aceti parum buliat in aquis fumiterre et plantaginis ana q.s. deinde coletur et remota cera aqua usui servetur de qua fiat ut supra

משקה טוב לחולי הרפקין ולבעלי הסרקי

קח מי פומי טירי ואינדיביאה מכל א' ליט' אבשינטיאו פרח
רוסמרינו מכל א' אונקיה · פרוני · זיזולי · פוליקולי סין
פוליפודיאו · מירבולאני סיטריני · קולוקווינטידה · מכל חצי אוקי'
אירמודקטולי ד' במספר · יבושל יחד · ולבסוף תוסיף ורדי חצי אוקי'
ויורתחו עוד רתיחה אחת · ותוסיף ייירי פיקרא [illegible] ובינידיקטו א'
מכל א' אוקי' ויורתחו עוד מעט · ויסונן · ואחר תוסיף א' ליט' סוקארו
וב' ליט' דבש [illegible] [illegible] כמשפט הבשמים · [illegible]
[illegible] ט' [illegible] [illegible] ב' אוקי' בכל [illegible]
ודע כי הוא מבשל החומרי' ומריקם יחד מעט מעט :

℞ aquarum fumi terre et endiuie ana lb iiij · absintij ·
florum antos ana m j · Juiubarum prunorum foliculorum
sene polipodij mirabolanorum citrinorum Cologuintide
ana ℥ s · hermodactilorum n iiij · buliant simul deinde
ade rosarum ℥ s · et iterum buliant ebilitione una · deinde
ade yere pigre · et benedicte ana ℥ j · et iterum
buliant parum · et colentur Cui ade zucarj lb j · m
melis lb ij · fiat sirupus et clarifica secundum artem
et usui reserua

משיחה טובה לחולי הדסקי נהוגה ומנוסה

אגיד לך ואודיע ותקנ' הקמשה ..

קח מי אינדיביאה א' ליט' מימי עירדי ד' אוקי' סירופי [illegible] אוקי'
ליטמרגריאו גספי' ד' אוקי' שמן ורד וקאמומילה מכל א' ג' ..
אוקי' יכסף חי ד' אוקי' עשה משיחה .. ומשכו הקמשה מהקודקוד
עדיפי הסבטבות' [illegible] ירך לצונה והמשח גם כל הפרקים
ושריר כתפיו ופרקי הזרועות ופרקי הידים והארכובות ופרקי
הרגלים ובכל מקום הכואב ופרקי ירכיו אשר מול הערוה ..
ג' ימים רצופים בחדר סגור ..

ואחר שמשחתה הקמשנו תוך אוהל סדינו' מכוסה מאד והקמשה
אש לפניו בשני כלים תחת האוהל והיה סגור מכל צדדיו ו
ושם יזיע מעט שעה או פחות וכשר לא יוכל לסבול הקמשה ..
נקב בצד האוהל ויוציא ראשו משם ובצאתו הקמשנו בסדין
חם מאד כאשר יסבול ויסבב במטתו ואז תתן לו ב' ביצים
ופת יין חי והקמשנו היטב ולאחר [illegible] כשיזיע מחדש ואחר
ד' שעות תאכילנו תרנגול' יין ומבושל בציר ולחם ושמור ..
מיני מאכלים ולפי שיצריך לו
לחות מעופשות מפיו יצטרך לרחוץ פיו עם זה פעמי' רבות
קח דיא מורון ד' אוקי' מי פלנטאגיני ומי פורטולאקה מכל א' ו'
אוקי' דבש וורדי' ב' אוקי' אלומי די רוקה שרוף א' אוקי' ועשה ג'
גרגרישמו ועמו ירחץ פיו עשר' פעמי' בשעה ..

ואחר שהומשח שש פעמי' עשה זה המרחץ קודם האוכל ביום
הרביעי .. קח מי הים ומים מתוקי' בד בבד שאלויאה לאורו
רוסמרינו מכל א' ב' אגודו' יבושלו יחד כחצי שעה ויכנס באוהל
סגור וישב שם המים חמים בכלי והוא ישב בתוכו חוץ למים
ויזיע ועמו חמוס מבעם והשליכם אל המים להמים יותר ו

ואחר ש' יזיע ..

19

ואחר שיגיע ילך משוטט בסדין חם אל משכבו. ויתן לו ב' בצים וכוס יין.
ויגיע יותר. ואחר קצת יתן לחם ובשר ויין.. ויש שקצתם [illegible] ואחר
יותר. וספוג. וזה המרחץ נעשה ל' [illegible] רבים. [illegible] ובזה
הה' יתלים שלומים ולא ישובו [illegible] הראשונים עליו. עד ירחםם
הטוב המיטב..
ואם לא ילך לברכה קח לו ג' אוק' משה המרקחת. וזה קוראו.. //
קח סמי טריא סאנדאלורו. ודיא גרידיאו משקל חצי אוק'. סוקארו
א' ליט' מי פומי טירי כאשר יספיק ועשה מרקחת יבש בסקוטיש:

משיחה — ℞ aque endiuie lib. j. aque fumi terre ℥iiij. Ceruse ℥vj. litargirij auri ℥iiij. olej rosati et Camomille ana ℥iij. mercurij ℥iiij. fiat unguentum //

גרגרת — ℞ diamoronis ℥iiij. aque plantaginis et portulace ana ℥vj. melis rosati ℥ij. aluminis roce usti ℥j. fiat gargarismus //

הדברים הנכנסים במרחץ — ℞ aque marine aque dulcis ana q. s. saluie foliorum lauri roris marinj ana m. ij. buliat simul per spacium dimidie hore et pone in tinelo sub pauilione bene coperto undique et ibi ingrediatur patiens seruando ordinem dictum

מרקחת המשלשל — ℞ spe. triasandalorum aut spe. aromaticj rosati ℥iiij. diagredij ʒ. s. zucarj lib. j. fiat confectio in morselis disoluto zucaro in aqua fumi terre. Capiat ℥vj. vel ℥j. singula vice //

שני משקה הטעם לחולי דרפאי מיין ומים׳׳

קח מהעץ ד׳ אוק׳ מקליפתו ח׳ אוק׳ קפרס׳ בשמונה ליט׳ יין
טוב ריחני בלתי מתוק ובד׳ ליט׳ מי מעין מהן כ״ד שעות
יבושלו כמשפט עד ישוב לחצי׳ ואחר תוסיף פוליקולורי׳ סינ׳
ג׳ אוק׳ ויבושלו עוד עד ישוב שליש וישארו ד׳ ליט׳ · ויסונן · ו
ומזה יקח ו׳ אוק׳ בבוקר ובערב ויכוסה ויזיע · וזה יהיה לשירופ׳׳
ואחר תוסיף על העץ ח׳ ליט׳ יין וד׳ ליט׳ מים׳ ויבושלו עד ישוב
לחצי · וזה יהיה משקהו בעת האוכל ובכל עת שיצמא ׳׳

R̷ Corticū ligni ℥ viij. ligni indi ℥ iiij. infude ī lib viij
vini boni odoriferi nō dulci et lib iiij aque fontis p̱
horas. 24. buliant secūdū ordinē ad Consūptionem
medietatis deīde ade foliculorum sene ℥ iij et iterum
buliant donec remaneat ī lib iiij Colet et seruet
de quo Capiat ut supra
deinde ade ī dicto ligno vini albi lib viij aque fōtis
lib iiij buliat ad Consūptionē medietatis et erit
p̱ potu ad libitū ״

יאכל תרנגלי׳ עגלים וכבש מבושלי׳ ולחם טרוי בערך · וישקה לפעמי׳
מהמרק כרצונו · וטוב שלא יאכל בשר כי אם פעם ביום לבוקר · ו
לערב יאכל לחם אפוי היטב ושקדי׳ וצמוקי׳ והריקהו מ״ב ליב׳
יום כמשפט · ויוכל להריקו לפעמי׳ במרקחת הקודם׳ · וזה
קמארו שנת ׳׳

R̷ Sp̄r aromatici rosati et diagredij Can ℥ .s. zucari
lib. j. fiat Confectio in morselis. Capiat
יקח א׳ אוק׳ ופרות ויקר כמו הסבל
והכח והשנים ׳׳

קומר יין טוב לשבל ולהריק לאט הלחות העבה והדבקה
בחולי ירכיים ובכאבי הפרקים כלם ::

קח ענבים טובים מתוקים ח' רוביאו שהם ליט' יוסמטו ויושים ב
בקובסו· קולוקווינטידה א' אוקי' אליבוריס שחור ב' אוקי'
אגאריקו א' אוקי' אירמודאקטילי ו' אוקי' גומי דראגאנטי חצי אוקי'
עץ הינדי כתוש ב' ליט' לופולי חצי ליט' ערב יחד ושמה יהיו עד ע
עבור רתיחת העסיס ובכל יום ויום תהפך בהם בכלי אשר יהיו בו·
עד יתחיל להתקרר· ואז תסחט הכל בחוזקה וסנן ושמור· ומנו ה
הקח כוס וחצי· ומחוץ יותר כמו הכח והשנים· ב' או ג' אור יומים
רצופים קודם האוכל בבקר ובערב ותאכילנו מיד ·· ותריק
לאט דרך המלאכה בלי היזק וערבוב· ובחון ··

℞ vuarum Rubearum viij· pistentur in quibus infunde
Coloquintide ℥j· eleboris nigri ℥ij· agarici ℥j· he
hermodactilorum ℥vj· gumi draganti ℥.s. ligni
indi incisi lib·ij· lupulorum lib·s· misce et permitte bulire
hec omnia simul et misce singulis diebus in suo
tinelo quousque incipiat tepefieri · et tunc fiat expresio
et coletur et reservetur pro usu servetur ordo

גרגירים להריק הלבנה והלחות העבות ולכאבי הפרקים

℞ hermodactilorum turbit preparati ana ℈j mirabola=
norum Citrinorum reubarbari ana ℥.s. gingiberis g.
vj· masticis ℈j· Cum mele rosato fiat massa
de qua fiat pillule vj pro qualibet ℥·

יקח אחת בערב קודם האוכל ולפעמים יקח אחרת בלכתו לישן ד' שעות
אחר האוכל ::

עוד סירוטו טוב מאד לחולי פרקי׳ ..

סירוטו משובח מאד להסיר הכאבים · ולהתיך המורסות ה׳
הקשות · ומרפא הנגעים הרעים · בהקיבו הקוטי׳
ומעלה הבשר החי וחותם · ובפרט אם ישים בו
ברמשונה · אחר הרקות הכוללות · ואם ישים
על הפרקים · ירפא מזה החולי הרע · ב׳
בתחלת החולי ובטוב המזג · והיא רפואה
רפואה בטוחה ונסובה יוקר׳ מ׳
מהמשיחות · וזה תוארו) :

קח שומן חזיר נקיה וטובה · כסף חי · מכל א׳ ליט׳ וחצי ·
יעורבו במדוכה · ולבסוף תוסיף לבונה דקה ו׳ אוק׳
ליטארג׳יריאו · סירוסי · מכל א׳ אוק׳ וחצי · יעורבו היטב א׳
אח״כ תקח סירמפינו · ארמוניאקו · מכל ח׳ אוק׳ רשיני פיני ·
טירבינטינה מכל ו׳ אוק׳ · ותקבו במים חיים על האש עד
שיתעבה באופן כי כשתקיש טפה ממנו על האבן הקר׳
תשאר קשה · והניחנו ליקרר · ותנענע תמיד עם מקל
יד · וכשישאר פושר תערבנו עם המשיחה הנ״ל אשר ב׳
במדוכה ותנענע תמיד עד יתערבו היטב · ולבסוף תוסיף
שעוה לבנה ד׳ אוק׳ מעט מעט ועוד תנענע היטב · ולבסוף
זרה עליו ליטארג׳יריאו מאובק הדראמ׳ · ויעורבו יחד ו׳
ועשה מהם עסה · ושמור ..

ואם תרצה שיהיה יותר חזק תוסיף מה
מהכסף החי דרך משל עד ב׳ ליט׳
או יותר או פחות לכל מ׳
מראה עיני הרופא :

מניקולאו מאשה לוקח זה ..

R. piguedinis

℞ pinguedinis porci colate mercurij ana lib. i. s. īcorporet͡ ⁊ et in fine adde turis pulverizati ʒ vj litargirij Ceruse ana ʒ j. s. Incorporet͡ ⁊: deinde ℞ serapinj armoniacj ana ʒ viij rasine pinj terebentine ana ʒ x. disoluant͡ ⁊ ī aqua ardenti ad ignē ut fiat solidū. Ita quod ponēdo guttā super lapidē frigidū sit dura frangibilis. et dimitē īfrigidarj semp agitanto cū baculo. ⁊ cū fuerit tepida ade unguentū suprascriptū. sēp agitando donec īcorporet͡ ⁊. ⁊ ī fine ade cere albe ʒ iiij. paulatine. et sēp agitando. ī fine pulveriza desup litargirij ʒ v īcorpora et fiat magdaleon et serva

בנגעי הראש מחולי תרסתי קרבא זה הסירוטו ״

קח טיריבינטינו · ראשי פיני שמן וורד מכל א׳ אוקי׳ · שעוה ה׳ א׳ אוקי׳ · ביטוניקה · מאסטיר · סילויאה מכל ב׳ אוקי׳ · קשרה העשבים ל׳ ימים ביין הררי ומרוק ובשל הכל יחד עד יבושת היין · וסנן היטב · ושים המסונן על האש והוסיף גומי אילימי שארקוקולי · לבונה מכל א׳ אוקי׳ לכל ליט׳ ולט׳ · ונעשה סירוטו כמשפט על האש · והוא נפלא לכל נגעי הראש ״ מאסטרבוקילי

לבם יותר אני מערב נשוו שליש מאנגואינטו דיאיגואו · והוא פלא · ובשאר כל נגעי הנקף טוב מאד סירוטו די איגיאו כי הוא מנקה · ומבריא ומוקשי כל נגע בסוף · וזה תוארו · קח איגיאו ד׳ אוקי׳ ליטארגיריאו זהביב אוקי׳ סירוסי א׳ אוקי׳ · שמן וורד ושמן ליליאו לבן מכל א׳ ליט׳ · חלב העז ל׳ אוקי׳ · ועשה רטיה כמשפט על האש נח :) ⁖

℞ terebētine ·

R terebētine · rase pinj olej rosati ana ℥ vj · Cere ℥ v
betonice · mater siluie ana ℥ vij īfundant herbe ī
vino mōtano dulcj et buliant ōnia simul ad cōsūpcionē
vini et Coletur cuj ade gumj elemj · sarcocole · turis
ana ℥ j p lib et fiat Cerotū lēto igne secū arte #

עוד קתבוסק קמסיטאל לשבירת המפרקת ברוש
ולכל הכאה ונגע גר בבשר חלקי הגוף טוב מאד ::

R rase pinj ℥ iij · gumj elemj ℥ ij betonice pulverizate
℥ j · fiat Cerotū

והילך אופן עשייתו ראשונה תקח הגומא ותשים בקובן חתי ע
עפר הביטוניקה ותמסוך היטיב בידיך משוחות מתמן א
אימפיריקוניש ואחר כך תערב מותך הביטוניקה מעט מעט
עד כלה ·· והוא טוב קואר מאד ·· //

מים תרפאים כל נגעים שבגוף ובעין ·· //

קח מים לוהטים רל מים חיים · מי וורד מכא' ו' אוקי' · ג'
סובלימאטו ב' דרא' · ויבושלו באש נח · עד שהסובלימאטו
יהיה נמוח · בכלי זכוכית או כלי מזוגג · ותשמור ותתנה קמצה
כל נגע ערב ובוקר כי תרפאים בכל חלקי הגוף · וזה תואר ·
ואחר תמזגנה במי וורדי ומלאנטאני ··

R aque ardētis aque rosarum ana ℥ vj sublimatj
℥ ij · buliat lēto ignē ad disolutionē sublimatj · et
fiat ī vase vitrj aut vitriato · et serua #

עוד מים

42

עוד מים לרפואת ... הנקרא אברזין
ובאשר ובאבר ובבשר כל אברי
הגוף ... ועוד

קח [illegible]
וב׳ אוקי׳ מי ורד ... בנגעי בחכמה
פנימיים ביותר · ואשר היא חזקה וחדה ביותר כמו ... בין וורדי
וקריה פחות חדה · והמעט והיותר לפי ראות עיניך · והוא
פלא בנגעי הגרון · ואשר יקרה מהם הנקרא ... [illegible]
בשורש או חלב הכאן · ואשר יקרה לחדוק ... והמים
כאב או הפסע או נפח כמשח הנגעים במשאת בקר ...

℞ aquã separationis auri ab argēto ℥ ij aque v
rosar ℥ j misce

וזה קמאר עשיית המים המקיצים ...
קח ויטריאולו רומאנו ב׳ ליט׳ · אלומי די רוקה יו׳ אוקי׳ · מלח
ניטרו א׳ ליט׳ ושים באלנביקו ... בטיט החכמה ...
היטב כדי שיוכל לעמוד לחוזק האש והדברים שבקיבוצו · וקבל
המים בכלי ...

℞ vitrioli romanj lib ij aluminis roce ℥ xvj salis nitrj
lib j pone ĩ alabicho vitreo lutato luto sapiẽtie &

וזה קמאר ...

℞ argilie lib xij cinericij lib iij fimj equj scorie ferrj
tegularum ana lib ij burre lib j misce et fiat lutum
p bocys et est lutũ sapiẽtie

קונטרס שני משקיטים הכאבים
בחולי זה ובשאר החולאים
שידעתי בו בלע׳

הדברים המשקיטים יועילו התרסות אל החום הטבעי

כמו שמן אניטו · שמן קאמומילה שמן וורד · שמן מנדראקורה
שמן ל׳ ליאו לבן · ודומהם ומחזקי כח האבר הנכאב · ומדקדקי
החומר העב ומבשלי אותו · ומרככים אותו · ומשקיטים
הכאב כי קמח ומהמאברים · וכן תעשה

℞ olej aneti · olej camomile · olej rosati ana ℥ j · cere
parum fiat unguentum de quo ungatur

ולפעמים תעשה קתבושת מהעשבים
אשר מהם נעשו השמנים כדי
להשקיט גם וכן תעשה :

קח קח קמח זרע פשתן · ושעורים · פרח קאמומילה · מלילוטי
מכל א׳ אוקי׳ · שלויא · אבשינטיאו · אישטיקאדוס ·
מכל חצי אוקי׳ · יין הררי מתוק כמספיק · ועשה מכלם קתבושת
ושים על הכאב · ואם תרצה תוכל להוסיף מהשמנים הנ״ל ·
וגם שמן קולמי האשפה · או הקלשי שומנים

℞ farine s. lini farine ordei camomile meliloti ana
℥ j salvie · absintij · sticados ana ℥ s. vinj mostanj
dulcis q. s. decoquantur et fiat emplastrum ·
potest inpinguarj cum oleis predictis et
asungijs

עוד קתבוזק משקיט לנגעי״ש

קח סובין ופרח קאמומילה ויבושלו בארופי הוא יין מבושל · ובלאטין נקרא סאפא · או ביין מתוק ועשה קתבוזק״ וזה תוארו ::

℞ furfuris · flor*(um)* camomile ana partes equales bulliant cu(m) sapa aut cu(m) vino dulci · q · s · fiat emplastr(um) //

ולפעמים קחתי לבונה וקבבנה עם יין וקשים עליה״ א אבנינסיאו · וכשיתחמם הפיגנו על הכאב :

עוד להשקיט הכאב ובפרט כשיתחבר חמימו׳

עשה להם קתבוזק מלחם מבושל בחלב כי משקיט וטוב :

תחבושת מרכך המורסות הקשות בזה הל׳·

ריסולוטיבו · בלעז ·· ·· ··

קח איסופו · סירוטו כפי הצר מספיק · דיאקילון לבן ·
אימפלאסטרי די מילילוטו · מכל א׳ אוקי׳ · שומן תרנגולת
ושומן הסוס · והשומן אשר בתוך עצמות העגל · מכל חצי
אוקי׳ · ערבם ועשה התחבושת על האש קטנה · ושים על המורסא
הקשה · כי הוא מרכך ומתיך הכאב ·· ·· ··

℞ ysopi ceroti do^m· m· diachilonis paruj ēplastrj
de meliloto ana ʒ i pinguedinis galine et equj
medule cruris vitulj ana ʒ s· misce ad ignē
et fiat ēplastrum

עוד אחר התחבושת מרכך · ובהתכתו
מתקיט ··

קח דיאקילון עם גומאש · אונגואינטו · מוליטיבו · מכל
א׳ אוקי׳ · ארמוניאקו מותך בחומץ חצי אוקי׳ · שומן א׳
אווז · טירבינטינה · מכל חצי אוקי׳ · כסף חי א׳ אוקי׳ · ערב
ועשה אונגואינטו כמשפט · כי הוא מרכך כל קושי בחול [illegible]
[illegible] עד קיימנו עליו ·· ·· ··

℞ diaquilonis cū gumis · vnguētj molitiuj ana ʒ i ·
armoniacj disolutj ī aceto ʒ s· pinguedinis anseris ·
terebetine ana ʒ s· argentj uiuj · siue mercurij ·
ʒ i misce et fiat vnguētū in bona forma

עוד קומר משיחה טובה להקיך
המורסות הקשות ״״

קח שומן תרנגלת׳ ואנאטי׳ ואווזי׳ מכל א׳ אוקי׳ שומן
עצמות שוקי העגלים׳ והחזירים׳ מכל חצי אוקי׳
שמן קאמומילי׳ ו׳ דראמאש׳ ערבם יחד ועשה משיחה׳
וממנו תמשח פעמים רבות:

℞ asugie galine anatis et anseris ana ℥ i.
medule crurium vituli et porcj ana ℥ s. olej
camomile ℥ vj misce et fiat linimentum
de quo unge continue //

תואר תחבושת מבשל וטוב ·

מאטוראטיבו בלע״ז ·

אם קראה המורסה הקשה נוטה אל הבשול אז צריך עזרם
לעזרה במבשלים כי הרופא עוזר לטבע לא
חולק עליו ·· ✱ ·· וכן תעשה :

קח ריר זרע אלטיאה · פינו גריקו · וזרע פשתן · רבוע מי
המשרה בלהבי · מכא׳ ו׳ אוקי׳ שאור · שומן תרנגולת ·
שרש ליליאו לבן אפוי תחת הגחלים · מכא׳ ג׳ אוקי׳ · שרש אלטיאה
מבושל ד׳ אוקי׳ · תאנים יבשים ב׳ אוק׳ ערבם יחד ועשה ת׳
תחבושת ויוכל להוסיף חמאה ושומן חזיר ושמן ליליאו ו׳
וקאמומילה כמספיק ··

℞ mucilaginis altee fenugreci et s. lini ana ℥vj
fermenti asungie galine radicũ lilior͞ albor͞
sub prunas coctor͞ ana ℥iij radicũ altee cocte
℥iiij ficuũ pinguiũ ℥ij incorporent͞ et fiat
emplastr͞ secundũ artẽ.

עוד תחבושת מבשל וטוב ·

קח שרש אלטיאה מבושל · שומן חזיר · ותרנגולת · מכא׳
ג׳ אוקי׳ · שומן צבי · רשינא פינו · טירבינטינא מכא׳ א׳
אוקי׳ וחצי · ערבם ועשה תחבושת לאש נח · מועיל מאד לבשל
המורסות : וזה תואר ·· הקשות

℞ radicis altee bulite asungie porcine et galine
ana ℥iij pinguedinis cervi rasẽ pini terebẽtine ana ℥j s.
misce et fiat eplastr͞ ad ignẽ secundũ artẽ

עוד

ס

[illegible]

קח שורש בריאוניאה · היא דלעת מדברית מבושלת · ושומן
חזיר נקיה ומסוננת שוה בשוה ועשה מהם תחבושת ·
והוא מחזק ומבדל · וזה סוד ··

R. radicis brionie elixatę et bene pistatę asungie
porcj Colate ana partes equales fiat emplastrum
et usuj reseruetur

ומהנזכרים קבל להרכיב התחבושת ולהוסיף ולגרוע כפי
הצורך וכפי הנמצא אצלך ואם לא ימצאו כלם
עשה במקצתם ותקיים מהנמצאים והשומני
כפי ראות עיניך ·· וכו׳ וכו׳ וכו׳

קח

מפתחת המורסה

ואחר הבשול השלם יפתח המורסה בקער קטן · דרך הקמטים אשר בתוך האבר · חוץ מהמקום שאם יפתח לאורך הקמטים יחתוך עצלי המקום ויפול גב השן · ובאברים אשר מהלך קמטיו מתחלף למהלך פתילי עצליו יעשה בהפך ·· וראוי שיהיה המפתח יודע בנתוח העצבים והוורידים והעורקים פן ישגה ויחתוך דבר מהם · ולך אל נסיוני עצל וראה דרכיו וחכמים באופן רביעי מהראשון פרקבו · ואל יפה לאחר לפתוח כי כל עוד שתניח שם המוגלה תוסיף בעפוש ותעפש העצבים והשרי נים והוורידים הקרובים אליה לעולם

סמות הרוח :

ואם לא יוטב החולה בקער או יצטרך אל כווה אם בפועל ואם בכח : בפועל כמו ברזל מלובן ·· ובכח בכווה מן הכוויות · והנני מגיש לפניך שנים או שלשה ערכים להיותם מועטים יקריתו בין בכווה בפועל עם היותו נכון ·· אך השמר מן יעשה הכווה אין שיהיה על הפרקים פן יאבד תנועת האבר עד עולם ·· ··

וזה תואר הכווה הנהוג מאד ··

קח אובלימאטו צ׳ דרמ׳ וחצי · מונקאינטי פופולאוניאו ב׳ דרמ׳ אופיאי ה׳ גרעינים · אבן מומאטיים חצי אישקרופולו ·· ערבם ועשה משיחה · ותתנו קצת במקום הראוי כפי גודל הנקב שתרצה לפתוח · ויפתחנו בשש שעות · ואחר

קסירנו · ולהסיר הזרבת קסים עליו חמאת בקר עם עלה
כרוב עד שיתרפא ·· [illegible]
ודע כי בעשותך הכווה הזה ותרצה שלא יכאיב קח הנחהו בה
במשמרת אחת עשייתו כמה חודשים ותוסיף א׳
מהאופיאו עד עשרה גרעינים בין הכל·
ויכוה בלי כאב · או יכאיב מעט ··

℞ sublimati ℥ij·s· vnguẽti populeonis ℥iij· opij· ℈· v· lapidis amatitis ʒ·s· misce et fiat vnguentũ

או קח זבל הכלב מאובק ובשל בדבש ואודם בינה [illegible]
המורסה ויפתח מיד והוא סוד ··
או קח צואת אווז ובשל ביין ושים על המורסה ויפתח:

עוד כווה אחר משובח בלתי
מכאיב · והוא שמן ·
ויטריאולו · וזה
תקונו ·

קח ויטריאולו רומיי או קפריסי · שלשה אוקיות · מלח נ׳
ניטרי · אלומי די רוקה · מכל אחד ד׳ אוקיות · תלבנם כ׳
כתושם עד היותם דק ·· ושים בבוטיה עקומה מבוסמה ב׳
בטיט הכל ועל האש · ויצא שמן הוא שמן ויטריאולו · והוא כווה
נפלא בכל פועל ·· ובפרט אם קרבה להסיר המיסקרופלי ה׳
הם חזירים ·· ויבלת הוא ורוקה ·· ועשה שיהיה הכלי השני
המקבל גדול ·· ואם תרצה שיהיה הכווה בלתי מכאיב ת׳
תוסיף באופיאו לכמל ··

בעלה״ סך

℞

℞ vitrioli romanj vel cipri ℥ xxx · salis nitrj · ā
aluminis roce ℥ iiij · misce pulueriza et
calcinentur ad ignem · secundum artem ·
postea pone in bocia curua lutata · ad ignem
fornacis alchimistarum et per ignem habebis oleum
in recipienti sed recipiens sit magnam si vis †
facere dictum deum

אשון ויטריאולו הנל

ויש שמוקחים המורסוק עם הקאפיטילו והוא שלוקחים
הלשיאה שעושים ממנה הסאפון ומבשלים אותה ב׳
כאשר אומר עד הקשוה כדבש ומעט מציאים של המורסק
כגרשון של גרעוני׳ ומורקה ·· וזה קוארה ואופן שיורקה
קח אפר עצי יער ובפרט מרובר׳ עשרה ליט׳ · מי מעין ל׳ ליט׳
יבושלו עד ישובו לב׳ ליט · ושים בה סיד חי באופן שיעלו
המים עליה ב׳ אצבעו׳ · והניח ח׳ ימים ותערבם פעמים
ביום ויסונן ותוסיף עליה ל׳ אוקי׳ קארקארו · או אלומי ה׳
הנעשה משמרי היין · והניחנו עוד ח׳ ימים ויסנן · אחר כך
הקח מאלו המים אשר שיהיה א׳ ליט׳ · ומהלשיאה שעושי׳
ממנה הסאפון חצי ליט׳ · ובשלם עד יהיו כדבש · ויש
ויעלה בדרך כזה מובחר ומוקה ··

ויש מוקחים עם שועת קאלדיקון והמצאם בדינו המחבר ·
או בשועת אלקאדיקון מהשר מישואי עם המצאם ··
או בשועת מינימו · המצאם ביואנים די ויקו ··/··

ודי לך בזה ·

מבשלי המולה

מבשלי המוגלה אחר פתיחתה ·

דיג׳יסטיבי בלעז ״ ״

ואחר פתיחת המורסות תצטרך לבשל המוגלה ולנקותה

לכן עשה תחלה המבשלים ואחר כך המנקים הם מונדיפיקאטיבי·

והלך חומר המבשל בהיות המוגלה מעט ·

קח שומן חזיר · טיריבינטינה מכל א׳ ב׳ אוקי׳ חמאה א׳ אוקי׳ שמן ליליאו
לבן א׳ אוקי׳ כסף חי חצי אוקי׳ מיץ נארנצים ו׳ דרמות · ע
ערבם ועשה משיחה · ממנה תמשח הפתילות אשר תשים בפי ה
המורסה · וגם בצק המכסה כל הנגע תשים על פני כלו · ותקשור
כראוי ״״

℞ asungie porcj · terebentine ana ʒ ij · butirj ʒ j · olej
liliorum alborum ʒ j · mercurij ʒ s · sucj arancior*um*
ʒ vj misce et fiat vnguentu*m* de quo ungant*ur*
licinia et stendat*ur* etia*m* super peciam coperie*n*te*m*
totum vlcus

משיחה אחרת מבשלת וגם מנקה ״

קח אונגואינטו באסיליקוניס מהסר דיראפיאון · דיאלטיאה מכל
א׳ אוקי׳ טיריבינטינה חצי אוקי׳ ערבם יחד ועשה משי׳ כמשפט :

℞ vnguentj basiliconis d*omi*ni seraffionis · vngue*n*tj altee
ana ʒ j · terebe*n*tine ʒ s · misce

עוד משיחה מבשלת כמשפט הראשון ·

קח טירבינטינא · חמאה מכל א' אוקי' · אונגואינטי ראסיני והוא
סיטריני א' אוקי' · חלמוני ביצים שנים · כרכום חצי דרהמי ·
ערבם יחד כמשפט ··

R. terebentine · butirj unguenti citrinj ana ℥ j · vitelorum
ouorum · n · ij · Crocj ʒ s · misce fiat digestiuū

עוד משיחה אחרת מבשלת בהיות המוגלה
דקה ומאכלת וחדה ···

קח טירבינטינא רחוצה ב' אוקי' חלמוני ביצה שנים · שמן ורד
ליטארגיריאו מכל א' א' אוקי' · בתחלה תערב היטב הליטארגי
והשמן ולבסוף תשים השאר ועשה משיחה ומתנה קצת כמשפט ·

R. terebētine lote ℥ ij vitelorum ouorum · n · ij · olej rosati
litargirij ana ℥ j · misce et fiat secūdū artem

ותוכל לעשות גם זה ונהוג בלי ליטארגיריאו

קח שמן ורד · טירבינטינא מכל ב' אוקי' · חלמוני ביצים שנים ·
ערבם יחד כמשפט ///

R. olej rosati · terebētine ana ℥ ij · vitelorum ouorum · n ·
ij · misce secundum artē

ודי לך באלה ועשיתה כחכמתך :

ש"א קח אונינטו בקוס נירדו ראשו שחוק וחלמון ביצה
תשורבם יחד ובשין התבושת שים עליה כי מבשל ;
ומנקה · והוא סוד :

מנקים

מנקים הפרחים אחר הבשול ..

מונדיפיקאטיבי בלעז ..

אחר בשול המוגלה הנכר להיותה לבנה חלקה · ושוה · ראוי לקרב
המנקים כפי אבר ואבר ובתחלה עשים
היותר נחלשים · והולך קודם :

קח טיריבינטינה ב׳ אוקי׳ · דבש וורדים א׳ אוקי׳ · קמח שעורים
כאשר יספיק ערבם יחד ועשה אונגואינטו כי זה מנקה
המוגלה המשובחת בכל חלקי הגוף · וקראנו כמשפט .. // ..//

℞ terebētine ℥ij · melis rosati ℥j · farine ordej · q · s ·
misce et fiat unguentū mundificatiuū

עוד אחר לזה מנקה ..

קח טיריבינטינה ב׳ אוקי׳ · דבש וורדים א׳ אוקי׳ · קמח שעורים
מירה · לבונה · מאשטיש · מכל א׳ דרהם · ערבם ג׳
כמשפט · ועשה צרבילון כאשר אמרנו ..

℞ terebentine ℥ij · melis rosati ℥j · farine ordej · mirre
turis · masticis · ana ℥ij · misce et fiat ūg

ופן תהיה לנחש מעלה בקצרה ואמר כי בכנעי הראש ג׳
קחם אונגואינטו די לינוה אליגוי האמור לעיל בכנעי ה׳
הראש בעלה מב׳ · או אונגואינטו די ביטוניקה .. ובשאר
אברים קחם אונגואינטו אפוסטולורום · (הנזכר בלאטינאר
מאיזה המחבר) ובפרט בכנעים ברעים והמעופשים העמוקים
ובפיסטולי .. ואם לא תוכל לקחת אותם בזמן לעשון ג׳

קמרחס ביין · או בליסיאה וחומץ ושים בספוגרק ויועיל מ
מאד לחרח או לשחות אונגואינטו איגיפטיאקום בחומץ או יין
ולשים אותו בקוכן בספוגרק · כי הוא מסיר הקושי והבשר ה
הקשה · וכן תעשה מאונגואינטו סיפאריאום מיגואי · ומהם
תוכל לערב כאשר תרצה · ובהיות הנגע חסר הערב שהם
אונגואינטו פומפיליגוס או אונגואינטו די סירוסה קאנפוראטו
או בלי קאנפורה כפי מה שתרצה לקרר מעט או הרבה · ולפעמי׳
תוכל להוסיף מין סולפרו או מין סיספרי ביבה · ופלאנטאגי׳
המקררי׳ ולבלם יחד עד יבוש הלחות ·· ווס

אופן עשיית הפריסיפיטאטו

ולהיות כי החולי הרע הזה סורר ומורה לכל הרפואות הנהוגות על
הרוב · אמרתי בלבי להביא נ״ד מן רפואה טובה ובחונה ברפוי׳ ה׳
הנגעי׳ האלה כמי שיכול לקרב אותה בכל מקום אשר תרצה
כהוגן וכהלכה · ונק׳ עפר מלאכי · ובלשונם אנג׳ליקו · ואחרי׳
קראוהו פריסיפיטאטו · ומתנו קדרי ספורו לשול בקדרה ודע
כי טוב הוא ומיטב ומוכל הבשר הרע בלי כאב · ומסיר רוע מזג
הנגעי׳ הנסתר בקוכן · ובפרט בחולי צרפתי ומבטל המוגלה · ו
ומנקה אותה · ומונע האיכול · והקמטות הקאנקרינה · ומתיך
המוגלה הקשה והעבה ובלתי מבושלת · אחר מרוחת בו מאד · ואין
לו דומה בנגעי חולי זה · ומי קרבנו יבואך עד הקלוס מבריאו׳
ותקוית הנגע · וטוב לנגעי האבר הרעי׳ · והילך אופן עשייתו ··
קח ספך חי א׳ ליט׳ · שים באלמביקו קטן של זכוכית ושים עליו מ
ממימי הפורטי החזק׳ (הנק׳ בעלה מק׳) אשר בהם יחלקו
הזהב מהכסף א׳ ליט׳ ושים האלמביקו בקדרה מלאה אפר מן הקבר ·

ושים על קשב

ושים על האש נח בקהלה והוסיף באש מעט מעט · ואם ירתיח עד
יבושו המים · ואם תרצה תוכל לקבלם בכלי זכוכית · אחר הקבור
האלמנביקו והמצא הכסף חי נעשה סיד · תשבקהו ויהיה עפר
דק כבר כותש · ותנהו הכיס כאשר אמרתי בכל מקום אשר תצטרך
ובתוך הפיסטולי תרחצנו ביין ושים עם השירינגה · כי זה שפופרת
קטנה של מתכת ··

R. mercurij lib j aque separacionis aurj ab argento lib
j pone ī botia vitrj cū recipietj et destilata aqª
inuenies mercuriū calcinatū pulverizetur et vsuj
seruetur

קולור אונגואינטו מונדיפיקאטיבו
נגעי חולי פרנקי · בחון יו

אחרי הראותי אותך את כל אלה אערך

במשיחות מנקות נגעי החולי הרע הזה

וראשונה אשים המשיחה הזאת · כי היא מנקה הנגעים ומסירה רוע
מזגם הנפסד · ומקרבה קוליקיאמס שלהם ומביאם לעשות מוגלה
משובחת · ומשקטת הכאב · ומעלה הבשר הטוב · וזה תוארה ··
קח מאסטיקיש לבונה · זפת יוני · סירוסה · כסף חי · שמן וורדי · מכל
א' אונקי וחצי · שומן חזיר א' ליטר · מיץ גארמיגנה להמית הכסף
חי א' אונקי · ערבם ועשה משיחה · ותנה הכיס בפתילות · ובבגד
המושם על הנגע כעין רטיה ··

R. masticis · turis · picis greçe · Ceruse · mercurij · olej rosatj ·
ana ℥ j · 5 · asungie porcj lib j · sucj araciorum ℥ j cū quo exti=
gue mercuriū misce omā ī mortario et fiat ūguetū SS

עוד משיחה אחרת לנגעים טובה מאד ׃׃

קח אונגואינטי סיטריני · שומן חזיר משקל ו׳ אוקי׳ כסף חי א׳ אוקי׳ ·
מאשטיסיש · לבונה · סירוסה · משקל א׳ אוקי׳ · ליטארג׳ירי חצי אוקי׳
שמן הדס ב׳ אוקי׳ · ערבם יחד ונעשה משיחה במדוכה · ומאנו קדם כתבנו ·

℞ vnguenti Citrinj · asugie porcj ana ℥ vj · mercurij ℥ j
masticis · turis · Ceruse · ana ℥ j · litargirij ℥ s · olej mirtinj
℥ ij & misce ĩ mortario & fiat vnguentum

עוד אחר טוב מכלם והוא אונגואינטו מאשטיסינו כתוב לעיל בנגעי
הפוקי׳ בעלה נא׳ · דוק והשכח קוארו וקונלוקיו · ואין לו דומה ׃

קומ׳ סירוטו טוב מאד לנגעי השלו ׃׃

רע כי הרטיה הזאת מרפאה כל נגע רע ומאכל · והיא טובה לפוקי׳
ולנגעים הנושנים בהן · ומרפאה אותן בלא ספק · זה קוארה [illegible]
קח ליטארג׳ירי אורי ו׳ אוקי׳ · בולי ארמיני ב׳ אוקי׳ · לבונה · אופופונאקי ·
משקל א׳ אוקי׳ · סירוסי · מיניאי משקל א׳ אוקי׳ וחצי · קאמפורי חצי
אוקי׳ · שעוה לבנה · ח׳ אוקי׳ · חלב כבש · שמן לאורינו משקל ב׳ אוקי׳ ·
שמן זית ה׳ אוקי׳ · עשה מהם רטיה כמשפט · והוא סוד ברפוי
נגעי חולי ברסקי · כי הוא מונע התפשטותם · ומרפא הנגעים
ומבטל הזוהמא והמוגלא ובפרט בפוקי׳ ׃׃

℞ litargirij aurj ℥ vj · boli armenj ℥ ij · turis · opoponacj ·
ana ℥ j · Ceruse · minij · ana ℥ j · s · Canfore ℥ · s · Cere
albe ℥ viij · sepi castrati · olej laurinj ana ℥ ij · olej
Comunis ℥ · v · fiat Cerotum secundum artem
et vtere

בשול טוב ונאות בנגעי הגרון ומשובח מאד
ומרפא וחותך הנגעים · ומעלה
הבשר הטוב · וזה קשורו:

קח ורדים אדומים · באלאוסטיארום · (והם פרחי רמונים)
זרע הדס · בירבירורום · מכל א׳ אוקיה · גאלארום ו׳ ב׳
במשקל · מירה · אלומי די רוקה · אנטימוניאו מכל ג׳ דרהמי · מי פ
פלאנטאגיני שכבו בתוכה המסמרו עשר פעמים יין עפוץ ונקי מכל
ב׳ ליט׳ · יבושלו כמשפט · ומהנו תרחץ הנגעים בעת הצורך · בכל
האברים

℞ rosar(um) rube(arum) balaustiar(um) mirtilor(um) berberor(um)
ana ·m·j· galarum ·n· vj· mirre · aluminis r
roce · antimonij · ana ʒ· iij· aque plantaginis
in qua Calibes decies extinguatur · uinj
stiptici non vinosi ana lib ij buliant oia secu(n)dum
arte dequo utere ut supra

קושר עפר טוב ונאות ברפוי נגעים אלו

ואם באלה לא ישמעו לך הנגע׳ האלה

ותצטרך ליובם יותר גדול תקשיר בתוכן זה העפר
כי טוב מאד הוא

קח טוטיאה פריפאראטה (ותקונה כתבתי לעיל בפרק העינים
בעלה סא׳) טירה סיגילאטה · מבאסיאה (והוא יין פרונלי
מדבריוק) קוראלו אדום · מכל חצי דרהמה · דם תנין (הוא מין
עשב) לבונה · זרע פלאנטאגיני · זרע הדס · מכל א׳ איסקרופולי
יעורבו · ויעשה מהם עפר · ומהנו תקשיר בחבורתך בכל

בנגעים בכל מקום שיהיו פנימים אלה ביום כמו:

הצורך

℞ tutie preparate· terre sigelate· acatie· coralorum
rubeorum ana ʒ s· sanguinis draconis· turis ·s·
plantaginis· mirtilorum ana ℈ j· misce et fiat
puluis quo vtere vt dictum est

עוד בבול טוב לנגעי האמה והרחם ושאר

אברים

קח וורדיש אדומים יבשים עלי הדס · קליפת רמון ופרחים ·
טארטרו מיין לבן · אלומי די רוקה שעורים · זרע כרוב
בר בבד · מי פלנטאגינש כאשר יספיק ועשה בשול · בקדרה
של חרס · כמשפט וסנן · ובכל ליט' קשיט ג' אוקי' דבש וורדיש ·
ושמנו קרחן הנגעים והפיצטולי בכל מקום · והוא פלא:

וזה קואדרה

℞ rosarum rubearum sicarum· foliorum murte· Corticum
granatorum balaustiarum· tartari vinj albj aluminis r
roce· ordej seminis caulium ana aque plantaginis
·q· s· fiat decoctio in alba terra noua et colet
et in vnaquaque libra istius decoctionis ade ʒ iij melis
· rosatj et vtere vt supra

ודע שאם בחלק ממנה קוסיף אלואיש · מירה · ושארקוקולה ·
קרפה בהם כל נגע · ובחון ·וו·וו

לתרבות הנגעים וסדקי הידים והרגלים
הנשאר בסוף אחר הרפוי :

רע כי לפעמים אחר רפוי החולי הרע והנאמן הלזה ישאר לו
תרבות הנגעים והקמטים וסדקים בכפות הידים והרגלים
רעי המראה · ולפעמים עם כאב ·· ובאומן זה
קנסה להם אחר ההרקה הכוללת א
איזה עשבן או מרחץ · וזה קומרו ··

קח מאלוה · וויאוליטה · פומו טיררי · פאריטאריאה · מכל א' א'
אנודיה · בורם אלטיאה · קונסולידה · מכל א' ג' אוקי' · שעורי
ד' אוקי' · יבושלו במים · ומהם קרחן המקום העלול פעמים רבות
רבות · ואחר כך קמשחהו במשיחה אשר מכתוב ל
למטה בה"ל

℞ maluar(um) · violar(um) · fumi terre · paritarie ana m. j.
rumeze marrubei ana m. ij · radicis altee cōsolide
ana ℥ iij · ordei ℥ iiij · buliant in aqua de qua
lauetur

והילך קומר המשיחה ונקראת מבורכת:
המשיחה הלזו נקראת משיחה מבורכת · לפי שמרפאה נגעי החולי ה
הרפקי ומשקיטה הכאבים · ומנקה המורסות הקשות ·
והנגעים והנגעים הרעים אם קמשח ימנה
הפרקים והנגעים ·· אך הזהר במה שאמ'
לפני כי ראוי להרחק מחתה והמשמש
ודוק ומשכה בפרק המחין ורפואו
וזה קומרה :

קח שמן חזיר נקיה ומסוננת ב׳ ליט׳. כסף חי א׳ ליט׳. לבונה ג׳ אוקי׳.
סירוסה ב׳ אוקי׳. ליטארגיריאו א׳ אוקי׳. ערבם ועשה משיחה ::

℞ asugie porcine colate lib ij. mercurij lib j. turis ℥ iij.
ceruse ℥ ij. litargirij ℥ j. misce i mortario prius in
mercuriu et asungiam postea adibe reliqua tibi d
dicta et fiat vnguentu benedictu quo vtere vt supra

ובזה תוכל להוסיף כפי ראות עיניך. כאשר יהיה בנגע קור תוסיף
שמן אגוז וקרנפול :: ואם יהיה חם כאשר תוסיף שמן ליליאו וקאמומילה
ומניטו המשקיטי כלם או מקצתם :: ואם יהיה החולי קשה וכח
החולה סובל תוסיף בכסף חי. ומעט מומיא חייה. ומעט טריאקה ומלווה
ואיסטיקאדוס לתקון השאר. ומעט מירה. ומעט מאסטיקים ::
ובשרפונך לקרר מעט ולמתן מעט. רצוני שתן המשיחה תוסיף ב׳
ב׳ ליטארגיריאו ובסירוסה וקצת שמן וורד ולמוני ביצים
והמחוק ופיוקר הכל בדרך עשה והצלח ::

לסדקי הידים והרגלים וכן לסדקי הבשר לסבת הקור
קח שמן וורד. שעוה מכל אחד ג׳ אוקי׳. חלב עז א׳ אוקי׳. מיץ לפת ו׳ אוקי׳.
יבושלו עד יבושת המיץ. ועשה מהם משיחה :: כי טובה היא
לסדקי הידים והרגלים הנשארים מחולי צרפתי. וגם לבאים בסדקים
לסבת הקור כאשר ראיתי רבים :: וזה קוראו

℞ olej ro[sarum] cere an ℥ iij. sepi ircinj ℥ j. sucj napi ℥ vj buliat
simul ad cosuptione sucj et fiat vnguentum quia
bonu etia i vlceribus a frigore euenientibus dictis vulga=
=riter bugantie et cisuris earum

ולשמירת הבריאות הזולתי עד לדבר׃

ולהיות כי השארית אשר ישאר מן החולאים מנהגו להביא אל ה
חזרת החולי אף כי בחולי הרע והנאמן הלזה · ראוי שישמר
שישאר הנמלט מהחולי הזה מלשכב עוד ובפרט שכב
שכבת זרע עם האנשים או הנשים אשר עודם
חולים בפועל · פן יהיה כחלב זב על
קימו · ואם לא יוכל להשמר לא
לפחות ירחץ גופו ואבריו · בשעת
בשכבו ובקומו ביין טוב או
בחומץ והוא הנכון או ירחץ
אבריו בזה הבשול טרם
שכבו עם האשה
ובקומו

קח ורדים · זרע הדס · שאלויאה · אבשינטיאו · מכל א׳ אונקיה · ·
יבושלו ביין וחומץ בלתי חזק · והיכול לחזקו במים ורחץ מ
ממנו מיד בקומו מעל המנוחה או המשכב ·

℞ rosarum · mirtilorum · saluie absintij ana m. j. buliat
in vino et aceto paruo de quibus

וכדי לחזק הכבד והאצטומכא
ראוי לתת לנמלט מהחולי · יאכל מה מעט מדיארודון אבאטיס · ואדיאמושקי
רוסאטו · וטריאסאנדאלי · ודיאמושקו או פלירים ארקוטיקון · כלם
או מקצתם · יקח ממנו חצי אונקי׳ בכל בוקר עם ג׳ אונקי׳ מי
פומי טירי · ואינדיביא ·

השלום רפוי חולי קרטני ושמירתו
ונשלם החולי

[illegible]

וזה במריקי הלבנה · כמו דיאקרטאמי כי טוב הוא · ו
יעזהו מאד קח ממנו לדרהם או ה' אוני [illegible] · או
הריקנו בגרגריש כמו פילולי די פומו טירי · ופילולי פיטידי ·
ובן קעשה יקח לו ד' או ה' משקים מדבש ורדי ומי פומו טירי עם
מי פומו טירי ואינדיביאה · ואחר כך ריקנו וזה קוזרש ·

℞ melis rosati sir de fumo terre ana ʒ vj aquarum
fumi terre et endiuie ana ℥ j.s. misce — משקה

וקודם יוסר ההקזה קעשה לו חוקן נהוג

Item ℞ diacartami in morselis ℥ j vel ʒ x Capiat — הרקח
mane

ואחרי הריקו ג' פעמים [illegible] מרק קרנעלך וסוקארו · ו
ויעבור [illegible] [illegible] במרק [illegible]
ויין מזוג · ולמחורת קעשה עמו חוקן שני [illegible]
ועוד יקח כמה ימים [illegible] עם מי פומו טירי ו
ואינדיביאה [illegible] הפילולי
כמשפט הראשון · [illegible]
[illegible]

℞ pilularum de fumo terre et pilularum fetidarum
ana ʒ s vel ℈ ij misce et fiat pilule v vel
vij Capiat [illegible] horas

וישמר הקר מהחולי הזה מכל מליח ומבשר חזיר לחה קהיר או מ
מלוחה · ומנבלות · ומרבוי ירקות · ומדגים אשר אין להם קשקשת ·
ומרוב המשגל · עד עבור זמן מה · ומדי שנה בשנה בעת האביב

יקח

יקח ד' או ה' מהמשקה הנז' ויורק עם הדיאקארטמו ג'
כנז' או הגרה' או בזרקה כמוק

℞ decoctionis medicine adendo polipodij epitimj
foliculorum sene ana ʒ.s. corticis ligni indi ℥i.
q.s. in qua disolue pulpe casie ʒ vj confectionis
amec electuarij de sucho rosarum ana ʒ iij. siv
de fumo terre maioris ℥i fiat potio capiat mane

יקחנה כנז'

ודי לך בזה בקצור הרופא החולי
הזה ועשית כחכמתך ומ

זהוא דבש וורדי׳ ומורכב וקונפלוקיו רבות׳

ומקונפלוקיו שהוא מנקה׳ ושומר מקדחת עפושית׳ ומחזק הרוחיות׳
ומחמם האצטומכא הקרה׳ ומיבשה אשר היא לחה׳ ומחזקה׳
ועוזר הקיא׳ ומסיר ריח הפה הרע׳ ומעורר תאות המאכל
ומחזק הגידה הוא קאטארו׳ ומועיל לבעל הנקרס הוא
סודאנרה׳׳ ושומר הזקנה׳ ומחזק הבטן ומריק׳
ומבטל הליחות הנאות׳ ומריק המבושלות׳׳ //

קח דבש ב׳ ליט׳ סוקאר א׳ ליט׳ מיץ וורדים א׳ ליט׳ מיץ מינטה
ו׳ אוקי׳ מיץ אבסינטיאו ד׳ אוקי׳ מיץ מאיוראנה ג׳ אוקי׳ מי
מזרק וורדי׳ א׳ ליט׳ ובמקומה מי וורדים יבושלו ועשה משקה׳׳
ואח״כ יבושם באלה׳ קח קנמון בשר ו׳ אוקי׳ גרופולי ג׳ אוקי׳
יאובקו׳ מושקו ו׳ גרעינים ערבם וקשרם במעט טלה של פשתן ל׳
לבנה׳ וקשרה במשקה׳ ממנו קנה א׳ אוקי׳ וחצי עשבי אבסינטיאו
ומאיוראנה׳ בחורף ובסתיו׳ וקח אחריו ב׳ דרמ׳ או ג׳ דיארודון׳׳
ובאביב עשבי פומי טירה׳ ומאיוראנה׳ ודיארודון אחריו׳׳ //
ובקיץ עשבי אינדיבילי׳ וקח אחריו טריא סאנדלי׳ שהוא קר:

℞ melis lib. ij zucari lib. j. Suci rosarum lib. j. Suci mente
℥ vj. Suci absintij ℥ iiij. Suci perse siue maiorane
℥ iij. Infusionis rosarum lib. j. vel aque rosarum locho
eius. fiat sirupus deinde aromatizetur cum dicendis.
℞ cinamomi ℥ vj gariofilorum ℥ iij Contundantur
muschi boni g. vj. ex istis fiat pila in tela linj
alba et infunde in sirupo

ליפות הפנים ולהלבינם ··

קח סימולה ב׳ ליט׳ קאנפורי · דראגמאנטי שרוי במים בוראיצה
אלומי די רוקה שרוף מכל א׳ אוק׳ · ולוש יחד עם חלבוני ב׳
ביצים · וטיריבינטינה רחוצה ט׳ פעמים ועם יין לבן או מאלואסיאה
לבנה ועשה מהם מקרונים ובשלם במים ואח״כ תזקקם מהם מים
באלאמביקו ואם יהיה משובח יהיה יותר נקיה וטובה ומעולה
קרחן
או תעשה פת גדול מהעיסה הנ״ל ותאפנו בתנור · ואח״כ תשרנו
בחלב · ואח״כ תזקיא מאותו באלאמביקו ועשה ממנו כנ״ל ··

℞ Semole lib ij. Canfore dragagant infusi buraine
aluminis roche usti an 3j inpastet omnia simul
cu albumine ouorum terebentine nonies lota et
vino albo aut vino maluaticho albo et fiant
macharonj et decoquatur in aqua comunj deide
destila in alambicho et habebis aquam optimam
de qua fiat ut supra

Aut fiat panis ex dicta pasta et coquatur in furno et
deinde infundatur in lacte et postea destila in
bocia uitrea ut supra // et habebis aquā preciosa

עוד ליפות הפנים ולהלבינם ··

קח טיריבינטינה דקה ונקיה ג׳ אוק׳ ורחצנה עוד ט׳ פעמים · ג׳
שמן חזיר או אווז נקי כתוש היטב ומותך ג׳ אוק׳ ותרחצנו
ג׳ היטב ותערבם יחד ועוד קח בקוכס סוקארו קאנדידו א׳ או׳

א' אוקי' בורמינה א' דראמי' קאנפורה א' איסקרופולי' קדך הזכוכית
א' איסקרופולו וערבם היטב ושוב קח לובן ביצה שנולדה בו ביום׳
ותערבנה בחזקה במקל שנסדק עד שיפרד הקצף והחלק העב שבה׳
ותקח החלק הדק והוא צלול כמים ותערבנה נ"ב עם הדברים הנ"ל.
היטב ומשנה תמשח פניה בלילה׳ ובבוקר תרחץ ברוק פיה לבד׳
וכשתרצה להעבירה מכל וכל׳ תבשל ביצה עד שתתקשה׳ ועם
הלובן שלה תשפשף פניה׳ וכיוס תאיר׳ כי יסיר כל בוהק וכל
כתם׳ ואם לא תתרצה׳ להשתמש תמעט כמות השומן ׳׳ //

להסיר שער להפיל השער׳

תרחץ בתחלה במים חמים ואחר יחופש עם תחבושת עשוי
מסיד חי ואורפימינטו אשר יבושלו במים׳ עד שאם
תשים בתוכה נוצה׳ תמרט׳ ואם ישאר עב ביותר׳ תוסיף מעט מ
משתן נער קטן׳ ותכף תרחץ המקום ההוא במים חמים מן תבואה
הבשר׳ ואם הוא עשיר תשים בתוכו מעט מושקו ׳׳ //

R. Calcis viue · auri pigmenti ana · q·s· buliant in aqua
donec pluma aposita deplumatur et si esset nimis
spisum adatur parum urine pueri · et si sit dives
adatur muscus

ואשי קצה

ואס׳ תרצה׳ שלא׳ יצמחו עוד׳ ·

אחרי גלוח השער משח המקום עם שמן יושקויאמו ״ או
שמן מאנדראגורה · או שמן אופיאו · או בדם הכנים ·
או בדם העטלף ״ ״

℞ olej de Jusquiamo olej de mandragora · olej de
opio ana · q · s · vnusq̄q̄ p̄ se aut mixti de quibus
vngat℞ aut vngat℞ cū sanguine uespertilionis ·
vel pediculi

ואס׳ תרצה׳ שיצמח השער׳ דק׳ ״

קח אורובי הם ארבילייוני · קורמוסי · מרת השור · קצף הים ·
מלח ניטרי · קולוקוינטידה אלואים בד בבד · ובשלם ב׳
במים ומהם תרחץ פעמי׳ רבות

℞ orobi lupinor℞ felis taurj · spume maris · salis nitrj ·
Coloquintide · aloes · ana bulliant ī aqua

ואס׳ תרצה׳ שיהיו קווצותיו תלתלים ״

קח סיד חי · ליטארג׳ריאו · מירבולאני אימבליסי · גולה מכל א׳ ב׳ אוקי׳ ·
ועשה עפר · ותמחנו במיץ הדס · ומשח קמשח השער · ו
ויתקשרו ויעשו תלתלים ״

℞ Calcis viue · litargirij · mirabolanor℞ emlicor℞ galar℞
ana ʒ ij · fiat puluis · distemperet℞ ī sucho murte ·
et fiat vt supra

להלבין השער

שמען קח׳ נשיר אמנות ועשו לישיאה ואמר כרוב ש...
אלומי ורחצו ראשיכם פעמי׳ הרבה כי המרחץ הזה יו׳
יקנס לקבל נין אחריתו בסבת האלומי כי כן עושי׳ הצבעים
אח״כ המרחו הקאנפורה בתוך הלישיאה ורחצו עוד ויתלבן השער
וכמו כן ילבן השער שמן הנשריק . ודע שכן הוא אמר הנשן ו
וורד אחת הזוב לבנה

Fac lixiuiū de cinere truncorum cauliū cuj adatur pars aluminis roce de qua abluatur caput · ut supra ∞

Itē distēpera in dicto lexiuia pars canfore et iterum fiat ut supra continuetur

ולהזהיב השער

בלישיאה הנז׳ קח׳ עלה בוסו ושריריך הבוסו עצמו ו
וס׳לידוניאה . וקבן שעורה . וקבן אוינה . ולופינוס׳
ומלח ניטרו . וקמח גרעוני׳ . ורחץ ושבר . ויצא השם

R. de lexiuio dicto · q · s · cuj ade folia buxi et rasurā eius · celidoniā · paleam ordej · et auene · lupinos · salnitrum · et farinā cicerorum cān et iterum buliat de qua fiat ut supra dictū fuit

ולהשחיר כרבוניים

ישום קח׳ בלישיאה הנז׳ פרחי אישטיקאדוס . ופ׳ גנישטרה . ו״ר

R. de predicto lexiuio · q · s · cuj ade florum sticados et florum genestre cān · m · ij · et buliat iterum de qua fiat ut supra ∞ :

להשחיר הזקן והשער בכל מקום שיהיה׃

קח גאלאש ה׳ או ו׳ ליט׳ · ויבושלו בשמן לאש נח עד יבקעו · אח״כ
ייבשם ועשה מהם עפר דק · אח״כ קח ג׳ ליט׳ מזה ה׳
העפר · וגריאופילי א׳ אוקי׳ · פיריטי ישפאניא ב׳ אוקי׳ · ו
ויבושלו עוד לאש נח בבשול הזה אשר אומר אליך ׃

קח קלפות אגוזי׳ · קלפות רמוני׳ · גרע הדס׳ · רוזמארינוס׳ ·
עלי לאורו · גאלי כתושות יחד ב׳ אמודי׳ · יבושלו באש
חזק בראשונה ולאש נח בסוף · וערב הבשול הזה עם העפר
הקודם ויבושלו עוד כחצי שעה עד ישאר עב כתרוסק ׃ וחם
כאשר יבשל האיש או האשה ישים על זקנו או על השער ׳ו
ויניחנו עליו ל׳ שעות ואח״כ ירחץ בנקיון · ויהיו קווצותיו כ׳
כעורב

ויש מוסיפי׳ בעפר הזה אלחינ״א · ומסגולתה שאם תקשרבנה בשמן
אגוזי׳ תשחיר השער · ואם תערבנה ביין אדום ישוב אדומיי׳ ·
ואם בלבן ישוב זהב ׃

℞ galarum lib. v. vel. vj. buliat i oleo lento igne donec
incipiat crepare. deide exicetur et puluerizetur
subtiliter deinde ℞ de dicto puluere lib iij gariofili
ʒ i. fereti ispanie ʒ ij. et buliant lento igne in p
presenti decoctione dicenda prius facta ++

℞ Corticum nucum. Corticum granatorum. mirtilorum. roris
marini. foliorum lauri. galarum mediocriter tritarum aque m.
ij. buliat forti igne in principio et lento igne i fine deide
Coletur cuj colature ade puluere ia dictum et iterum buliat
simul per media hora donec inpisetur et fiat ut supra ++
et aliqui adduntur alcendam

לתורסה קרה ולחה. ליבשה ולהקיבה.

קח מי גשמים שכובה בהם האצארו יב׳ פעמים ועשה מהם
לישיאה מאפר גפנים ואחר המחה בה אלומי די רוקה ׃
ומלח מכל׳ מעט בשוה ורחוץ הרחץ ״

℞ aque pluuialis i qua fuit extinctũ calibis pluries
q.s. de qua fiat lexiuiũ cũ cinere vitis · in quo d
disolue aluminis roce et salis comunis ana pars
de qua ablue

משיחה לחבות הסקילה

קח מיץ סילידוניאה. מיץ אגרימוניאה. מיץ אפיאו מכל׳ בשוה
ויבושלו עם דבש ורדי׳ כאשר יספיק עם מעט סארקוקולה.
ויעשה משיחה דקה. ואם תוסיף אלואי. ומירה. וראיתי ממנו פ׳
פלאות במעלוקין בנגע רע ומאכל ״

℞ suci cilidonie · agrimonie et apii ana buliant cum
mele rosato · q · s · adendo pars sarcocole · mirre
et aloes et fiat linimẽtũ

ואחר הקשים על כל החלק השלולי לחזק
האבר איסטומאקו שלפעמים טבולה
בזה הבשול

קח וורדי׳ ארומיי׳ על הדם נרעו. אגוז סיפריס גאלה. קלפת
רמון וסרחו בשוה ובשלם ביין עפוץ ועשה איסטומאדה
וחבוש עליו אחר אשר שוקה הפקילות ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״

·℞ rosats

נח

אישטומאדה הכל ℞ rosarum rubearum · foliorum murte · et seminis eius · nucis cupresi · galarum · corticum granatorum · balaustiarum ana buliant i vino pontico · i quo infunde stupas et esprime mediocriter et aplica mebro pacienti · cofortat enim

לסדטן הוא קאנקיר · ולשל קנטרש מאוכל ··

לקאנקרו בכל מקום שיהיה · קח עצי קנה · ומלח · וכרוב ·
וגבל אדם · ועשה מהם אפר · ורחץ הנגע תחלה
בחומץ טוב · וזרה עליו מהאפר אשר עשית וכן תעשה פעם בפעם :
ורמוז שישאר מגל עליה וחד וחס בכח · ומבגלי וזמוי וכרכי ··
ורמוז גב לקח לו משקי לבשל החומר פעו משקב פומי טירדי ומשקה
אינדיביאה עשאי פומו טירדה ואינדיביאה · ולהריקו פעמים שלש
כפי הצורך · ולפעמים אם יקראה עלוי דם והוא בחור וחזק הכה
קצרך להקיז מוורד הכבד ·

הנעשה ℞ lignorum ficus arboris · salis comunis · truncorum caulium & stercoris umani ana conburantur et fiat cinis ablue prius cum aceto optimo deinde pulueriza

ואם קרבה להריקו תעשה כן ·

משקיס ℞ sir de fumo terre · maioris ℥ i sir endiuie ℥ s · aquarum fumi terre et endiuie ana ℥ i · s ·

ואחר תעשה חוקן · וזה קוארו

חוקן ℞ melis rosati olei violati ana ℥ iii · yere · p · ℥ · et zucari ana ℥ i · vitelorum ouorum · n · i · salis comunis ℥ ii cum cum decoctione comuni fiat clistere

והילך קומר הרקה דרך משל ..

R. d. medicine · adendo polipodij ℥. s. Corticu[m] mirabola[rum] chebulor[um] et indor[um] [ana] ℥. s. . q. s. i[n] qua disolue pulpe casie ℥ vj. Confectionis amec et electuarij de sucho rosar[um] [ana] ℥ iij. Sir de fumo terre ma[gistral]is ℥ i fiat potio capiat mane

ולאחורין יקח עוד משקה · ועשה חוקן שני וחגור חלילה אשר
קראה בדרך .. //..

כוונה משובח לאכל הבשר המת בסרטן ובשאר
הנגעים הרעים והמוררים //

קח ריגאלגאר ב' אוקי' · אופימו טיבאאיקו · אילבוריש אלבו ·
משא' חצי אוקי' · עפר כרך ארסיי הנקרא בלשונם רוסמו ·
או בוסון · ובלעז איטאלקי באביאו · ובספרדי נקרא שאפו ·
אפר קלחי הכרוב משא' חצי אוקי' · יאובקו ויעורבו ושים באמרק
בכים של עור · // וכן תעשה קרחן הסרטן ביין לבן מושר
מעורב עם חצי אוקי' מקאליני הדבק בכותלי התנור · ואחר כך
תנקנו בבגד פשתן · אח"כ תחבוש סביב הסרטן עם אונגואינטו לבן
מסירוזה · ועל הסרטן גרה מהעפר הנ"ל ושים עליו זה האונגואינטו ·
אשר זה קוראו

קח שומן חזיר ב' ליט' תקוף באש עם מין שימשי ב' ב' · או מין
שולאטרו · ועשה משיחה ועשה כאשר אמרתי · והניחנו
כד' שעות · ואם יגדל הכאב קרחנו ביין והחדש המשיחה ה
הזאת .. וכן תעשה עד שיוסר כל העפוש והוציאנו עם הדבק
הקטנה אשר לך ואחרי הנקוי השלם תעלה הבשר החי עם אונגואי'

אונגואינטו

98

vt

אונגואינטו ציטרינו״ אחרי כן יודו לה׳ חסדו ונפלאותיו
לבני אדם

R̸ regialgaro ℥ ij· opij tebaicj· eleboris albi ana ℥ s·
pulůis rospi. siue bufonis· vel babij· pulůis trucor(um)
Cauliū vstar(um) ana ℥ s· pulůerizent(ur) simul et
seruet(ur) vt supra

modus administrationis

Abluat(ur) vino albo tepido mixto cū ℥ s· Caliginis furnj·
abstergat(ur)· et ēplastra in Circuitu vnguento
albo de cerusa· et sup locū pulueriza de dicto
puluere et sup pone infrascriptū vnguētū

R̸ asugie porcj lib ij· disolue et cū sucho semper
uiue· vel solatrj fiat vnguentum / et dimite
p 24 horas· si dolor est intensus renoua dictum
vnguētū· & ablue vino et sic procedas extraendo
Carnē corosā moletis vel vncino / postea icarnet(ur)
cū vgueto citrino / et liberabit(ur) nutu dej

על כווה מגובה לאכל הבשר המת המגונה שם

קח אסיפיטידי· ארסיניסי· ויטריאולי· שאלים ארמוניאסי· אטרמינטי·
אלומיניס רוסי· מכל אחד בשוה· לעשו יחד בחומץ אישקויליטיקו·
ושים על הכתם מעט שעה· ויהיה בשיעור מעט· ומזה יוכל להשים כל הנרצה:

R̸ asefetide arcenici vitrioli· salis armoniacj· atramētj·
aluis roce ana fiat ex istis massa cū aceto sqlitico· et
aplicet(ur) p spaciū vnius hore i parua qntitate

קירוטי אישפאלאדראפו לשים על הסוקי׳
המתוגעי׳ ובכל מקום ///

קח דיאקילון לבן א׳ ליט׳ אונגואינטו דימיניאו ו׳ אוקי׳ לי
ליטארגיריאו חצי אוקי׳ שמן וורד כמספיק ולפעמים
תוסיף לבונה ומאשטיסו מכל א׳ ג׳ דראמי׳ ועוד דברים אחרים כפי
הצורך וכוונת הרופא ״

℞ diaquilonis albi lib j · vnguenti de minio ℥ vj · li
litargiry ℥ s · olej rosati · q · s · et aliquãdo adat ƒ
turis · masticis ana ʒ iij · et multa alia secũdũ
varrias itẽtiones

עוד סירוטו אישפאלאדראפו מועיל לנגעי ה
השוקים הנושני׳ ובשאר האברי׳ ובפרט
לנגעים הרעי׳ המאוכלי׳ ובעלי ה
המוגלה הקשים להתרפאות ״

קח שמן הדס׳ שמן וורד אונפאנסינו׳ ורל׳ שנעשה מזקים שלא ן
נגמרו בשולם) מכל א׳ ב׳ אוקי׳ אונגואינטו פופולאון ב׳ אוקי׳ וחצי׳
שומן עגל׳ שומן השור׳ מכל א׳ חצי ליט׳ שומן חזיר ה׳ אוקי׳ עלי פלנטא-
גינים עלי׳ שולאטרו׳ עלי׳ מאטריס סילויאי מכל א׳ ב׳ מנודו׳ יין רמוני׳
ה׳ אוקי׳ יוכתו יחד ויונחו כד׳ שעות׳ ויבושלו עד יבושק היין ויסוננו׳
ותוסיף ליטארגיריאו זהבי וכספי מכל א׳ ג׳ אוקי׳ מיניאו ו׳ דראמי׳
בולו ארמיני׳ טיררי סיגילאטי מאובקי׳ מכל א׳ ו׳ דראמי׳ ויבושלו עוד ו
וערבנו תמיד במקל׳ ועם שעוה לבנה כמספיק קעשה
אישפאראדראפו שחור ולבסוף תוסיף קאנפורה בקושה כמספטה ב׳ דראמ׳
טירבינטינו זכה ג׳ אוקי׳ וחצי׳ ונטבול בתוכה הבגד ושים על הנגעי׳ כי
טוב הוא מאד

℞ olej mirtini

99

℞ olei mirtini et rosati onfancini ana ℥ ij. vnguētū
populeonis ℥ ij.s. pinguedinis vituli et vaccine
ana lib. s. pinguedinis porci ℥ v. foliorum plantaginis
solatri et matris siluie ana m. ij. vini granatorum
℥ viij. Conquassentur et dimitte 24. horis. buliant
ad consumptionē vini et coletur cui adde litargirij
auri et argenti ana ℥ iij. minij ℥ x. boli armeni et
terre sigilate ana ℥ vj. et buliant iterū agitādo
cū baculo et cū cera alba . q.s. fiat cerotū nigrum
et in fine adde canfore ℥ ij. terebentine clare ℥ iij
.s. et vsui seruetur

סירוטו טוב לחזירי"ר הנק' אישקרופולי

ונקרא הנגע הרע הזה כך להיותו מוליד קשרי הרבה סביבלו כאשר
תעשנה החזירות היולדות קשנה בכרס אחד · ולהקדימותו
בכליותו על החולי הערסקי ועל הסרטן · ובנאמנותו עד
עד זבילא בקרימא · ראיתי לכתוב לך נס מה
הסירוטו הזה · והוא טוב אליהם אחר הדרקו
הכוללות משמיטי אלה · וזה תוארו ::

קח טירבינטינא רחוצה במים קשנה מצומ' ג' אוקי' ·
אשוה לבנה ד' אוקי' · לבונה · מאסטיכים · זפת שחור ·
מכל א' אוקי' וחצי · זפת יוני היא קולופוניא א' אוקי' · עד
שרבס של באש נח ויקוסיף ג' אוקי' מחומץ לבן · ו"ג אוקי'
מחלב אשה או עזה · ושמן וורד כמספיק · ו"ג אוקי' מי
בקוניקה · ועשה סירוטו כמשפט · וש' עליו :

℞

℞ cere albe ℥ iiij · terebẽtine nonies lote ℥ iij · ~~tixis~~ turis · masticis · picis naualis ana ℥ j · s · Colofonie ℥ j misce ad ignẽ cui adatur aceti albi lactis mulieris vel capre · aque betonice ana ℥ iij · olej rosati ℥ j vel · q · s · fiat cerotũ ĩ bona forma &c

ואם תרצה להריקה לו על המשקל קחלה ·

℞ sir de fumo terre ℥ j oximelis · s · ℥ · s · aquarum fumj terre et endiuie ana ℥ j · s ·

יקח ממשקל ד' או ה' אחר הריק וזה הכשרה אך תעשה חוקן קחלה ··

℞ diacartamj ĩ morselis ℥ x vel ℥ j · s ·

Itẽ sir rosatj · s · ℥ j · s · vel ℥ ij aque fumj terre ℥ ij Capiat post

ולאחורה תעשה חוקן וחגור חלילה כי סורר ומורה הוא ו[illegible] ותצטרך להרקות רבות

הסירוטו הנל

משקה

הרקה

ס׳רוטו טוב לכל נגע רע ומאוכל

R galbanj ℥ j armoniaci ℥ ij. opoponaci ℥ ij. ~~ari~~
aristologie ℥ j cere noue . a . lib ij . mirre olibanj
uiridis eris ana ℥ j . bedelij ℥ ij . amatites ℥ ij .
Pulverizenda pulverizetur subtiliter . et gumme
disoluantur In aceto forti p diem et noctem et
liquefiat lento igne et consupto aceto colentur
panno linteo , deinde R olej oliue . q . s . i quo
proiciatur cera . iam . dicta et ibidem liquefiat
cui adas litargirium sup lentum ignem semp agitando
cum spatula donec nigrescat et remoue ab igno .
et postquam fuerit infrigidatum ade gumas dictas
agitando cum spatula sup lentum ignem donec coquatur
et fiat cerotum secudum artem . et i fine ade
pulueres sup lentum ignem deinde cum oleo malaxetur
et fiat magdaleones

ומקומלותו לנגעי׳ חדשי׳ וישני׳ . ומצמיח הבשר מהרה
ולא יניח עלות בשר רע . ויועיל לעצבי׳ ולחיתוכם
ולדלדול העצבי׳ . ולא יניח הנגעי׳ להתעפש . ולכל נסח .
ומוציא החץ והעץ והברזל מן המכה . ויועיל לנשיכת בה׳מ
ערסיי׳ ומוציא הארס החוצה . מבשל ומבריא כל מורסה .
ויועיל לקאנקרו ופיסטולה ולאש פרסי . ויועיל לכל חולי הבא
בכל אבר ואבר . ומבריא האסקרופולי/הם חזירי׳ . ויועיל
לכל מורסה פנימית בלשון בסדרה ובראש מוסף על
הכאב ומשקיט הכאב . ויועיל לשחורי׳ הפתוני׳ לנפח
הראש אחרי הקלחו : / / :

לגרב נ״ס או דק עיין לזה בעל סף.

קח חלת יס׳ א׳ אוקי׳ שומן חזיר ישן א׳ אוקי׳ כסף חי
א׳ אוקי׳ לבונה זכה ב׳ אוקי׳ · שמן לאבריר
ב׳ אוקי׳ · חין פלאמטאזיגס א׳ אוק׳ · כתוש וערב
הכל ומשח כפות ידיו ורגליו ומהמוכה שמן בכל ערב
סמוך לחשכה ט׳ ימי רצופי׳ · ויבריא כל הגרב בס״ה :

לשן הכואב עיין לזה בעל י׳ · ח׳ · וסב׳ ·

קח יוסקיאמו · איפופונאקו · איספילטו · מכל א׳ אקרופ׳
קורטיקו׳ מאנדראגורי · א׳ דראמ׳ · עם שמשה (הוא
יין מבושל) עשה מרקחת · ושים בנקב השן הכואב · ת״ל
ויסקיט כאבו :/

למורסא קשה

קח אבן מארקאסיטה מלובנת באור וזרה עליה
חומץ חזק · ומהמשן קח משן המבר העלול · /
וקראה פלאוק׳ וזה סוד :/ /

לנקות השינים ולהלבינם עיין לזה בעל סף ·

קח מחרס מארני עד לולין · גורש אוני׳ ושפשף ממנה
השנים · ויסוגו לבני׳ כשלג ././

קב

שלוה בעלת
לך סב׳

לחזק השנים

קח מלח ים · פלפל שחור · זנגביל טוב מכל א׳ שחוקי׳
וכתוש היטב ושים בא׳ ליט׳ דבש מבושל וה׳
ותקפתך כמשפט · ותבשלם היטב ועשה גלולי קטנים ·
ושל כל שן שתעשנה שים א׳ מהם · ויחזיקם כפיו :
בחון ומנוסה //

שלוה בעלת ב׳

לתנועת השני׳ בר מינן

קח טירמינטילה · כרכום · חרדל מאובקים היטב ·
בר כבד · מיטרידאט כאחד מהם · ערב הכל
יחד ועשה אליקטוארי · ויקח א׳ דראמ׳ פעם בשבוע בבקר :
ואם נרבה כבר החולי · יקח ממנו א׳ דראמ׳ עם ג׳ אוקיי׳
שאנג׳וזה ונבכב מבושה מאד · ואם תגיע ודאי נרפא ·
אך שתקחהו קודם מבוא עליך כי שעה אחר דביקת החולי ·

לרפואת קדחות

קח מין סירבי קוארי׳ · ומעט מן אינציאנה · ובולגה
ועשה מהם גלולים · אשר תקחלהו ה׳ או ו׳ ימים
רצופים · בבקר משקל ג׳ אוקיי׳ כל פעם · או יותר או
פחות כפי הזמן והשנים · וזה מנוסה · וסגולה נפלאה ·
לפי הקבוצה מזה העשב על הרפקים מועיל · //

לאדומימות ולחמימות העין ולעכור דמע ·

קח מים מוסקים מצילידוניא · ביבינה · פינוקיו ·
רוטה וורד מכל אחד ב' אוקיו' · יין לבן טוב ב'
אוקיו' · ושים יחד בזכוכית · אח"כ קשור בבגד מזי
ב' דראמי טוטיא ליסאנדרינה · ואלופלי · יב' במספר
ומעט קאמפורה והשרה בקנבס מבך ח' ימים · ותשים
ממנו בעין וירפא · בחון ··

להוציא מן האוזן

שים בה לבן אושל לח או ישבה ארוך או שורש
פליתי בקנה היטב · ויוציאנו מיד בחוט ·
או שים על המכה דבש חם שנתבשל בו שורש קניסי :

לכל מכה וחבורה

קח זהב ומרגליות משקל שוה משניהם · פרח קארדו ·
עשב ארנבת בד בבד מאובקים כל הצרך ·
ועל ביצה ורוק הלובן במקומו שים חוטין חזק ושכינה
עד שתתלונה ב' פעמים · ועל תואר חזיר ארוך וצרוי
ביין לבן · ולוש כל אלה הדברי' בקמח סולת ועשה עוגות
אשר תתן למוכה לאכול כל יום ב' פעמים · וירפא בה'
כי אלו האבקי' ידביקו המכה בפנים · וזה סוד בחון ·

למי שאינו יכול להשתין

קח [illegible] ורחמיהו פוין ולפי' על טיפתו וישתין [illegible]
(ולמשתין שאינו יכול להשתין קח והשקיהו [illegible] וישתין

לגוטה בכללות ··

קח חמול שמן מוסקט משורו ובתוך הכל הענין
עם הבשר שומן חזיר ישן ז' אוקי' בעוה ב'
אוקי' · קערב הכל יחד בכלי גדול · ויעמוד שם ב' ימים
אחר קח אווז אחד שהוסר נוצותיו וקבים כל הכל
בקרבו והדלקו והיוצא ממנו קבל בכלי נקי ואחר
בידוין המקובל קח ז' אוקי' אבן קמסטור ואוקי'
איסקוינינע מני אוקי' טינאמוני · וערב הכל ועשה
כמרהם או משיחה ויזוין · ונאך המשיחה טובה
מאד לזה החולי בקבליות ·· //

סגולה החאק הורע

ה' שאע תמיד בעלי הסיאעאה עם יין שולי על הנפש //

בץ דירת הרובעלות שחורה עם תחשות העטרה על נפשא של אשה
לא תהרה ,

לרית רע

קח מונטרסטו וכתוש [illegible] ועם יין לבן [illegible]
עם [illegible] יין הגונם והשה [illegible] בבל [illegible]

לריע השיעות מהחקה

קח [illegible] רס [illegible] ושים על הכפרה [illegible]

למי שאכל סם המות או ארס או כשוף
או שהוא חלוי ליחות רעות [illegible] והרבה להקיא.

קח [illegible] [illegible] ושורש [illegible] חדשות
ועשה [illegible] קטעות וקשור הכל בבגד [illegible] ותנה לשרות תוך
יין לבן [illegible] לשרות לשלול [illegible] קודם [illegible] המחמה
ויקיא כל [illegible] וצריך לשמור [illegible] כל [illegible]
[illegible] ולא ישא [illegible] קל ונסיון //

לעצירה בשתן ומנוסה·

קח שרש ליגואה בואינה · שרש ואליריאנה מאיור
מכל א׳ דראמי ·ד׳ שרש רוטה ב׳ אונק׳ · לשון
פאשירינו א׳ או ב׳ אונקי׳ · קאשטוריאו א׳ אונק׳
מוח שוקרדי משי׳ אונק׳ כל אלה תשחקם היטב
עד שיהיו אימפאלפאביליאי מהן פולביריש · וקח מיצי
מכל ב׳ אונקי׳ · כל אלה תשחקם ביחד היטב ועשה
משם משה הטבע הכל · ואם הרבה ממנה
תשים מעט כדי שיהיה ... כל יחלה
האו ... כדי אם אין עד ...
... ... כל ...
... אחר הכל ... או הרבה
ותעשה כמו המורק זה ... עד ... הנושא · ואז
... ...

R/ radicum lingue bovine et valleriane
maioris ana ʒ iiij Radicum Ruthe ʒ ij
lingue avis ʒ j vel ʒ ij Castrei ʒ j me
dulle anatardi ʒ ʒ ana ʒ Impalpabiles
pulvirezentor Item et Re succi ephragie
galitrici et berbene ana ʒ ij quos succos
per linteum lineum collatos misse cum predictis pulveribus
paulatim et gradatim infundendo in catia in qua
confusa fuerit lib i adipis ursi continue leviter mi
sendo ut fiat unguentum In forma debita de quo
unge ut sis gratum Expediat

(לתקיעה וסגולה לתולעים)

קח תולעים [illegible] ושמן זית ותשים לתוך [illegible]
ועשה [illegible] ותשים על הבקיעה [illegible]
[illegible] יום [illegible]

(מרקחת להוסיף ולשבר כח הליחה ותועלת [illegible]
לכל המכאובים אשר יהיה [illegible] הקור ולהוסיף [illegible])

קח [illegible]
כל אחד ואחד [illegible] עד [illegible]
עד [illegible] ויאכל [illegible] בבקר [illegible]
(חשקה לכל חולה [illegible])

קח [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(להעמיד דם [illegible])

קח [illegible] ותכתוש [illegible]
(רפא לחולה [illegible])

קח [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

שחמימה מתוך הגוף

ה׳ נחוש מבושל בגרעיני השיגוניגא עם יין שנמר על היבש. ז״ל

שלא להשתכר

קח מררת התרנגולת שמורה וחשם העשרה [illegible] ז״ל

לריח רע שבפה

קח מינטדסטון וכתוש אותו ושרה בו יין לבן ותלה [illegible]
עם אותו יין השמים [illegible]

לרוע שמירת הההקזה

קח [illegible] ושים על [illegible]
לשבר שאון [illegible] להגמון

קח [illegible] ושים על [illegible]
לריק החקיז המלה

קח [illegible] עם קמח [illegible]
[illegible]

חשקה יונית

קח עשב [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

סגולה [illegible] לגוף עגולה למעלה [illegible]

קח [illegible] ושים על ראש [illegible]
[illegible]
[illegible] ז״ל.

404

לחלי [illegible]

קח ב' דרגמי [illegible] שבולה עם מים קרים ב' ומים [illegible]
[illegible] ומים [illegible] [illegible] ל"ל

סירופ [illegible] להבא [illegible] [illegible]

קח [illegible] [illegible] [illegible] ב' אונקיות [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] אונקיות [illegible] דרגמי
והרתח עם [illegible] [illegible] ב' אונקיות יין [illegible] ל"ל

לקדחת [illegible] [illegible]

קח שורש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] יין [illegible] [illegible] ב' אונקי' [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

סגולה [illegible] [illegible] [illegible] חי או מת

קח [illegible] [illegible] הסגולה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] יין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ל"ל

והחזיר [illegible] [illegible] לחולים

קח [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ל"ל

סוד גדול לחולי [illegible]

קח [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] יגלו החולה

והצריך [illegible] [illegible] [illegible]

קח [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

אם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

אם [illegible]
[illegible]

אם [illegible]
[illegible]
[illegible]

קח [illegible] של [illegible]

לה [illegible]
[illegible]
[illegible]

קח [illegible]
[illegible]

קח [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

קח [illegible]
[illegible]
[illegible]

קח [illegible] שומן [illegible]
[illegible]

[illegible]

קח [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

קח [illegible]
[illegible]

[illegible]

קח [illegible]
[illegible]

[illegible]

קח [illegible]

[illegible]

Rx. scorze fiori di Granato foglie
e Grani de Mirto Menta Mirra
Mastice si facino bollir con vino
ottimo o uva si destillino con [illegible]
al Sr. Dottor Exchiel di Castro
di Verona

[illegible]

[illegible]

[illegible]

R/. i. scropolo erba dorata ò uero erba cetrata
et farla in poluere è pigliarla in tre
matini nel vin bianco un scropolo p.
uolta metendola in fusione la sera
auanti nel d.o Vino che sia miglio
Bichiero

Ric. Legno di frassino è scorzate la p.ma
scorza che è cruda è gettarla uia poi
si raza l'altra scorza p. fin all'ultimo
legno tanta poluere che sia p. tre è
ponerli dentro un poco della sop.a scritta
erba poner q.ta poluere in una [illegible]
ò uero in una Amola ò fiascho di bon
Vin bianco fin che calla alla mitta et
del d.o Vino ne pigliava tre q.i p. mattina
à digiuno seguitando noue matini che sra
un rimedio è l'altro sera dodici giorni uedendo
il bon profitto li fara mover il Corpo

[illegible]

[illegible] [illegible]

questa serva l'uncione quale sarà meglio
d'operarla avanti che piglia p. bocca le d.ti
robbi, g.na Una cipola bianca tagliarla
minuta et friggerla nel bottero, poi una brancata
mentastro c'anche si chiama sosembro una
untia sapone tagliato minuto et dui dinari
zaffaran intero una q. oglio di mandoli dolci
poner tutto nella padella e lasciare che la
cipola sia ben mortificata nel bottero al
foco poi la mattina a digiuno fregar sotto
le coste con detto oglio con la mano
tanta calda quanto si puol tollirare
questa è cosa provata e sicura col ib Divin
agiuto.

[illegible]

℞. Seuo di ~~mutto~~

Seuo di Castrone dell' Rognoni,

Comino o Anis,

è Cera noua

~~[illegible]~~ Oglio Rosato

Impiastro Confortatiuo di Diaquilon,

è si fa impiastro

del seuo la magior parte

℞. ℥ 4 Seuo gr.ma è si cola,

℥ 1 Diaquilon magior

½ ℥ Comino ho Anisi fatti polueri

℥ 1 Cerra

℥ 2 Oglio Rosato

[illegible]

℞. Ingt. nutritum

[illegible]

℞. Ingt. ~~[illegible]~~ ò ~~[illegible]~~

Panfolex,

[illegible]

Ingto. de piombo

Pulvis medecinalis valde celebratus eiusdem Trithemij

Pulverem huius Trithemij ad cerebrum studentibus pertinentem plurimi haetenus celebrarunt semper nam haud pauci eo usu eius pervenerunt ut inspectores illos Urinarum, arteriarum linguarum — excrimentorum facile negligerent multi ad centesimum fere annum ætatem solidam produxerunt; tantum denique adepti sunt memoriæ acumen ut facile quosuis etiam maximos excellerent: Atque abseque catapotijs clisterijs, pillis, unctionibus cataplasmatis electorijs, masticatorijs, gargarismis, iaculis, fumis, conditis sijrupis, aquis, thiriacallis, et similibus,

℞ Calami aromatici
Gentianæ
Cymini
Sileris montani
Anisi
Carui
Ammeos
Sem: Petroselini
Spicæ nardi ana ʒ s.
Coralli rubr:
Vrionum siccatorum flavum non perforatarum ʒ v,
Zingiberis albi
Amari dulcis (Cham pyt)
foliorum Senæ
Tartari adusti ana ʒ v.
Macis
Cubebarum ana ʒ ij
Cariophillorum ʒ vij
fiat pulvis s. a

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

tinturs Jos. solut. dosim mediat

לכאב ראש

Rx Pul. trocisc. alhandal. trocisc. e uol. solut. agar. trocisc. diarrhod. a 5 grana cum aliquot gut. sirupi de betonica f. bol. capt. die [illegible] horis quinq. ante prandium.

Rx Pilul. papalinarum ℈ 1 capt. 4 8° quoq. die par. post cenam eundo dormitum

Rx Syrupi de corticibus citri de abugloh. oxisacch. ℥ij. cap. duo cochlearia duab. saltem horis ante cibos intermediis matutinis.

Si jam peractæ fuere universales purgationes et sanguinis missiones tuto poterit praecipue aperire venas frontis vel applicatio hirudinum in temporibus & retro aures

[illegible] העינים

קח [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

107

[illegible]

Ad provocanda menstrua

Rubia tinctor: Dram: 1/2
Mirra electe 1/2
Assa fetida Scrup: 2
Castorij Scrup: iii 4
Croci d'arom 1
Trocisc. Alandal. 5

Divide massa in decem partibus quas
una capiat quotidie cum brodio
cicer: rubeorum:

F.G.M

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

לגזה פנרין אלון [illegible]

R. 3. Balle marine
Sponga ferosa abrugiata
osso di Cippia senza scorza
scorze d'ovi abrugiati
tutte d.e cose abrugiati
e metti dentro una pignata nuova vernigiata
onzi una, Comino sop.a due Pinti acqua
Comune e poi farai biancire del fuoco tre
pietri grossi poco piu d'ovi pur siano intiere
senza alcuna vena di rottura e smorzali
dentro d'acqua con d.te cose, et lascia
Chiarificare et li metterai sale onza una
e di d.ta acqua ne piglia un bicchiero la
mattina avanti di mangiare almeno un hora
et la sera p.ma andare a dormire altro tanto
con tenerla in bocca et ingiottirla a poco
a poco

לכאב הראש [illegible]

R. [illegible]

לכאב הראש [illegible]

[illegible]

110

[illegible]

[illegible]

℞ ℥ 2 ½ Gayat rappé

℥ 2 ½ Salse perilla bien fandu en petits pieces et bien relsant

℥ 1 ½ polipódio de Shenè encadrè

℥ 3 Senè bien mondèe

℥ 1 ~~xxx~~ Christal mineral

½ ℥ eschine

[illegible]

לפרק לורסות

קח ר׳ אקוי-לין ראשון ניוע׳ ני״ט של שנו של פורסות

MONTEFIORE

MONTEFIORE
MS.
44